

Univerzita Karlova
Právnická fakulta
Katedra finančního práva a financí

Téma diplomové práce

Veřejná podpora z pohledu českého a komunitárního práva

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Radim Boháč, Ph.D.

Eva Křištofová

5. ročník

adresa: Ostrava Hošťálkovice, Výhledy 384

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Ostravě dne 22. 11. 2007

podpis.....*Eva Křístková*.....

Seznam zkratk

CI	CzechInvest
ČSÚ	Český statistický úřad
DPřij	Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
HEP	hrubý ekvivalent podpory
MF	Ministerstvo financí ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NUTS	system územních statistických jednotek
PSS	Rámcový program pro podporu strategických služeb
PTC	Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center
PTCSS	Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ZIP	Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách
ZúvVP	zákon č. 215/2004 Sb. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory
ZVP	Zákon č. 59/2000 Sb. o veřejné podpoře
ZZam	Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Veřejná podpora v komunitárním právu.....	9
2.1. Právo veřejných podpor.....	9
2.2. Pojem veřejná podpora.....	11
2.3. Výjimky při poskytování veřejné podpory.....	13
2.3.1. Podpory slučitelné automaticky - per se.....	14
2.3.2. Podpory slučitelné fakultativně na základě rozhodnutí EK.....	14
2.4. Sekundární právní předpisy upravující výjimky v poskytování veřejné podpory.....	16
2.5. Postup při povolování veřejné podpory.....	19
2.6. Reforma právní úpravy veřejných podpor.....	22
3. Veřejná podpora v českém právu.....	25
4. Regionální podpora v komunitárním právu.....	29
4.1. Oblasti způsobilé pro příjem regionální podpory.....	30
4.2. Regionální mapy.....	31
4.3. Regionální investiční podpora.....	34
4.3.1. Intenzita podpory.....	34
4.3.2. Způsobilé výdaje.....	35
4.3.3. Podpora velkým investičním projektům.....	37
4.3.4. Podpora nově založeným malým podnikům.....	40
4.3.5. Další podmínky pro přiznání regionální veřejné podpory.....	41
5. Regionální podpora v českém právu.....	43
5.1. Investiční pobídky.....	43
5.1.1. Osobní působnost ZIP a minimální objem investice.....	44
5.1.2. Podmínky udělení investičních pobídek.....	44
5.1.3. Přípustná míra a hodnota veřejné podpory.....	46
5.1.4. Druhy investičních pobídek.....	47
5.1.5. Proces poskytování investiční podpory.....	51
5.2. Podpora tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností.....	55
5.3. Podpora technologických center a center strategických služeb.....	56
6. Závěr.....	60
7. Seznam literatury a zdrojů.....	65
8. Přílohy.....	66

1. Úvod

Jedním ze základních cílů Evropské unie¹ je vytvoření společného vnitřního trhu, jehož fungování by v ideálním případě nemělo být vůbec omezováno a mělo by být chráněno před jakýmkoliv narušením². Veřejná podpora, neboli podpůrná opatření ve prospěch určitého subjektu nebo výrobního odvětví vytvářející mezi podnikatelskými subjekty nerovné podmínky soutěže na vnitřním trhu, je však obecně považována za nežádoucí narušení vnitřního trhu. Smlouva o založení Evropského společenství (dále jen „SES“) proto již od samého vzniku v roce 1957 obsahuje do dnešního dne nezměněná základní pravidla poskytování veřejné podpory.

Komunitární právo však, jak by se na první pohled zdálo, veřejné podpory paušálně nezakazuje. Naopak pokud tyto splní předepsané podmínky, jsou nadále pokládány za legitimní prostředek hospodářské politiky členských států, které mají pomáhat kompenzovat selhání trhu. Z ekonomického vývoje nejen během procesu evropské integrace totiž vyplynulo, že svobodná hospodářská soutěž a volné působení trhu není všespasitelným prostředkem k ekonomické prosperitě každého jednotlivého regionu členského státu Společenství, kdy např. dostatečně neřeší problémy znevýhodněných zaostalejších oblastí majících právě při volném působení hospodářské soutěže podstatně horší perspektivu dostat se z nepříznivé ekonomické situace samy³.

Zvyšování nerovnováhy mezi regiony rozvinutými, plně profitujícími z otevřeného vnitřního trhu a regiony zaostalejšími pak hrozí dezintegrací Společenství, což by bylo v rozporu s jedním z dalších základních cílů Společenství – hospodářskou a sociální soudržností členských států Společenství. EU si je vědoma pramenícího ze sociální a ekonomické soudržnosti členských států a proto se snaží nerovnováhu mezi nimi vyrovnávat⁴ a to i výše zmíněnými normami upravujícími poskytování veřejných podpor.

¹ Viz čl. 2 SES.

² Viz čl. 3 odst. 1 písm. g) SES.

³ I tato politika má však své kritiky. Těmi je především vyzdvihován fakt, že veřejná pomoc méně rozvinutým regionům často tyto regiony nemotivuje k vlastní aktivitě a dokonce vede i k nižší produktivitě, čímž dochází k nežádoucí preferenci jednoho zaostalého regionu vůči jinému, který se také potýká s ekonomickými problémy, ale vlastní snahou dospěl k větší prosperitě. Zdroj Evans, A.: EC Law of State Aid, str. 147.

⁴ Viz čl. 2 a čl. 158 SES, který praví: „Na podporu svého celkového harmonického rozvoje Společenství rozvíjí a sleduje činnosti vedoucí k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství usiluje zejména o snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů...“.

Je zřejmé, že z hlediska svobodné hospodářské soutěže subjektů působících na vnitřním trhu může být i veřejná podpora směřující do znevýhodněných regionů vnímána jako rušivý element negativně zasahující do konkurenčního prostředí. V případě nekontrolovaného rozšíření regionální pomoci členskými státy by mohl být závažně narušen jeden ze zásadních principů evropské integrace. Vyváženost a posouzení úměrnosti podpory ve vztahu k obchodu v rámci Společenství je proto hlavním požadavkem při zkoumání oprávněnosti regionální veřejné podpory ze strany orgánů Společenství⁵.

ČR je od 1.5.2004 členem Evropské unie a od té doby je u nás právo evropských společenství právem přímo platným. Komunitární právo však bylo v určitém rozsahu závazné a ovlivňovalo český právní systém již na základě Evropské dohody⁶. Komunitární úprava veřejné podpory se stala nutným východiskem pro českou právní úpravu a proto je také v systematice této diplomové práce řazena před právní úpravu českou. S ohledem na rozsáhlou problematiku veřejné podpory se dále blíže zaměřím na veřejnou podporu směřující do tzv. znevýhodněných regionů, a to především na podporu investic a podnikání.

Jak jsem uvedla výše, již od podepsání Evropské dohody byla komunitární úprava veřejných podpor závazná také pro ČR. Celé území naší republiky bylo zařazeno mezi regiony, které jsou díky svým problémům způsobilé pro příjem regionální veřejné podpory. ČR však možnost poskytovat veřejnou podporu formou investičních pobídek začala využívat až na sklonku devadesátých let, a to díky negativním důsledkům ekonomické recese způsobené útlumem českého průmyslu. Tehdejší vláda premiéra Tošovského změnila kurs dosavadních vlád vůči regionální investiční podpoře a vzhledem k absenci silného domácího kapitálu si uvědomila nutnost přilákání strategických zahraničních investorů.

ČR byla v devadesátých letech vnímána zahraniční investorskou veřejností jako zajímavá lokace pro potenciální investice. Důvody výhodnější pozice v porovnání s dalšími zeměmi střední a východní Evropy byly spatřovány v relativně vyšší ekonomické úrovni, kvalifikovanosti pracovní síly, nízké míře inflace a v neposlední řadě výhodné geografické poloze (blízkost vyspělého trhu Západní Evropy dodnes sehrává klíčovou roli)⁷. Přesto jsme v objemu přílivu zahraničních investic ve srovnání s ostatními postkomunistickými zeměmi po většinu

⁵ Zdroj Koenig, Ch., Kühling J.: Grundfragen des EG-Beihilfenrechts, str. 1065.

⁶ Sdělení č. 7/1995 Sb. o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi ČR na straně jedné a Evropskými Společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.

⁷ Zdroj [http://www.2.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/A40040E990/\\$File/15n10301.pdf](http://www.2.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/A40040E990/$File/15n10301.pdf).

devadesátých let dosahovali podstatně horších výsledků a teprve se zavedením systému investiční veřejné podpory se objem zahraničních investic začal zvyšovat⁸.

Téma veřejné podpory je velmi komplexní a posouzení jejích kladů a záporů není jednoduše černobílé. Mezi širokou odbornou ekonomickou i politickou veřejností jsou často vedeny velmi vyhraněné diskuse o vhodnosti a oprávněnosti veřejné podpory. Odborná, převážně ekonomická literatura⁹ se shoduje na tom, že veřejná podpora investic (investiční pobídky) je selektivní dotace státu, která ovlivňuje alokaci zdrojů na trhu, a tím trh deformuje. Nepodává však jednoznačnou odpověď na otázku, zda je tento druh veřejné podpory prospěšný či škodlivý. Názorový střet mezi zastánci liberalismu a intervencionismu, tj. mezi příznivci volné hospodářské soutěže a solidarity se dlouhodobě odehrává nejen na úrovni Společenství či v ČR, ale celosvětově. Pro ukázkou názoru liberálního smýšlení uvádím jedny z mnoha citátů současného ministra průmyslu a obchodu Martina Římana, zarytého odpůrce veřejné podpory ve formě investičních pobídek: "Investiční pobídky vytvářejí nerovnost na trhu. Podpořené firmy vytlačují konkurenty. Rozjednané žádosti o pobídky jsem ochoten se skřipěním zubů schválit, s novými ale nepočítám"¹⁰. "Česká ekonomika dlouhodobě roste především díky výhodné geografické poloze, slušné infrastruktuře, stabilnímu politickému rámci a ukázněné, trénované a levné pracovní síle. Za nejlepší pobídku pro všechny podnikatele považuji snížení daní a omezení byrokratické zátěže."¹¹ V současné době je přínos stávajícího systému veřejné podpory investic v ČR více zpochybňován, a to nejen vládními činiteli, ale i některými českými ekonomy¹². Mimo jiné i výše zmíněná změna vládní politiky přispěla k mému rozhodnutí zabývat se blíže veřejnou podporou, respektive právní úpravou investiční veřejné podpory a na toto téma zpracovat diplomovou práci.

Cílem této diplomové práce však rozhodně není ekonomické zhodnocení systému regionální veřejné podpory, ačkoliv si s ohledem na zvolené téma nelze neuvědomit, že právě ekonomické názory a teorie jsou východiskem pro právní úpravu jak českou, tak i komunitární. Účelem této práce je právní posouzení vývoje veřejné podpory, především pak

⁸ V roce 1993 zaznamenala ČR pouze cca. 8 miliard Kč zahraničních investic, v následujícím roce 11 miliard, v roce 1997 činil příliv zahraničních investic 27 miliard Kč. V letech 2001 a 2002 se již příliv zahraničních investic zvýšil na 151, respektive 245 miliard Kč. Zdroj <http://download.mpo.cz/get/26082/25892/289818/priloha001.xls>.

⁹ Soubor ekonomických pohledů na veřejnou podporu formou investičních dotací podává např. studie OSN United Nations: Incentives, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements, United Nations. New York a Geneva 2004.

¹⁰ Zdroj Hospodářské noviny ze dne 18.9.2006, sekce Podniky a trhy.

¹¹ Zdroj časopis Ekonom ze dne 11.7.2007, článek „A přece se udělují“.

¹² Viz práce autorského kolektivu Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze: Analýza investičních pobídek v ČR z května 2007.

regionální investiční podpory v ČR na pozadí práva komunitárního, a to od počátku systému investičních pobídek, přes zásadní legislativní úpravy, až po ještě čerstvé změny učiněné v letošním roce. Budu sledovat kompatibilitu české a komunitární úpravy, ukážu prioritní zaměření regionální veřejné podpory na třech národních programech veřejné podpory – Zákonu o investičních pobídkách, Programu na podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností, Programu pro podporu technologických center a center strategických služeb a nastíním i stručnou perspektivu do budoucna.

2. Veřejná podpora v komunitárním právu

2.1. Právo veřejných podpor

Odvětví komunitárního práva zabývající se poskytováním veřejných podpor můžeme označit jako „právo veřejných podpor“, „právo státních podpor“, „antipodporové právo“ či „subvenční právo“.

Z historie je patrné, že zvláště pod vlivem krizí v domácí ekonomice jsou státy připraveny v závislosti na své hospodářské politice, často s „dobrým úmyslem“ poskytovat různé druhy podpor, a to jak jednotlivým regionům, hospodářským odvětvím, podnikům tak i jen individuálním podnikatelům. Veřejné podpory byly a doposud jsou jedním z nejúčinnějších a také nejoblíbenějších nástrojů podpory národní ekonomiky v zemích vyspělých i rozvojových. Vlády se pomocí veřejné podpory snaží aspoň částečně působit na ekonomický růst země, pozitivně ovlivňovat míru nezaměstnanosti či ozdravit veřejné finance díky přírůstku plateb sociálního a důchodového pojištění a poklesu objemu vyplacených podpor v nezaměstnanosti.

Členské země ES ale participují na vnitřním trhu a jejich národní ekonomiky nejsou s ohledem na pravidla vnitřního trhu omezeny ochrannými bariérami. Absence vnitřních celních hranic tedy znemožňuje členským zemím případné dotace poskytované v sousedních zemích kompenzovat zvýšením dovozního cla, což býval po staletí základní nástroj ochrany domácího trhu. Je zřejmé, že poskytnutí veřejné podpory jedním státem určitému subjektu má za následek vykrivení zásad svobodné hospodářské soutěže ve prospěch podporovaného subjektu. Narušení je tím významnější, čím větší je podíl podporovaného subjektu na vnitřním trhu. Komunitární úprava veřejných podpor proto co do poskytování veřejných podpor omezuje suverenitu členských států v možnosti jejich jednání jako nezávislých hospodářských subjektů.

Vzhledem k tomu, že vnitřní trh a svobodná hospodářská soutěž představují základní pilíř Společenství, musí být tyto náležitě chráněny. Ustanovení SES upravující poskytování veřejných podpor (čl. 36, 87-89, 132 SES) proto tvoří vedle norem zajišťujících ochranu vnitřního trhu před zakázanými kartelovými dohodami, zneužíváním dominantního postavení a upravujících zadávání veřejných zakázek, systém ochrany svobodné a rovné hospodářské soutěže.

Veřejné podpory jsou orgány Společenství považovány za nežádoucí s ohledem na jejich škodlivý dopad na hospodářskou soutěž a především s ohledem na diskriminaci společností, které podporu nedostávají vůči společnostem, kterým je podpora poskytována. Zároveň je však Společenstvím respektováno výjimečné užití podpor s ohledem na čl. 2 SES, který mimo jiné stanoví, že "úkol Společenství je podporovat harmonický, vyvážený a trvale udržitelný rozvoj hospodářského života, vysokou úroveň zaměstnanosti, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy". To znamená, že tam, kde samotná soutěž nestačí k podněcování žádoucího strukturálního rozvoje, připouští SES i rozhodovací praxe orgánů Společenství použití pomocných prostředků ve formě podpor členských států¹³. Společenství však s ohledem na hospodářskou soutěž vytvořilo pro udělování podpor členskými státy právní rámec a veřejné podpory také náležitě kontroluje.

„Kontrola státní podpory vyplývá z potřeby zachovat rovné podmínky pro všechny podniky činné na jednotném evropském trhu bez ohledu na to, ve kterém členském státě jsou usazeny. Je obzvláště potřeba se soustředit na ta opatření státní podpory, která některým podnikům poskytují neopodstatněné selektivní výhody, čímž brání nebo oddalují, aby nejvíce konkurenceschopné společnosti měly prospěch z působení trhu. To totiž v důsledku snižuje konkurenceschopnost evropského hospodářství jako celku. Mohlo by to též vést k soustředění tržní síly do rukou několika málo podniků, např. pokud podniky, které žádnou státní podporu neobdrží musejí omezovat své působení na trhu nebo pokud se pomocí státní podpory vytvářejí překážky vstupu na trh. V důsledku takových narušení hospodářské soutěže je možné, že se zákazníci budou setkávat s vyššími cenami, zbožím s nižší kvalitou a menšími inovacemi.“¹⁴

Právo veřejných podpor má za úkol chránit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu ES před subjekty, které ji významným způsobem narušují nebo jsou narušení schopny. Narušením způsobilými subjekty rozumíme nejen členské státy, ale i orgány od států odvozené, jako např. regionální samosprávu nebo subjekty státem kontrolované či ovládané jako např. státní fondy, tedy všechny subjekty poskytující veřejnou podporu přímo ze státního rozpočtu nebo z veřejných prostředků v širším slova smyslu¹⁵.

¹³ Zdroj Tichý L. a kol.; Evropské právo, str. 592.

¹⁴ Zdroj EK: Akční plan pro státní podpory, str. 4.

¹⁵ Zdroj Marková H., Boháč R.; Rozpočtové právo, str. 143.

2.2. Pojem veřejná podpora

Zatímco komunitární právo používá v českém překladu pojem „státní podpora“ či „státní pomoc“ (v angl. State Aid), v českém zákonodárství, praxi i literatuře převládá používání pojmu veřejná podpora. Ačkoliv oba uvedené pojmy jsou synonymy, pro potřeby této diplomové práce budu nadále používat pojem veřejná podpora.

Vyčerpávající definice pojmu veřejná podpora není doposud k dispozici. Primární komunitární právo vymezuje veřejnou podporu v čl. 87 odst. 1 SES takto: *„Podpory poskytované v jakékoliv formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“*

Má-li se jednat o veřejnou podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 SES, musí tato kumulativně splňovat následující podmínky:

1) *Veřejná podpora musí být poskytována státem nebo ze státních prostředků.* Judikatura

ESD vyložila pojem „stát“ nejen ve smyslu centrálních vlád, ale zahrнула zde i regionální samosprávy, územní celky, obce či města¹⁶. V České republice to jsou tedy nejen vláda, jednotlivá ministerstva, ústřední orgány státní správy, ale i kraje, obce či města, dobrovolné svazky obcí a Regionální rady regionů soudržnosti. Pod pojmem „státní prostředky“ jsou zařazeny prostředky státních fondů, právnických osob pod přímou nebo nepřímou kontrolou státu nebo prostředky samosprávných korporací a dokonce i soukromých právnických osob pověřených redistribucí veřejných prostředků. Souhrně řečeno se tedy ve své podstatě jedná o jakékoliv opatření z veřejných prostředků, přímé i nepřímé¹⁷.

Judikatura ESD však podle některých autorů dospěla k poněkud zužujícímu vymezení, kdy za opatření, které může zakládat veřejnou podporu považuje pouze ty formy podpory, které zahrnují přímý či nepřímý transfer veřejných zdrojů, tedy přímo či nepřímo zatěžují státní rozpočet. Přímé zatížení státního rozpočtu představuje vydání finančních prostředků např. v podobě dotace, nepřímé zatížení státního rozpočtu znamená naopak nevybrání určitých prostředků (nejčastěji daní) do státního rozpočtu. Existují však i opatření veřejných orgánů administrativní povahy, jež jsou schopny významně narušit

¹⁶ Viz judikatura ESD v případech 190/87 Borcken, 77/72 Capolongo.

¹⁷ Viz judikatura ESD v případech 213/81 Norddeutsches Vieh- und Fleischkontor.

hospodářskou soutěž. Jako příklad uveďme udělení licence na dodávku určitých služeb bez výběrového řízení. Zde bezesporu rozhodnutím správního orgánu dojde ke zvýhodnění konkrétního podnikatelského subjektu na úkor jiného, avšak vzhledem k úzkému výkladu ESD nelze toto opatření administrativní povahy kvalifikovat jako veřejnou podporu. Nebyla-li v tomto případě porušena pravidla zadávání veřejných zakázek, pak neúspěšní uchazeči o tuto licenci nemají prakticky žádnou možnost obrany¹⁸.

- 2) **Veřejná podpora musí narušovat či jen hrozit narušením hospodářské soutěže.** Narušení či jen hrozba narušením soutěže na vnitřním trhu musí reálně existovat. Je však nasnadě, že dle principů svobodné hospodářské soutěže je tato narušena, pokud je s určitým subjektem zacházeno odlišně (v našem případě preferenčně) než s ostatními účastníky trhu. Poskytnutí veřejné podpory selektivně vybranému subjektu s největší pravděpodobností podmínkou ohrožení svobodné hospodářské soutěže na vnitřním trhu naplňuje. Pokud totiž vybraný subjekt veřejnou podporu obdrží, sníží se o tuto podporu jeho náklady (tyto náklady podnikatelský subjekt tzv. "nenese"), v důsledku čehož si může např. dovolit prodávat výrobek za nižší cenu než jeho konkurent, který podporu neobdržel.
- 3) **Veřejná podpora musí zvýhodňovat určité podniky nebo určitá odvětví výroby.** Zvýhodnění spočívá v poskytnutí prostředků nebo zmírnění povinností bez odpovídajícího protiplnění. To v praxi znamená, že k určitým podnikatelským subjektům je ze strany poskytovatele veřejné podpory přistupováno na základě diskreční pravomoci selektivně. Poskytovatel rozhodující o poskytnutí veřejné podpory určí, kterému vybranému podnikatelskému subjektu, odvětví výroby či oblasti bude výhoda poskytnuta¹⁹. Veřejná podpora se tímto odlišuje od obecných opatření, která jsou aplikována u všech subjektů bez rozdílu a ve všech ekonomických odvětvích. Obecná opatření nezakládají veřejnou podporu, protože nezvýhodňují pouze jeden podnikatelský subjekt, ale dotýkají se podnikatelských subjektů všech. Příkladem obecného opatření je celoplošné snížení sazby daně z příjmu či zrušení poplatků. Kritériem pro posouzení zvýhodnění je pak kategorie „soukromého investora“²⁰.
- 4) **Veřejná podpora musí mít dopad na obchod mezi členskými státy.** K dotčení obchodu mezi členskými státy dochází, pokud je veřejná podpora poskytnuta podnikatelskému subjektu,

¹⁸ Zdroj Kincel M.; Veřejná podpora v Evropské unii, str. 16, 17.

¹⁹ Podnikatelskými subjekty, se kterými je za určitých okolností povoleno zacházet selektivně, jsou např. malí a střední podnikatelé (definice malého a středního podnikání viz. dále v textu). Příkladem zvýhodněné oblasti je podle rozhodnutí EK č. 2003/433/EC prominutí daně z převodu nemovitostí neurčených k trvalému obývání v „znevýhodněných oblastech“ Velké Británie.

²⁰ Definice kategorie soukromého investora obsahuje Úřední věstník EU č. C 1993 na str. 307.

který exportuje svou produkci či služby do minimálně jednoho z členských států Společenství. Z uvedeného by se dalo vyvodit, že poskytnutí výhody, která by měla pouze místní dopad, nemůže založit veřejnou podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 SES. Jak však judikoval ESD, obchod mezi členskými státy může být narušen i když příjemce veřejné podpory nevyvází své výrobky do jiných členských zemí EU. O veřejnou podporu se tedy bude jednat i v případě, kdy na vnitrostátní úrovni členského státu bude díky veřejné podpoře posílena pozice příjemce veřejné podpory produkujícího takový výrobek či poskytujícího takovou službu, která je součástí obchodu mezi členskými státy Společenství. Ostatní podnikatelské subjekty totiž v důsledku zvýhodnění jejich konkurenta musí čelit horším podmínkám při hospodářské soutěži v rámci trhu v členského státu Společenství²¹. Intenzitou dotčení obchodu mezi členskými státy se sice primární právo nezabývá, ESD však vyvodil, že i malá výše veřejné podpory je způsobilá obchod mezi členskými státy narušit²². Zde však za předpokladu, že se nejedná o podporu de minimis.

SES neobsahuje taxativní výčet forem veřejných podpor. Typické jsou např. přímé platby, dotace, snížení, odklad či odpuštění daňových plateb, snížení, odpuštění či odklad povinných plateb sociálního pojištění za zaměstnance, státní záruky, zvýhodněný nákup zboží a služeb od státu, zvýhodněné veřejné objednávky apod.

2.3. Výjimky při poskytování veřejné podpory

Ze znění čl. 87 odst. 1 SES dovozujeme, že poskytování veřejné podpory je s vnitřním trhem neslučitelné a obecně zakázané. Jak však z dalšího vyplývá, ne všechny druhy veřejných podpor jsou považovány za škodlivé. V oblasti poskytování veřejných podpor existuje množství výjimek u kterých, ačkoliv v zásadě ohrožují hospodářskou soutěž, převažují pozitivní účinky. V komunitárním právu platí, že obecný zákaz poskytování veřejných podpor se použije, pokud SES nestanoví jinak, tedy pokud určité opatření poskytnuté ze státních prostředků nelze subsumovat pod výjimku zakotvenou právě v komunitárním právu. SES rozlišuje podpory automaticky vyjmuté z obecného zákazu, tedy slučitelné s vnitřním trhem přímo – per se – na základě SES, podpory pokryté tzv. skupinovými výjimkami, které jsou slučitelné s vnitřním trhem fakultativně, a konečně podpory individuálně povolené EK.

²¹ Rozhodnutí ESD v případě C-75/97 „...jakékoliv opatření, které posiluje pozici podniku, jenž je v soutěži s ostatními podniky, které se účastní obchodní výměny na úrovni Společenství, je automaticky považováno jako opatření, jež má dopad na obchod mezi státy.“ Dále např. případ 730/79 Philip Morris vs. EK.

²² Např. případ C-156/98 Německo vs. EK.

2.3.1. Podpory slučitelné automaticky - per se

Veřejné podpory slučitelné se společným trhem per se, tedy přímo na základě SES, jsou vyjmenovány v čl. 87 odst. 2 SES. Tyto výjimky nejsou buď způsobilé výrazného narušení hospodářské soutěže nebo na těchto podporách spočívá výrazný veřejný zájem, tudíž jsou vždy přípustné. Jedná se o:

- a) *podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace založené na původu výrobků.* Obě podmínky (tedy že podpora musí být poskytnuta individuálnímu spotřebiteli a zákaz diskriminačního poskytování na základě původu výrobku) musí být splněny kumulativně. Individuálním spotřebitelem rozumíme spotřebitele konečného a ne např. distributora.
- b) *podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi.* Dle vyjádření EK v Úředním věstníku ze dne 1.2.2000 považuje EK za mimořádné události teroristické útoky či občanskou válku a přírodní pohromou jsou kupříkladu tornáda, sucho, sopečná činnost, epidemie nemocí nebo záplavy. Poskytovatel veřejné podpory musí prokázat příčinou souvislost mezi vzniklou škodou a přírodní pohromou či mimořádnou událostí. Posouzení, zda se opravdu jedná o výjimku slučitelnou automaticky, musí být učiněno ad hoc.
- c) *podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnání hospodářských nevýhod způsobených tímto rozdělením.* V době zakotvení tohoto ustanovení do primárního práva byl Spolkovou republikou spatřován v prosazení této výjimky výrazný veřejný zájem a tato byla na její nátlak do textu SES prosazena. V současné době je aplikace této automaticky slučitelné výjimky téměř nemožná. EK totiž při poskytování podpory na základě tohoto ustanovení přísně požaduje prokázání kauzálního nexu mezi rozdělením Německa a nevýhodou, která v důsledku rozdělení nastala. Na základě této výjimky tudíž není možné automatické povolení podpor ve prospěch jednotlivých podniků či celých oblastí bývalé NDR majících hospodářské problémy v důsledku sjednocení Německa.

2.3.2. Podpory slučitelné fakultativně na základě rozhodnutí EK

Veřejné podpory vymezené v čl. 87 odst. 3 SES jsou považovány za způsobilé narušení hospodářské soutěže v podstatně větším měřítku než podpory shora uvedené. Jsou proto se společným trhem slučitelné pouze podmíněně, a to dle rozhodnutí EK. SES uděluje EK

pravomoc zvážit případný dopad podpor vymezených čl. 87 odst. 3 SES na hospodářskou soutěž. Za slučitelné se společným trhem mohou být dle čl. 87 odst. 3 SES považovány:

- a) *podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností.* Toto ustanovení spolu s čl. 87 odst. 3 písm. c) SES pokrývá regionální veřejné podpory. Dle této výjimky jsou právě cíleně zvýhodnovány regiony, které nedosahují hospodářské úrovně průměru zemí Společenství. Veřejné podpory směřující do těchto regionů mají za úkol pozitivně stimulovat oblasti trpící vysokou nezaměstnaností nebo nízkou životní úrovní. Určení těchto oblastí probíhá na základě statistických údajů. Podrobněji viz. dále v kapitole 4.
- b) *podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu.* Definici pojmu významného projektu společného evropského zájmu komunitární právo neobsahuje. EK proto posuzuje význam projektu v každém jednotlivém případě a poměřuje je se společnými cíli Společenství dle dikce SES²³. V druhém výše uvedeném případě musí vážné poruše hospodářství čelit celý členský stát, ne tedy pouze určitá oblast státu nebo spolková země²⁴. Hospodářství členského státu nelze zároveň poskytnout veřejnou podporu v situaci, kdy porucha ve státě není větší, než průměrně v ostatních zemích Společenství. Tuto výjimku doposud neupravuje žádný sekundární právní předpis.
- c) *podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.* Jak již bylo řečeno výše, toto ustanovení spolu s ustanovením v čl. 87 odst. 3 písm. a) upravuje regionální veřejnou podporu, o níž je podrobněji pojednáno v kapitole 4. Dle tohoto ustanovení je také povoleno poskytování veřejné podpory zaměřené na rozvoj určitých hospodářských aktivit, ale pouze za předpokladu, že podmínky obchodu mezi členskými státy nebudou změněny v takové míře, která by byla v rozporu se společným zájmem Společenství. EK přijala pro aplikaci tohoto ustanovení řadu sekundárních pravidel, upravujících tzv. horizontální a sektorové výjimky, jejichž přehled následuje v kapitole 2.4.
- d) *podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu.* EK

²³ Zdroj článek Běhan, P; Státní podpory slučitelné se společným trhem, Právní fórum č. 8/2005, str. 300.

²⁴ Viz. judikatura ESD, případ C 301/1996, Spolková republika Německo vs. EK.

nepřijala žádný prováděcí předpis k tomuto ustanovení. Veřejná podpora dle této výjimky si klade za úkol především kompenzovat náklady podnikatelských subjektů, které vznikly při realizaci kulturní akce nebo v souvislosti se zachováním kulturního dědictví.

- e) *jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh EK.* Toto ustanovení činí výčet druhů veřejných podpor podmíněně slučitelných se společným trhem obsažený v čl. 87 odst. 3 písm. a) až d) pouze demonstrativním. Za slučitelné se společným trhem totiž mohou být považovány i podpory přijaté v Radě kvalifikovanou většinou na návrh EK, čímž mohou být výše v písmenech a) až d) označené druhy podpor rozšířeny.

2.4. Sekundární právní předpisy upravující výjimky v poskytování veřejné podpory

Během mnoha let posuzování slučitelnosti různých druhů podpor s SES vyvinula EK metody a zásady, podle kterých postupuje dodnes. Některé druhy podpor EK považovala za slučitelné se společným trhem téměř ve všech projednávaných případech, jiné byly naopak od počátku skoro automaticky odmítány. Jako příklad první skupiny téměř vždy schválených podpor můžeme uvést podporu výzkumu, příkladem druhé nežádoucí podpory je podpora exportu. S postupem času a nárůstem rozhodovaných případů se ukázalo jako vhodné vtělit kritéria používaná EK při posuzování slučitelnosti podpor s ustanoveními SES do sekundárních právních předpisů a tím i informovat členské státy o zásadách, podle kterých bude EK navrhované podpory posuzovat. K vydávání sekundárních právních předpisů zmocnila EK Rada ES v nařízení 994/98 ze dne 7.5.1998 o aplikaci článku 92 a 93 (dle nového číslování čl. 87 a 88) SES. EK na základě zmíněného nařízení přijala řadu sekundárních předpisů, jež čl. 87 a 88 SES provádějí (viz. dále v textu). Díky těmto předpisům členské státy vědí, jakým způsobem mohou koncipovat jednotlivé veřejné podpory.

EK se při posuzování slučitelnosti podpory s vnitřním trhem svými vydanými pravidly striktně řídí. V rozhodnutí č. 2003/433/EC EK totiž uznala, že pokud pro určitou oblast přijala sekundární právní předpis, je pro ni tento při aplikaci její diskreční pravomoci závazný a dále, že pokud pro určitou oblast naopak sekundární právní předpis nepřijala, neznamená to automaticky, že veřejnou podporu v této oblasti není možné poskytnout. Slučitelnost veřejné podpory neupravené sekundárním právním předpisem totiž EK posuzuje přímo podle ustanovení SES o veřejné podpoře.

Na základě výše zmíněného zmocnění Rady v nařízení č. 994/98 vydala EK sekundární předpisy upravující tzv. horizontální podporu, tj. podporu náležející pod ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c) SES, týkající se v zásadě všech hospodářských odvětví. Horizontální veřejnou podporou rozumíme opatření v oblasti výzkumu a vývoje, životního prostředí, zaměstnanosti a podpory na vzdělávání. V rámci nařízení EK, která upravují horizontální podporu dále nalezneme tzv. skupinové výjimky. Jedná se o nařízení EK upravující veřejnou podporu určenou malým a středním podnikatelům.

Ačkoliv je poskytnutí veřejné podpory v souladu s příslušnými sekundárními právními předpisy nesmí poskytovatelé zapomenout na uplatnění podmínky nenarušení podmínek obchodu na vnitřním trhu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Pokud by totiž důsledky pro obchodování na vnitřní trh byly zásadní, podpora by s ohledem na čl. 87 odst. 3 písm. c) nemohla být považována za slučitelnou s SES.

Pokud veřejná podpora splňuje podmínky stanovené v předmětných nařízeních, je tato bez dalšího způsobilá k poskytnutí bez předchozího schválení EK. Poskytovatel však má povinnost zaslat EK prostřednictvím členského státu přehled informací o poskytnuté veřejné podpoře na základě těchto výjimek.

Podpora de minimis²⁵ není v užším slova smyslu povolenou výjimkou ze zákazu poskytnutí veřejné podpory, úprava tohoto druhu podpory byla však přijata ve snaze odlehčit nápad případů k posouzení pro EK. Pravidlo de minimis stanoví minimální limit veřejné podpory, pod který není tato považována za podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 SES. Dle EK nezakládá podpora de minimis veřejnou podporu proto, že její dopad na vnitřní trh je s ohledem na její hodnotu marginální. Aby veřejná podpora naplňovala pravidla de minimis nesmí její celková výše za období 3 let přesáhnout hodnotu 200.000,- €; u podniků činných v odvětví silniční dopravy 100.000,- €. Pro účely výpočtu podpory de minimis však musí být zohledněny všechny podpory poskytnuté subjektu v rozhodném období (tj. 3 let). Podpory týkající se stejných způsobilých nákladů nesmí být kumulovány, pokud by to vedlo k převýšení povolené míry podpory stanovené pro každý případ. Pravidlo de minimis se použije pouze pro tzv. transparentní podpory²⁶.

²⁵ Nařízení EK č. 1998/2006 ze dne 15.12.2006, o použití článků 87 a 88 SES na podporu de minimis.

²⁶ Transparentní podporou je dle nařízení EK č. 1998/2006 podpora, u které lze přesně vypočítat hrubý ekvivalent grantu bez nutnosti provádění hodnocení rizik.

Podpora malým a středním podnikům²⁷ si klade za cíl napomoci snížení nevýhod pramenících z nedokonalostí fungování tržního prostředí, kdy tyto subjekty mívají potíže např. při získávání úvěru. Malé a střední podniky nejen dle názoru EK zastávají významnou úlohu při tvorbě pracovních příležitostí, čímž přispívají k udržování sociální stability a hospodářského rozvoje v členských zemích. Definicí²⁸ středního podniku naplňuje podnik zaměstnávající méně než 250 zaměstnanců, jehož roční obrat nepřesahuje 50 mil. € nebo aktiva uvedená v rozvaze nepřesahují 43 mil. €. Malý podnik je takový podnik, který zaměstnává méně než 50 zaměstnanců a současně jeho roční obrat nebo aktiva uvedená v rozvaze nepřesahují 10 mil. €. Veřejná podpora může být malým a středním podnikům poskytnuta v případě investic do hmotných a nehmotných aktiv v hrubé míře podpory 15% u malých podniků, resp. 7,5% u středních podniků; v případě poskytnutí služeb externími poradci a první účasti na veletrzích a výstavách v hrubé míře podpory 50%. Z notifikace EK pak ale nemohou být vyjmuty podpory, které by dosahovaly celkové výše způsobilých nákladů 25 mil. € a hrubá míra podpory by dosahovala 50% přípustného stropu nebo takové podpory, u nichž celková hrubá částka podpory činí 15 mil. €.

Podpora zaměstnanosti²⁹ se vztahuje na programy napomáhající vytváření nových pracovních míst, zajišťující nábor znevýhodněných a zdravotně postižených pracovníků nebo zajišťující úhradu dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků.

Podpora na vzdělávání a školení³⁰ má za úkol snížit náklady podporovaného podnikatele, které by musel za normálních okolností vynaložit k tomu, aby jeho zaměstnanci získali nové poznatky, dovednosti a vědomosti potřebné k výkonu práce. Uznatelné výdaje zahrnují např. osobní výdaje instruktora, cestovní náklady účastníků, běžné náklady na pomůcky, odpisy náradí a zařízení, náklady na poradenské služby aj.

²⁷ Nařízení EK č. 70/2001 ze dne 12.1.2001, o použití článků 87 a 88 SES na podpory malým a středním podnikům, změněné nařízením EK č. 364/2004 tak, aby zahrnovalo podporu na výzkum a vývoj a nařízením EK č. 1976/2006 ze dne 20.12.2006.

²⁸ Definice malých a středních podnikatelských subjektů vychází z doporučení EK č. 2003/361/ES o definici drobných, malých a středních podniků.

²⁹ Nařízení EK č. 2204/2002 ze dne 5.12.2002, o použití článků 87 a 88 SES na státní podpory zaměstnanosti, změněné nařízením EK č. 1976/2006 ze dne 20.12.2006.

³⁰ Nařízení EK č. 68/2001 ze dne 12.1.2001, o použití článků 87 a 88 SES na podpory na vzdělávání, změněné nařízením EK č. 363/2004 ze dne 25.2.2004 a nařízením EK č. 1976/2006 ze dne 20.12.2006.

Podpora na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích³¹ umožňuje poskytovat veřejnou pomoc podnikům, které nejsou schopny z vlastních zdrojů nebo jiných finančních prostředků zamezit ztrátě, jež by je bez vnějšího zásahu v krátkodobém nebo střednědobém výhledu donutila k ukončení podnikatelské činnosti. Poskytnutí podpory musí být vedle dalších podmínek provázeno plánem restrukturalizace schváleným EK a podpora se musí omezit na minimum restrukturalizačních nákladů.

EK dále přijala sekundární předpisy upravující regionální podporu³² (viz. kapitola 4); podporu výzkumu a vývoje³³ a podporu na ochranu životního prostředí³⁴.

V případě určitých odvětví jako zemědělství, rybolov, akvakultura, doprava, či sektorů citlivých, jakými jsou uhelný a ocelářský průmysl, stavba lodí, výroba syntetických vláken se však často uplatňují zvláštní, přísnější pravidla, která mají přednost před výše zmíněnými pravidly obecnými, nebo je dokonce poskytování veřejné podpory zakázáno úplně.

2.5. Postup při povolování veřejné podpory

Nejdůležitějším orgánem Společenství rozhodujícím o slučitelnosti opatření zakládajícího veřejnou podporu se společným trhem je EK. Ta dle čl. 88 SES disponuje diskreční pravomocí rozhodnout, zda poskytnutí veřejné podpory na území Společenství povolí či zamítne. EK poměřuje pozitivní přínos veřejných podpor a jejich negativní dopad na hospodářskou soutěž, a to vždy z hlediska zájmu Společenství jako celku a ne pouze jednotlivého členského státu. Převažuje-li dle EK u zamýšlené veřejné podpory kladný dopad podpory nad negativy narušení soutěže, pak takovou podporu povolí. EK však není jediným orgánem Společenství způsobilým rozhodovat o slučitelnosti podpory se společným trhem. Také Rada má dle SES ve výjimečném případě pravomoc rozhodnout o veřejné podpoře. Soudní přezkum rozhodnutí EK ve věci poskytnutí veřejných podpor vykonává ESD.

Řízení před EK ohledně veřejných podpor je primárním právem upraveno v čl. 88 SES. Dle odst. 1 tohoto článku EK průběžně zkoumá systémy podpor existující v členských státech. SES

³¹ Oznámení EK zahrnující pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích publikované v Úředním věstníku C 244/2 ze dne 1.10.2004.

³² Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007-2013 publikované v Úředním věstníku C 54 dne 4.3.2006 a nařízení EK č. 1628/2006, o použití článku 87 a 88 SES na regionální vnitrostátní investiční podporu.

³³ Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací č. 2006/C 323/01 vydaný v Úředním věstníku C 323 dne 30.12.2006.

³⁴ Pokyny Společenství vydané EK v Úředním věstníku C 37/03 ze dne 3.2.2001.

zakotvuje povinnost poskytovatele informovat EK o záměrech veřejnou podporu poskytnout. Předmětnou veřejnou podporu je poskytovatel oprávněn poskytnout až po schválení EK.

Má-li EK za to, že notifikovaný záměr není s ohledem na čl. 87 SES slučitelný se společným trhem, zahájí s členským státem řízení. Dotyčný stát nemůže provést zamýšlená opatření zakládající veřejnou podporu, dokud EK v rámci řízení nedospěje ke konečnému rozhodnutí. Zjistí-li EK, že opatření zakládající veřejnou podporu není slučitelné se společným trhem nebo že je zneužíváno, pak rozhodne, že členský stát musí tuto podporu zrušit nebo upravit. Čl. 88 odst. 2 SES však obsahuje i výjimku z výlučné rozhodovací pravomoci EK o slučitelnosti opatření způsobilého založit veřejnou podporu. EK se totiž musí podrobit rozhodnutí Rady, která by na žádost členského státu jednomyslně rozhodla, že veřejná podpora, kterou členský stát poskytuje či hodlá poskytnout, je se společným trhem slučitelná. Toto rozhodnutí Rady musí být odůvodněno mimořádnými okolnostmi.

Sekundárním právním předpisem upravujícím řízení před EK ve věci veřejných podpor je nařízení Rady č. 659/1999 ze dne 22.3.1999³⁵. Tímto Rada stanovila podrobná prováděcí pravidla pro řízení před EK ve věci veřejných podpor dle čl. 88 SES. Pro implementaci nařízení č. 659/1999 přijala EK nařízení č. 794/2004³⁶ upravující notifikační formuláře pro veškeré typy veřejné podpory.

Nařízení č. 659/1999 (dále jen "Nařízení") rozlišuje podporu novou a existující, kdy postupy EK se s ohledem na tyto dva druhy podpory liší. Za existující podporu jsou dle čl. 1 písm. b) Nařízení považovány podpory nebo režimy podpor:

- a) zavedené členskými státy před vstupem SES v účinnost;
- b) schválené EK nebo Radou, tzv. autorizované podpory;
- c) podpory považované za existující podporu vzhledem k tomu, že již vypršela lhůta dle čl. 15 pro navrácení podpory;
- d) podpory realizované členskými státy po vypršení lhůty, kterou má EK pro rozhodnutí dle čl. 4 k provedení prvotního šetření;
- e) opatření, která v době, kdy vstoupila v platnost, nepředstavovala podporu, ale která za podporu začala být následně považována vzhledem k vývoji společného trhu - tzv. liberalizace trhu, aniž by byla změněna příslušným členským státem.

³⁵ Publikované v Úředním věstníku EU č. L 83 dne 27.3.1999.

³⁶ Publikované v Úředním věstníku EU č. L 140 dne 30.4.2004.

Novou podporou je dle čl. 1 písm. c) taková podpora nebo program podpory, který nespadá do existující podpory, včetně změn existující podpory. Změnou existující podpory se dle nařízení č. 794/2004 rozumí jakákoliv změna, která není pouhou úpravou čistě formální či administrativní povahy a která nemá vliv na hodnocení slučitelnosti daného opatření s pravidly společného trhu. Za změnu existující podpory však není považováno navýšení původního rozpočtu existujícího programu podpory do výše 20%.

Nařízení upravuje v čl. 2 – 9 řízení ve věcech oznámení nové veřejné podpory. Členské státy jsou povinny upozornit EK na novou podporu a změny existující podpory předem. Navrhované opatření mohou dle čl. 3 Nařízení realizovat teprve poté, co EK přijme k dané podpoře rozhodnutí. Veřejná podpora realizovaná před tím, než EK vydá své rozhodnutí, zakládá protiprávní nezákonnou podporu. Zákaz udělování podpory bez předchozího schválení EK je absolutní a přímo účinný, taky mimo jiné vymahatelný u národních soudů. V notifikačním oznámení je členský stát povinen poskytnout veškeré nezbytné informace potřebné k tomu, aby EK mohla přijmout rozhodnutí. EK posuzuje notifikaci neprodleně po jejím obdržení. Tato fáze se nazývá předběžné posouzení a končí do dvou měsíců³⁷ po obdržení úplné notifikace dle čl. 4 Nařízení rozhodnutím EK, že: 1) oznamované opatření nepředstavuje podporu; 2) oznamované opatření představuje podporu, avšak EK proti této nevznesl námitky, neboť neexistují žádné pochybnosti o její slučitelnosti s vnitřním trhem; 3) EK shledá, že existují pochybnosti o slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu a přijme rozhodnutí o zahájení formálního šetření. Pokud EK přijme rozhodnutí dle bodu 1 nebo 2, notifikační proces končí a členský stát může zahájit realizaci podpory. Přijme-li EK rozhodnutí o zahájení formálního šetření, vstupuje notifikační proces do fáze formálního šetření. Rozhodnutí o zahájení formálního šetření je publikováno v Úředním věstníku EU³⁸. Účelem formálního šetření je zajistit posouzení podpory v rámci řízení společně s členskými státy a třetími zainteresovanými stranami, které jsou vyzvány, aby v určité lhůtě nejčastěji jednoho měsíce sdělily EK své připomínky. EK uzavře formální šetření jedním z následujících způsobů: 1) rozhodnutím, že se nejedná o podporu; 2) “kladným rozhodnutím”, kdy EK zjistí, že pochybnosti o slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu byly členskými státy odstraněny, pak EK rozhodne o slučitelnosti navrhované podpory s vnitřním trhem; 3) “podmínečným rozhodnutím”, kdy EK může ke kladnému rozhodnutí připojit podmínky, za kterých může být podpora považována za slučitelnou se společným trhem, a může stanovit

³⁷ Dvuměsíční lhůta může být dle čl. 4 odst. 5 prodloužena, pokud s tímto souhlasí EK i dotčený členský stát nebo může být i přiměřeně zkrácena.

³⁸ Viz čl. 26 nařízení č. 659/1999.

povinnosti, které umožní sledovat, zda je příslušné rozhodnutí naplňováno; 4) "záporným rozhodnutím", kdy EK dojde k závěru, že oznamované opatření není slučitelné s principy společného trhu a nemůže být realizováno.

V čl. 10 – 15 Nařízení je upraveno řízení týkající se nezákonné veřejné podpory, tedy podpory realizované v rozporu s čl. 88 odst. 3 SES, poskytnuté členským státem před tím, než EK přijala příslušné rozhodnutí. EK musí zkoumat informace o údajné nezákonné podpoře bez ohledu na zdroj těchto informací a není při svém rozhodování omezena v zásadě žádnými časovými lhůtami. EK může vydat příkaz k pozastavení podpory, který pozastavuje realizaci jakékoliv nezákonné podpory a také může vydat příkaz k navrácení podpory. Rozhodnutí o navrácení podpory je EK vydáno, pokud je zjištěno, že nezákonná podpora není slučitelná s principy společného trhu. Navrácená podpora musí zahrnovat úrok podle Komisí stanovené úrokové sazby. Dojde-li k jakémukoliv prodlení v provedení rozhodnutí o navrácení podpory, může EK předat tuto záležitost dle čl. 88 odst. 2 SES přímo ESD.

Čl. 16 Nařízení upravuje řízení v případech zneužití veřejné podpory a čl. 17 - 19 řízení týkající se existujících programů veřejné podpory. Postup EK ohledně existujícího programu podpory můžeme rozdělit do fází: 1) spolupráce, kdy EK informuje členský stát o svém předběžném názoru, že existující program podpory již není slučitelný s principy společného trhu a dá příslušnému státu prostor pro sdělení svého stanoviska; 2) EK navrhne vhodná opatření, kterým může být úprava programu podpory s cílem zajistit jeho slučitelnost nebo navrhne zrušení v případě nemožnosti takových úprav; 3) přijme-li členský stát příslušná opatření a informuje o tom EK, je pro něj realizace těchto opatření závazná. Nepřijme-li členský stát navrhovaná opatření a považuje-li EK i nadále tato opatření za nezbytná, zahájí EK formální šetření dle čl. 4 Nařízení. Uzavře-li EK formální šetření přijetím rozhodnutí, že program podpory není slučitelný a musí být zrušen, vstupuje toto rozhodnutí v platnost ex nunc a podpora poskytnutá před příslušným rozhodnutím EK nemusí být navrácena.

2.6. Reforma právní úpravy veřejných podpor

V současné době probíhá na úrovni Společenství reforma komunitární úpravy státních podpor, jejíž důvody a cíle zde pouze nastíním³⁹. Evropská rada na svém zasedání v listopadu 2004 vyjádřila, že je zapotřebí dodat nové impulsy tzv. lisabonské strategii a ve sdělení EK z jarního

³⁹ V této kapitole vycházím z konzultačního dokumentu předloženého EK – „Akční plán pro státní podpory, Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005–2009“, ze dne 7.6.2005.

zasedání Evropské rady v roce 2005 „Společně k růstu a zaměstnanosti – nový začátek lisabonské strategie“ byl představen nový lisabonský akční program, ve kterém hraje důležitou roli právě kontrola státních podpor. Evropská Rada na svém zasedání v březnu 2005 vyzvala členské státy, aby „pokračovaly v snižování obecné úrovně státní podpory, přitom však přihlížely k případným selháním trhu. Tato tendence musí být doprovázena přesměrováním podpory ve prospěch některých horizontálních cílů, jako je výzkum a inovace, a co nejlepšího využití lidského kapitálu. Reforma regionální podpory by měla rovněž podpořit vysokou úroveň investic a zajistit snižování rozdílů v souladu s lisabonskými cíli.“

Pro zajištění lepší kontroly a usnadnění poskytování podpor jednoznačně slučitelných s SES má EK v úmyslu vydat nařízení o obecné blokované výjimce, kterým budou určité kategorie podpory osvobozeny od oznamovací povinnosti vůči EK. Nařízení má být založeno na zásadě, že politika veřejné podpory by se měla zaměřit na typy podpor, které nejvíce narušují hospodářskou soutěž, a měla by stanovit jasné „pozitivní“ a „negativní“ priority. V současné době již EK předložila členským zemím k připomínkám návrh jediné blokované výjimky kladoucí si za cíl zjednodušit a zpřehlednit podmínky pro poskytování veřejné podpory, která nepodléhá oznamovací povinnosti vůči EK. Komise navrhuje soustředit blokované výjimky (podporu pro malé a střední podniky, podporu na výzkum a vývoj ve prospěch malých a středních podniků, podporu na zaměstnanost, podporu na vzdělávání a regionální podporu) do jedné a dále rozšířit její působnost na oblast podpory na ochranu životního prostředí, podpory ve formě rizikového kapitálu a podpory na výzkum a vývoj. V obecné blokované výjimce tedy EK hodlá zjednodušit a konsolidovat existující blokované výjimky a začlenit širší rozsah výjimek, zejména pokud jde o podporu malým a středním podnikům, výzkumu a vývoji. Kategorie podpory, které lze jasně definovat, mohou spadat do oblasti působnosti nařízení o blokované výjimce, zatímco pro některé formy podpory, které nelze předem přesně definovat, mohou mnohem pružnější nástroj představovat pokyny. EK předpokládá přijetí konečné verze nařízení o blokovaných výjimkách do poloviny roku 2008⁴⁰.

EK dále navrhuje zjednodušit stávající přístup k veřejným podporám tak, aby mohly být snadněji a rychleji schváleny podpory méně narušující hospodářskou soutěž. EK zamýšlí se do budoucna soustředit především na případy, které s větší pravděpodobností způsobí vážnější narušení hospodářské soutěže a trhu.

⁴⁰ Zdroj internetové stránky ÚOHS, <http://www.compet.cz/verejna-podpora/aktuality-z-verejne-podpory/article/2007/05/zahajeny-konzultace-o-superblokove-vyjimce/>.

EK si je vědoma, že přijímání podrobných pravidel pro veřejnou podporu je sice v její pravomoci, úspěšné provádění těchto pravidel však do značné míry závisí na členských státech. Zamýšlí proto zavést tzv. sdílenou odpovědnost mezi ní a členskými státy. EK totiž nemůže vypracovávat pravidla veřejné podpory bez účinné podpory členských států a jejich závazku dostát svým povinnostem při oznamování veškerých zamýšlených podpor a náležitém prosazování daných pravidel.

V souvislosti s rozšířením EU bylo přezkoumání opatření státní podpory v nových členských státech prováděno funkčně nezávislými kontrolními orgány (u nás ÚOHS, blíže viz. následující kapitola). Tuto zkušenost chce EK zohlednit při zvažování další spolupráce mezi ní a všemi členskými státy, proto EK zamýšlí prozkoumat, zda by nezávislé orgány v členských státech mohly v budoucnu být Komisi nápomocny při plnění jejího úkolu týkajícího se vynuovení pravidel veřejné podpory (zvláště co se týče zjišťování a navrácení protiprávní podpory, výkonu rozhodnutí o navrácení protiprávní podpory apod.).

Komise zamýšlí také povzbudit zúčastněné subjekty k zajišťování dodržování pravidel pro veřejnou podporu v plném rozsahu. Ustanovení čl. 88 odst. 3 SES je přímo účinné a tudíž dává vnitrostátním soudcům pravomoc rozhodovat o pozastavení a navrácení protiprávně poskytnuté podpory. Soukromoprávní spory před vnitrostátními soudy by proto mohly zvýšit disciplínu v oblasti veřejných podpor. Vnitrostátní soudy by mohly do budoucna hrát větší roli také při kontrole, zda opatření, která jsou považována za opatření spadající do blokové výjimky nebo prahů podpory de minimis (a tedy nejsou oznámená EK), skutečně splňují komunitárním právem stanovená kritéria.

3. Veřejná podpora v českém právu

Veřejná podpora byla u nás poprvé upravena formou zákona v roce 2000. Důvodem pro přijetí zákona č. 59/2000 Sb. o veřejné podpoře⁴¹ byly závazky vyplývající tehdejší ČR z Evropské dohody, konkrétně z čl. 64 odst. 1 písm. iii) a odst. 2. Na základě Evropské dohody vznikla Rada přidružení, jež kontrolovala a vyhodnocovala plnění cílů této Dohody. Rada přidružení byla v čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zmocněna vydat pravidla⁴² pro provedení výše zmíněných ustanovení Dohody. Podle těchto pravidel byla slučitelnost jednotlivých poskytovaných veřejných podpor a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou posuzována na základě ustanovení SES, sekundární legislativy a judikatury Společenství.

Evropská dohoda byla mezinárodní smlouvou, která subjekty vnitrostátního práva ČR zavazovala teprve po implementaci určitých ustanovení do vnitrostátního právního řádu. Zákon č. 59/2000 Sb. ustanoveními § 2 odst. 1 a § 7 inkorporoval Evropskou dohodu do českého právního řádu, čímž se právo Společenství pro oblast veřejných podpor stalo závazným pro všechny subjekty v ČR.

Zákon o veřejné podpoře (ZVP) stanovil v ustanovení § 2 obecný zákaz veřejných podpor, které narušují nebo hrozí narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňují určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi ČR a EU. Tento zákaz se tedy obecně vztahoval také na regionální veřejné podpory. Orgánem způsobilým posoudit slučitelnost navrhovaných podpor s Evropskou dohodou, potažmo komunitárním právem, se stal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Definici základních termínů jako veřejná podpora, veřejné prostředky⁴³, program či míra veřejné podpory obsahovalo ustanovení § 3 ZVP.

Ustanovení § 4 a 5 ZVP zakotvily institut obecných a zvláštních výjimek ze zákazu poskytování veřejné podpory. Mezi obecné výjimky byla zařazena podpora de minimis⁴⁴, podpora

⁴¹ Zákon č. 59/2000 Sb. byl účinný od 1.5.2000 do 1.5.2004 a novelizován zákonem č. 130/2002 Sb.

⁴² Prováděcí pravidla byla přijata rozhodnutím Rady přidružení č. 1/98, viz. sdělení MZV č. 225/1998 Sb.

⁴³ ZVP vyjmenoval veřejné prostředky v §3 písm. b) taxativním způsobem. Jednalo se o prostředky státního rozpočtu včetně prostředků splatných a neuhrazených, prostředky státních finančních aktiv, státních fondů, Fondu národního majetku ČR, veřejného zdravotního pojištění, ČNB sloužící bezpečnému fungování a účelnému rozvoji bankovního systému, prostředky rozpočtů územních samosprávných celků, prostředky právnických osob vlastněných státem plně nebo v míře, která mu v nich umožňuje vykonávat přímou nebo nepřímou kontrolu, pokud jsou tyto prostředky používány způsobem neodpovídajícím principům trhu, především principu dosažení nejvyšší míry zisku, anebo prostředky vyplývající z poskytnuté výhody.

⁴⁴ Jednalo se o podporu, která nesměla přesáhnout v tříletém období počínajícím dnem, kdy bylo poskytování veřejné podpory zahájeno, u jednoho příjemce částku 100.000,- € v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ČNB

sociálního charakteru poskytovaná jednotlivým spotřebitelům bez diskriminace založené na původu výrobků a podpora určená k náhradě škody způsobené živelní pohromou nebo jinou mimořádnou událostí⁴⁵. Na zvláštní výjimky dle ustanovení § 5 ZVP se zákaz veřejné podpory nevztahoval, pokud tyto ÚOHS povolil pravomocným rozhodnutím. Toto ustanovení demonstrativního charakteru bylo v souladu s čl. 87 odst. 3 SES a mělo dle důvodové zprávy k § 5 informativní hodnotu. Povolení zvláštní výjimky záleželo pouze na uvážení ÚOHS, který mohl povolit výjimku ze zákazu i v dalších oblastech. Mezi tyto výjimky byla zařazena zejména veřejná podpora regionálního charakteru⁴⁶.

ZVP stanovil hlavní principy řízení o povolování výjimek z obecného zákazu dle ustanovení § 2 odst. 1 ZVP, kdy toto řízení bylo zahájeno buď na základě "Žádosti o povolení výjimky" podané poskytovatelem veřejné podpory nebo z vlastního podnětu. ÚOHS mohl zahájit řízení o zrušení poskytnuté podpory a vyžadovat navrácení veřejné podpory poskytnuté v rozporu se ZVP, a to včetně úhrady úroků a sankcí. ZVP zakotvil povinnost poskytovatelů informovat ÚOHS o zamýšlené veřejné podpoře a povinnost příjemců podpory s ÚOHS spolupracovat. ZVP upravoval i evidenci a kontrolu poskytování veřejných podpor. Oproti komunitární úpravě, která důsledně brání práva tzv. třetích stran (konkurenti příjemce veřejné podpory, spotřebitelské či podnikatelské svazy apod.), ZVP tato ustanovení vůbec neobsahoval. Při řízení před ÚOHS byl sice subsidiárně používán správní řád⁴⁷, ten však třetím stranám poskytoval pouze omezenou ochranu.

ZVP byl zrušen zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory (dále jen "ZúvVP"). ZVP byl totiž již v roce 2000 přijímán jako zákon slučitelný s komunitárním právem pouze s výhradou. Plné slučitelnosti nebylo v době jeho přijetí možno dosáhnout s ohledem na to, že dle komunitárního práva jediným orgánem způsobilým k rozhodování o veřejné podpoře je přímo EK. Plné slučitelnosti českého a komunitárního práva bylo dosaženo teprve po vstupu ČR do EU, kdy se celá komunitární úprava v oblasti veřejných

platným ke dni prvního poskytnutí dané veřejné podpory. Tato obecná výjimka se nevztahovala na veřejnou podporu vývozu, veřejnou podporu poskytovanou uhelnému a ocelářskému průmyslu, dopravě a průmyslu stavby lodí, viz. in: Právní úprava veřejné podpory v ČR, str. 98.

⁴⁵ Veřejné podpory sociálního charakteru a veřejné podpory určené k náhradě škod způsobených živelními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi jsou dle čl. 87 odst. 2 písm. a) a b) SES považovány automaticky za slučitelné a nebylo tudíž nutné je podrobit povolovacímu postupu ÚOHS.

⁴⁶ Dále ustanovení § 5 ZVP upravovalo veřejnou podporu mající napomoci uskutečnění některého významného projektu společného zájmu ČR a EU nebo napravit vážnou poruchu v hospodářství ČR; veřejné podpory, které měly usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí; veřejné podpory, které měly napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví.

⁴⁷ Zákon č. 71/1967, o správním řízení.

podpor stala v českém právním řádu bezprostředně použitelnou a přímo aplikovatelnou. Protože dle zásad komunitárního práva nesmí být česká úprava vůči komunitární duplicitní, zůstává nadále vlastní úprava veřejné podpory komplexně obsažena pouze v právu Společenství. Nařízení EK č. 659/1999 však vyžaduje po členských státech, aby zajistily EK součinnost při výkonu jejich pravomocí. S ohledem na to byl s účinností od 1.5.2004 přijat ZúvVP, který zajišťuje aplikaci práva ES v oblasti veřejných podpor na českém území.

Podstatná změna právní úpravy v oblasti veřejných podpor proběhla v subjektech (účastnících) řízení. Zatímco před vstupem byl účastníkem řízení před ÚOHS orgán, z jehož rozpočtu byly veřejné prostředky poskytovány, po vstupu do EU vystupuje jako účastník řízení před EK výhradně členský stát⁴⁸. Nařízením 659/1999 totiž ukládá povinnost členskému státu, aby EK při řízení dle tohoto nařízení poskytl náležitou součinnost. Na členských státech zůstává, aby v kompetenčních normách stanovily, kdo má za stát v jednotlivých případech před EK vystupovat. Jelikož dle důvodové zprávy vymezení pojmu poskytovatele veřejné podpory má sloužit zejména k určení toho, kdo bude vystupovat jménem státu v řízení před EK a kdo bude ÚOHS poskytovat informace dle ZúvVP, je pojem poskytovatel vymezen jako ten, kdo rozhoduje o poskytnutí veřejné podpory. Pokud o jejím poskytnutí rozhoduje vláda, rozumí se jím ústřední orgán státní správy, který návrh na poskytnutí veřejné podpory nebo návrh programu veřejné podpory vládě předložil. ZúvVP upravuje též pojem příjemce veřejné podpory a to shodně jako v předešlém ZVP. Příjemcem je fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch bylo o udělení veřejné podpory rozhodnuto. Ačkoliv ZúvVP nic dalšího nestanoví, z podstaty veřejné podpory vyplývá, že příjemce podpory musí vyvíjet podnikatelskou činnost a tudíž splňovat znaky uvedené v § 2 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník v platném znění.

Protože rozhodovací pravomoc v otázkách poskytování veřejné podpory přešla na EK, zůstal ÚOHS pro oblast veřejné podpory správním úřadem, který má dle ustanovení § 3 ZúvVP obecnou poradenskou, koordinační a kontrolní činnost. Poskytovatelé podpory tedy nadále mohou využít zkušeností pracovníků ÚOHS co se týče rozhodovací praxe EK a mohou návrh podpory, která musí být EK oznámena, s ÚOHS konzultovat. ÚOHS návrh podpory zkontroluje po obsahové i formální stránce a upozorní na případné nedostatky, čímž napomůže předcházení komplikací a průtahů v případech, kdy by EK oznámení o podpoře považovala za nedostatečné. ÚOHS koordinuje při řízení před EK součinnost poskytovatele podpory s EK.

⁴⁸ To samozřejmě platí i v případech, kdy je veřejná podpora poskytnuta z rozpočtů samosprávných korporací.

ÚOHS dále monitoruje poskytování veřejné podpory v ČR, vede evidenci poskytnutých podpor na našem území, předkládá EK výroční zprávu dle čl. 21 nařízení č. 659/1999 Sb. a vykonává také dozor nad tím, zda jsou pravomocná rozhodnutí ÚOHS o veřejné podpoře plněna, případně ukládá pokuty za porušení ustanovení ZúvVP dle § 8 citovaného zákona.

Poskytovatel podpory je dle ustanovení § 5 povinen předkládat ÚOHS informace o veřejných podporách poskytnutých v předcházejícím kalendářním roce a o probíhajících programech veřejné podpory do 30. dubna příslušného kalendářního roku tak, aby bylo možné na základě těchto údajů sestavit výroční zprávu, kterou je ČR povinna EK zasílat. Podrobnosti o plnění této povinnosti byly stanoveny vyhláškou ÚOHS. V přiměřené lhůtě stanovené ÚOHS má poskytovatel povinnost předložit veškeré údaje, informace a podklady ohledně veřejné podpory, které si ÚOHS vyžádá. Tímto způsobem má být zajištěna flexibilita řízení před ÚOHS s ohledem na individuální potřeby každého případu. ÚOHS vychází při stanovení lhůty zejména z povahy vyžadovaných informací, jejich složitosti, rozsahu a má také možnost přihlídnout k aktuálním časovým možnostem poskytovatele. S ohledem na to, že ÚOHS má za úkol napomáhat řízení před EK a monitorovat poskytování veřejné podpory, nese odpovědnost za její transparentnost i kontrolu, je nutné, aby byl o poskytované veřejné podpoře náležitě informován a aby si mohl ověřit správnost údajů také z jiných zdrojů. Vzhledem k tomu, že ÚOHS nedisponuje kontrolním nástrojem, který by mu umožňoval ověřit správnost a pravdivost poskytnutých údajů týkajících se veřejné podpory, zakotvuje ustanovení § 5 odst. 3 povinnost poskytnout tyto informace pravdivě a v nezkreslené formě. Za porušení této povinnosti je ÚOHS oprávněn uložit pokutu dle ustanovení § 8 ZúvVP.

Ustanovení § 6 ZúvVP počítá s výjimečnými případy, kdy má EK vážné pochybnosti o tom, jak je v individuálním případě plněno její rozhodnutí. V takovém případě musí stát, kterého se rozhodnutí týká, umožnit EK šetření na místě samém dle čl. 22 nařízení č. 659/1999. ZúvVP proto ukládá příjemcům i poskytovatelům podpory povinnost poskytnout EK i jí pověřeným osobám veškerou potřebnou součinnost, přičemž nesplnění této povinnosti může ÚOHS opět sankcionovat dle ustanovení § 8 ZúvVP.

4. Regionální podpora v komunitárním právu

Regionální podpora je jedním z druhů veřejné podpory. Jejím účelem je napomáhat hospodářskému rozvoji nejvíce znevýhodněných regionů zejména podporováním počátečních investic, vytvářením pracovních míst nebo, ve výjimečných případech, poskytnutím provozní podpory. Smyslem regionální podpory je přispívat k hospodářské, sociální a teritoriální soudržnosti členských států a Společenství jako celku. Výhody, které podpora přinese z hlediska rozvoje znevýhodněných regionů, musí převážit rozsah narušení hospodářské soutěže.

V primárním právu je regionální podpora zakotvena v člancích 87 odst. 3 písm. a) a c) SES a spadá do skupiny podpor povolovaných EK. V právu sekundárním upravují regionální podporu s účinností od 1.1.2007 Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013 č. 2006/C 54/08, zveřejněné v Úředním věstníku EU dne 4.3.2006 (dále jen "Pokyny 2007-2013") a nařízení EK č. 1628/2006 ze dne 24.10.2006 o použití článků 87 a 88 SES na vnitrostátní regionální investiční podporu (dále jen "nařízení č. 1628/2006"). Do 31.12.2006 platily pro oblast regionální podpory Pravidla pro národní regionální podporu č. 98/C 74/06 zveřejněné v Úředním věstníku EU dne 10.3.1998 (dále jen "Pravidla 1998-2006").

Pokyny k regionální podpoře se dle čl.2 Pokynů 2007-2013 použijí na regionální podporu poskytnutou ve všech hospodářských odvětvích vyjma výroby zemědělských produktů vyjmenovaných v Příloze I SES. Podle zvláštních pravidel je třeba postupovat v případě odvětví dopravy, stavby lodí, uhelného průmyslu a rybolovu. Za neslučitelnou se společným trhem je považována regionální podpora směřující do oblastí ocelářství. Vzhledem ke specifickým odvětví výroby umělých vláken nesmí podpora směřovat ani do tohoto odvětví.

Regionální veřejnou podporu mohou jednotliví poskytovatelé v rámci Společenství poskytovat buďto na základě režimu podpory (programu podpory), nebo výjimečně jako individuální podporu ad hoc jedinému subjektu. Program podpory má být sestavován na základě regionální rozvojové strategie, otevřen co nejširšímu počtu příjemců a stanovit pravidla pro poskytnutí veřejné podpory. V případě, že program podpory nesplňuje podmínky uvedené v nařízeních o skupinových výjimkách na určité kategorie horizontální státní podpory nebo nespadá do kategorie de minimis, musí být notifikován EK. Podpora dle takového programu může být poskytována jednotlivým příjemcům teprve po schválení EK. Každá jednotlivá

podpora, která je poskytována v rámci programu podpory schváleného EK, již nemusí být této oznamována.

4.1. Oblasti způsobilé pro příjem regionální podpory

Již výše bylo uvedeno, že regionální veřejnou podporu mohou čerpat subjekty v oblastech pokrytých výjimkou dle článků 87 odst. 3 písm. a) a c). Tyto oblasti ke svému rozvoji potřebují různé formy asistence ze strany orgánů veřejné moci. Aby však výjimečně podpůrný charakter regionální podpory neztratil na účinnosti a aby zjednodušeně řečeno podporovaná území nepokrývala téměř celé území Společenství, zastává EK názor, že celkový podíl obyvatelstva podporovaných regionů Společenství musí být podstatně nižší než podíl obyvatelstva v regionech nepodporovaných a regionální podporu je třeba omezit jen na nutné pokrytí nejvíce znevýhodněných regionů. EK proto stanovila hranice celkového podílu podporou pokrytého obyvatelstva, tzv. celkový strop počtu obyvatelstva podporovaných území. Podle platných Pokynů 2007-2013 je tato míra stanovena na 43,1% počtu obyvatel 25 členských států EU. Toto kritérium zahrnuje záchranou sociální síť, která má zajistit, aby žádný členský stát nepřišel o více než 50% svého oprávnění podle předchozích Pravidel⁴⁹.

Podle znění ustanovení písm. a) lze dovodit, že za slučitelnou se společným trhem může být považována podpora, která napomáhá hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností. Dle rozhodnutí ESD⁵⁰ se jedná o oblasti, ve kterých je hospodářská situace krajně nepříznivá ve srovnání se Společenstvím jako celkem. Jak se tedy odlišují oblasti pokryté výjimkou písm. a) od oblastí uvedené v písm. c)? Dle judikatury "v případě nejvíce zaostalých regionů ve smyslu písm. c) lze akceptovat i závažnější narušení hospodářské soutěže v porovnání s regiony podle písm. c)⁵¹". Dle ESD dále "výjimka stanovená v písm. c) umožňuje rozvoj určitých oblastí bez omezení ekonomickými podmínkami uvedenými v písm. a) za předpokladu, že podpora negativně neovlivní podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem⁵²". Zjednodušeně řečeno: oblasti dle písm. c) jsou znevýhodněny pouze vůči ostatním oblastem v rámci jednoho státního celku, tedy ne v rámci Společenství jako oblastí dle písm. a). Z toho důvodu je při poskytování podpor směřujících do území pod písm. c) připojena i podmínka posouzení dopadu veřejné podpory na hospodářskou soutěž. Nejčastěji se pak jedná o oblasti, ve

⁴⁹ Bod 14 Pokynů 2007-2013.

⁵⁰ Rozhodnutí v případě 248/84, Německo vs. EK.

⁵¹ Rozhodnutí Soudu prvního stupně v případě T-380/94, Aiuffass a AKT.

⁵² Opět odkazují rozhodnutí v případě 248/84, Německo vs. EK.

kterých upadají dříve prosperující tradiční průmyslová odvětví. Jelikož je regionální podpora dle písm. c) určena pro méně znevýhodněné regiony než jsou ty dle písm. a), musí být jak zeměpisný rozsah tak intenzita podpory přísně omezena pouze na malou část území členského státu a také poskytování regionální podpory v regionech písm. c) musí být součástí koherentní regionální politiky členského státu.

Mezi znevýhodněnými regiony dle písm. a) a c) nalezneme ještě další rozdíl. Pouze znevýhodněné regiony dle písm. a) splňují podmínky pro poskytnutí provozní podpory⁵³, tj. regionální podpory, jejímž cílem je snížit běžné výdaje příjemce podpory.

4.2. Regionální mapy

Pro celé území každého státu Společenství je vypracována mapa regionální podpory, která upravuje nejen oblasti způsobilé k příjmu veřejné podpory dle čl. 87 odst.3 písm. a) a c) včetně horních limitů intenzity podpory, ale i území, kde není dovoleno poskytnout žádnou regionální podporu⁵⁴.

Zařazení jednotlivých území členského státu na regionální mapě pod kategorii oblasti způsobilé k získání regionální podpory nezávisí na volném uvážení členského státu či orgánu Společenství, ale na statistických údajích, které pro potřeby Společenství zajišťuje Statistický úřad Evropských společenství (Eurostat). Pro účel porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí slouží systém územních statistických jednotek NUTS⁵⁵. Z hlediska veřejných podpor je nejdůležitější jednotka NUTS 2 obvykle odpovídající střednímu článku v územně – správním členění státu, ve které se počet obyvatel pohybuje mezi jedním a dvěma miliony.

⁵³ Provozní podpora je obvykle zakázána a pouze výjimečně lze tuto podporu poskytnout za předpokladu, že je oprávněná z hlediska jejího příspěvku k regionálnímu rozvoji a z hlediska jejího charakteru a její výše je úměrná znevýhodněním, jež se snaží zmírnit. S provozní podporou souvisí dle Pokynů 2007-2013 vysoké riziko narušení hospodářské soutěže a naopak existuje jen velmi malá pravděpodobnost, že poskytnutá provozní podpora podpoří regionální rozvoj. Výše provozní podpory musí být progresivně snížena a její trvání musí být časově omezeno, pokud Pokyny 2007-2013 nestanoví jinak.

⁵⁴ Mapa regionální podpory vymezuje také regiony způsobilé pro podporu na zakládání nových podniků, ale nezahrnuje programy provozní podpory, které se posuzují jednotlivě na základě oznámení členským státem EK dle čl. 88 odst. 3 SES.

⁵⁵ Zkratka z francouzského *Nomenclature des Unites Territoriales Statistique*, nebo anglického *Nomenclature of Units for Territorial Statistics*. Existuje šest úrovní jednotek NUTS, do kterých je rozčleněno území členského státu, přičemž členský stát samozřejmě nemusí vzhledem k velikosti území využít úrovně všechny. Hranice NUTS však musí odpovídat hranicím územně – správních jednotek členského státu. Není ale podstatné, jestli jednotku NUTS tvoří jedna nebo více územně – správních jednotek státu. Řádově vyšší jednotky NUTS tvoří vždy celé jednotky řádově nižší.

Mapu regionální podpory vypracovává každý členský stát sám dle kritérií EK pro určité období. Metodiku pro zpracování regionální mapy obsahují jak Pravidla 1998-2006, tak Pokyny 2007-2013. Regionální mapy jsou schvalovány EK na předem stanovené časové období, během kterého se však mohou na žádost členského státu v případě zásadní změny doplnit o další území způsobilé k regionální podpoře. V současné době jsou v platnosti regionální mapy pro období 2007-2013 (dle Pokynů 2007-2013 mohou být také přezkoumány v roce 2010), do konce roku 2006 platily regionální mapy pro období 2000-2006. EK schválená mapa regionální podpory tvoří nedílnou součást pokynů k regionální podpoře⁵⁶.

Dle Pokynů 2007-2013, ale i předchozích Pravidel 1998-2006 se území členského státu stane způsobilé pro příjem regionální podpory dle čl. 87 odst. 3 písm. a) pokud region v kategorii NUTS 2 má HDP na obyvatele měřený paritou kupní síly (dále v textu používáno zkráceně pouze "HDP") za poslední 3 roky nižší než 75% průměru Společenství. Dle Pokynů 2007-2013 se pod výjimku písm. a) vztahuje bez dalšího i podpora nejodlehlejším regionům ve smyslu čl. 299 odst. 2 SES⁵⁷. Pokyny 2007-2013 také nově rozlišují tzv. regiony se statistickým účinkem, které díky rozšíření EU a přistoupení deseti převážně chudých zemí ztratily postavení regionů dle písm. a), a v současné době mají HDP pod úroveň 75 % bývalých 15 členských zemí, ale ne pod úroveň 75 % 25 členských zemí EU. Regiony se statistickým účinkem zůstávají přechodně vymezeny jako regiony dle písm. a) až do konce roku 2010, kdy bude tento systém dle bodu 3.3 Pokynů 2007-2013 znovu přehodnocen. Pokud se jejich situace zhorší, budou moci nadále využívat výhod regionů dle písm. a), v opačném případě budou od 1.1.2011 způsobilé podle písm. c) při 20% míře podpory.

Pro regiony, které přišly o svou způsobilost k regionální investiční podpoře se zavedením Pokynů 2007-2013 v platnost se dále počítá s přechodným režimem do roku 2008, kdy se tyto za podmínek stanovených v bodu 95 Pokynů 2007 výjimečně mohou označit jako způsobilé k regionální podpoře dle písm. c).

Co se týče znevýhodněných regionů, jejichž HDP/obyv. dosahuje více než 75% průměrného HDP/obyv. v EU-25, mohou členské státy přiznávat nižší míru regionální podpory mezi 10% a 15% těm oblastem, které samy vymezí v souladu s vnitrostátní politikou regionálního rozvoje. Výběr regionů způsobilých dle písm. c) jednotlivými členskými státy je však dle Pokynů 2007

⁵⁶ ESD v rozhodnutí C-242/00 Německo vs. EK judikoval, že mapa regionální podpory je závazná pouze tehdy, když s ní členský stát souhlasí.

⁵⁷ Jedná se o Azory, Madeiru, Kanárské ostrovy, Guadeloupe, Martinik, Réunion a Francouzskou Guayanu.

-2013 poměrně složitější než u regionů dle písm. a) a je určen následujícím způsobem. Členskému státu je automaticky přidělen podíl ve výši populace regionů hospodářského rozvoje, tj. regionů způsobilých v roce 1998 pro podporu podle písm. a), ale v současné době už nesplňujících podmínky způsobilosti podle písm. a) ani kritéria regionů se statistickým účinkem⁵⁸. Dále je členskému státu přidělen podíl na základě počtu obyvatelstva v regionech s nízkou hustotou zalidnění⁵⁹. Jak je již výše uvedeno, celkový strop pokrytí regionální podpory území Společenství vyjádřený počtem obyvatelstva je v současné době určen v bodě 3.1 Pokynů 2007-2013. Tento celkový strop pokrývá všechny regiony Společenství způsobilé podle výjimek v čl. 87 odst. 3 a) i c). Vzhledem k tomu, že podporované regiony podle písm. a) jsou určeny kritériem 75% HDP/obyv., rozhodnutí EK o celkovém stropu podpory současně definuje i podíl obyvatel Společenství, respektive regionů podle písm. c). Ten se získá tím, že od celkového stropu veřejné podpory dle bodu 3.1 Pokynů 2007-2013 se odečte obyvatelstvo podporovaných regionů podle písm. a), regionů hospodářského rozvoje a regionů s nízkou hustotou zalidnění. Výsledná částka posléze zůstává k dispozici pro rozdělení mezi členské státy s pomocí rozdělovacího klíče, který zohledňuje rozdíly v úrovni HDP/obyv. a v míře nezaměstnanosti mezi regiony, a to jak v kontextu členského státu, tak v kontextu Společenství⁶⁰.

V současnosti platná kritéria pro výběr podporovaných regionů dle písm. c) jsou stanovena v bodu 3.4.2. Pokynů 2007-2013. EK soudí, že kritéria pro výběr regionů členskými státy dle písm. c) musí být flexibilní, současně však transparentní a musí dávat dostatečné záruky, že poskytnutí regionální podpory nenaruší obchod a hospodářskou soutěž v míře odporující společnému zájmu. Pro příjem regionální podpory jsou proto jako regiony písm. c) způsobilé především: regiony hospodářského rozvoje, které ztratily statut regionů písm. a) díky svému ekonomickému rozvoji; regiony s nízkou hustotou obyvatelstva; ostrovy; regiony NUTS III, které

⁵⁸ Dle Pokynů 2007-2013, bod 3.4.1 se jedná se o regiony s HDP nižším než 75% průměru bývalých 15 členských zemí z roku 1998, kdy byly přijaty Pravidla 1998-2006, ale které už v důsledku svého hospodářského rozvoje nesplňují tuto podmínku ve srovnání s průměrem 15 členné EU. Jelikož tyto „regiony hospodářského rozvoje“ v minulosti dostávaly relativně vysoký objem podpory, EK považuje za nezbytné dát členským státům flexibilitu v tom, že je budou moci dle přání nadále podporovat na základě výjimky podle písm. c).

⁵⁹ Regiony s nízkou hustotou zalidnění se dle bodu 30 b) Pokynů 2007-2013 sestávají z geografických regionů NUTS-II s hustotou zalidnění pod 8 osob na km² anebo z geografických regionů NUTS-III s hustotou zalidnění pod 12,5 osob na km². Při výběru oblastí se povoluje jistá flexibilita s omezeními: flexibilita při výběru oblastí nesmí vést ke zvýšení podílu obyvatel pokrytých podporou; části oblastí NUTS-III, které vyhoví podmínkám flexibilního výběru musí mít hustotu osídlení nižší než 12,5 obyvatel na km²; musí sousedit s regiony NUTS-III, které splňují podmínku řídkého osídlení.

⁶⁰ Podrobný vzorec pro výpočet způsobilého podílu obyvatel podporovaného regionu dle písm. c) je uveden v příloze IV Pokynů 2007-2013.

sousedí s regiony vymezenými dle písm. a), regiony s podprůměrným HDP a zároveň vysokou nezaměstnaností apod.

4.3. Regionální investiční podpora

4.3.1. Intenzita podpory

Pod pojmem intenzita podpory rozumíme úroveň podpory, neboli jinak řečeno procento způsobilých referenčních nákladů projektu, které příjemce veřejné podpory v různých formách obdrží od poskytovatele veřejné podpory. Intenzita podpory je vyjádřena v hrubém ekvivalentu podpory (HEP⁶¹), což je diskontovaná hodnota podpory vyjádřená v procentech diskontované hodnoty způsobilých nákladů⁶². HEP se vypočítává ke dni oznámení EK, v ostatních případech se způsobilé investiční náklady diskontují na jejich hodnotu v okamžiku poskytnutí podpory. Pro účely diskontování se použije referenční sazba platná v době poskytnutí podpory. Referenční sazba je zveřejňována v Úředním věstníku EU.

Jak bylo již výše uvedeno, dle EK může regionální podpora sehrát účinnou roli pouze pokud je používána střídavě a přiměřeně a soustřeďuje se do nejvíce znevýhodněných regionů EU. Přípustné stanovené limity podpory proto musí odrážet relativní závažnost problémů majících vliv na rozvoj příslušných regionů. V rámci Společenství však existují mezi podporovanými oblastmi značné rozdíly v relativním bohatství regionů způsobilých k podpoře podle písm. a), což se stalo více zřejmé zvláště po rozšíření EU-15 na EU-25 v roce 2004. Některé z nových území či bohužel dokonce i celých nových členských států⁶³ nedosahují HDP/obyv. ani 45% průměru EU-25. EK proto rozhodla, že intenzita podpory musí zohledňovat především charakter a tíživost regionálních problémů a stanovila přípustnou intenzitu podpory nižší v regionech splňujících podmínky podle písm. c) než v regionech splňujících podmínky podle písm. a).

Vzhledem k výše uvedenému nesmí být intenzita regionální podpory pro oblasti dle písm. a) vyšší než 30% HEP u regionů s HDP/obyv. nepřevyšujícím 75% průměru EU-25⁶⁴, u regionů s

⁶¹ V souvislosti s rozsudkem Soudu I. stupně ve věci T-298/97, Alzetta přestala EK používat přepočet regionální podpory oznámené členskými státy na čistý ekvivalent podpory tak, jak bylo uvedeno v Pravidlech 1998-2006.

⁶² Čl. 2 bod 1 písm. h) nařízení č. 1628/2006.

⁶³ Jedná se jmenovitě o: Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Maltu, Polsko a Slovinsko.

⁶⁴ Stejná intenzita podpory je povolena u nejdlehlších regionů s vyšším HDP/obyv. a u regionů se statistickým účinkem do 1.1.2011.

HDP/obyv. nižším než 60% průměru EU-25 nesmí překročit 40% HEP a u regionů s HDP/obyv. nižším než 45% průměru EU-25 50%⁶⁵.

V podporovaných regionech dle písm. c) nesmí regionální podpora překročit 15% HEP, popřípadě 10% HEP u regionů s vyšším HDP/obyv. než 100% průměru EU-25 a s nižší mírou nezaměstnanosti než je průměr EU-25. Vždy způsobilé pro podporu ve výši 15% HEP jsou vedle regionů s nízkou hustotou obyvatelstva a regionů majících společnou pozemní hranici s nečlenským státem EHP či ESVO také regiony mající status písm. c), které sousedí s územím dle písm. a).

Všechny výše uvedené limity lze zvýšit⁶⁶ o 20% HEP u podpory pro malé podniky a o 10% HEP u podpory poskytnuté středně velkým podnikům.

4.3.2. Způsobilé výdaje

Způsobilé výdaje tvoří základní veličinu pro výpočet výše podpory. Regionální podpora se určuje právě z hodnoty tzv. způsobilých nákladů (synonymem jsou vhodné či referenční náklady). Tyto náklady mohou být odvozeny buď z hodnoty počáteční investice nebo z hodnoty mzdových nákladů na pracovní místa přímo vytvořená počáteční investicí.

Pod pojmem počáteční investice rozumíme investice do hmotného a nehmotného majetku v souvislosti se založením nové provozovny, rozšířením stávající provozovny, rozšířením výrobního sortimentu provozovny o nové, dodatečné výrobky či zásadní změnou výrobního postupu stávající provozovny.

Pokud je za výchozí pro účely výpočtu limitu veřejné podpory zvolena hodnota počáteční investice, započítávají se do vhodných nákladů dle čl. 4.2.1 Pokynů 2007-2013 výdaje na hmotný majetek (tj. na aktiva vztahující se k pozemkům, budovám a k závodu/strojnímu zařízení); nehmotný majetek (tj. aktiva související s převodem technologie formou nabytí patentových práv, licencí, know-how nebo patentem nechráněných technických znalostí). Pokud se jedná o podporu směřující do oblasti dopravy, v žádném případě nelze do vhodných nákladů započítat výdaje na dopravní prostředky.

⁶⁵ Nejméně 75% průměru EU-25, a v ostatních případech ve výši 10% HEP.

⁶⁶ Výjimkou jsou limity podpory poskytované v odvětví dopravy, na které se bonusy zvýšení nevztahují.

Na nabytí majetku přímo souvisejícího s provozovnou za předpokladu, že tato provozovna ukončila činnost nebo by ji ukončila nebýt toho, že byla zakoupena nezávislým investorem za tržních podmínek, se také pohlíží jako na počáteční investici⁶⁷. V tomto případě jsou však zohledněny pouze náklady na zakoupení aktiv od třetích stran. Pokud převzetí provází další počáteční investice, jsou tyto výdaje způsobilé k připočítání k pořizovacím nákladům.

Naopak investice na obnovu, která nesplňuje některý z výše uvedených znaků nehmotného majetku, nemůže být považována za způsobilou. Obnovovací investice patří do kategorie tzv. operativní podpory, kterou vysvětlím níže v textu. U obnovovacích investic se jedná o situaci, kdy např. staré výrobní zařízení je nahrazeno výrobním zařízením novým (zařízení X je opět nahrazeno typem X). Naproti tomu nahrazení zařízení jednoho typu typem naprosto odlišným s lepšími kvalitativními parametry by bylo možno podřadit již pod modernizaci, tedy pod náklad způsobilý pro přiznání veřejné podpory. V praxi je tudíž obtížné rozlišit, kdy se jedná o obnovovací investici a kdy o modernizaci⁶⁸.

Další podmínkou pro zařazení výdaje mezi způsobilé pro regionální podporu je, že nabytý majetek musí být nový. Toto se netýká případu převzetí⁶⁹ a počáteční investice činěných malými a středními podniky. Mezi způsobilé výdaje patří také náklady související s pronájmem jiného majetku než pozemků a budov formou finančního leasingu za předpokladu, že tento nájemní vztah zahrnuje povinnost odkupu pronajatého majetku po uplynutí sjednané doby pronájmu. U pozemků a budov musí pronájem trvat nejméně pět let po předpokládaném datu dokončení investičního projektu u velkých společností (tři roky u malých a středních podniků).

Zatímco u malých a středních podniků je možné vždy zohlednit náklady na nehmotné investice v plné výši, u velkých společností jsou tyto náklady způsobilé pouze do výše 50% celkových způsobilých investičních výdajů na projekt. Další podmínkou je, že nehmotný majetek, na který byla poskytnuta regionální podpora, nesmí být převáděn do jiných regionů, a to zvláště ne do těch, které pro regionální podporu způsobilé nejsou. Nehmotný majetek se smí používat výlučně v provozovně, která byla způsobilá pro příjem podpory, musí být zaevidován v aktivech podniku a zůstat v provozovně po dobu nejméně pěti let (tři let v případě malých a středních podniků), musí být pořízen od třetích stran za tržních podmínek a musí s ním být nakládáno jako s umožnitelnými aktivy.

⁶⁷ Pokyny 2007-2013 odkazují na skutečnost, že pouhé nabytí akcií podniku nesplňuje podmínky pro počáteční investici.

⁶⁸ Viz. in Kincl, M.; Investiční pobídky jako forma veřejné podpory, str. 23.

⁶⁹ V případě převzetí provozovny je třeba také odečíst majetek, na jehož pořízení byla již dříve poskytnuta podpora.

Příjemce podpory na počáteční investici vypočítané z nákladů hmotných a nehmotných investic, anebo z nákladů převzetí se musí na investici finančně spolupodílet nejméně co do výše 25% buď ze zdrojů vlastních nebo z cizích (např. úvěry bank nebo mateřských společností) formou, která neobsahuje žádnou veřejnou podporu⁷⁰.

Regionální podporu lze také vypočítat ve vztahu k předpokládaným mzdovým nákladům souvisejícím s pracovními místy vytvořenými v důsledku realizace počáteční investice. Za pracovní místa související s realizací počáteční investice se považují pracovní místa vytvořená do 3 let od dokončení projektu. Samozřejmě sem spadají i pracovní místa vytvořená během realizace takového projektu. Jedná se o čisté navýšení pracovních míst v dané provozovně ve srovnání s průměrným stavem za předchozích 12 měsíců. Každé pracovní místo zaniklé během těchto 12 měsíců se proto musí odečíst od počtu pracovních míst vytvořených ve stejném období.

Mzdovými náklady rozumíme hrubou výši mzdových nákladů, tj. celkovou částku splatnou příjemcem podpory zaměstnancům, která se skládá z hrubé mzdy před zdaněním a z povinných příspěvků do systému sociálního zabezpečení⁷¹. Výše podpory se počítá z mzdových nákladů na zaměstnané osoby za období dvou let a nesmí překročit procento intenzity podpory povolené pro investiční podporu v dané oblasti.

4.3.3. Podpora velkým investičním projektům

Ustanovení o podpoře velkým investičním projektům bylo do Pokynů 2007-2013 zařazeno nově ve snaze zprůhlednit a zjednodušit pravidla pro investiční regionální podporu. Do konce roku 2006 tuto oblast upravoval Multisektorální rámec (z roku 2002 a předtím z roku 1998⁷²). Důvodem pro zakotvení úpravy této podpory byla skutečnost, že u velkých investičních projektů, které se vyznačují vysokými náklady, se jedná o investice, na něž může být poskytnuta veřejná podpora ve značné výši. EK si byla vědoma faktu, že investoři mají vůči jednotlivým státům velmi silnou pozici a tyto, aby přivedly velkého investora, se předhánějí v nabídkách podpor. Tato skutečnost samozřejmě zásadně deformuje hospodářskou soutěž.

⁷⁰ Formou veřejné podpory je dle Pokynů 2007-2013 např. dotovaný úvěr, veřejná kapitálová půjčka nebo veřejná kapitálová účast, která nespĺňuje princip investora v tržní ekonomice, státních záruk s prvky podpory, ani veřejné podpory poskytnuté v rámci pravidla de minimis.

⁷¹ Záleží na právním řádu každého členského státu, jaké platby do této kategorie spadají. V ČR jsou to hrubá mzda včetně povinných odvodů na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti.

⁷² Multisektorální rámec z roku 1998 byl publikován v Úředním věstníku EU C107 dne 7.4.1998; Multisektorální rámec z roku 2002 byl publikován v Úředním věstníku EU C 70 dne 19.3.2002 a revidován v Úředním věstníku EU C 263 dne 1.11.2003.

Velké investiční projekty se významným způsobem podílejí na zmírnění nezaměstnanosti a často také podnítí investice dalších subjektů (často subdodavatelů). U veřejné podpory velkých investičních projektů tudíž více než u jiné regionální podpory platí, že rozeznání hranice mezi narušením soutěže, přínosem investice pro podporovaný region (a často i pro velkého investora samotného) je obtížné. Velcí investoři mají navíc logicky tendenci umístit své projekty do bohatších států, které disponují lepší možností nabídky podpory. První multisektorální rámec z roku 1998 si proto kladl za cíl snížit veřejnou podporu na minimum, ale současně zachovat atraktivitu podporovaných oblastí⁷³.

Multisektorální rámec z roku 1998 stanovil povinnost členským státům, aby notifikovaly EK jakýkoliv návrh na udělení pomoci pro regionální investici v rámci schváleného programu, pokud byla splněna kterákoliv z podmínek: a) celkové náklady projektu činily nejméně 50 mil.€, celková intenzita veřejné podpory představovala nejméně 50% povoleného regionálního stropu pro velké subjekty a veřejná podpora na jedno vytvořené či zachované pracovní místo činila 40 tis.€; b) celková výše veřejné podpory byla alespoň 50 mil.€.

Míra veřejné podpory se dle Rámce z roku 1998 stanovila modifikací maximální přípustné míry veřejné podpory určené na základě schválené regionální mapy třemi faktory: soutěže, kapitálu-pracovní síly a regionálního přínosu. Modifikaci pomocí faktorů prováděla na základě diskreční pravomoci EK. Její rozhodnutí proto byla nepředvídatelná jak pro příjemce veřejné podpory, tak i pro samotné členské státy. Rámec z roku 1998 ve svém důsledku nezaručoval to, že ve všech případech velkých investičních projektů dojde ke snížení míry veřejné podpory pod maximální hranici. Navíc posouzení každého jednotlivého notifikovaného případu dle Multisektorálního rámce kladlo na pracovníky EK značné administrativní nároky⁷⁴. V roce 2002 proto EK přijala nový Multisektorální rámec, který měl za úkol především zprůhlednit a zjednodušit proces posuzování veřejné podpory. Tento byl s účinností od 1.1.2007 zařazen do Pokynů 2007-2013.

Co je v současné době považováno za velký investiční projekt stanoví nařízení 1628/2006. Rozumí se jím počáteční investice do kapitálového majetku se způsobilými výdaji přesahujícími 50 milionů € vypočítanými na základě cen a směnných kurzů ze dne, kdy je podpora poskytnuta. Velký investiční projekt bude považován za jeden investiční projekt,

⁷³ Viz bod 1.2 Multisektorálního rámce pro regionální pomoc velkým investičním projektům z roku 1998.

⁷⁴ Zdroj Kincl, M.; Investiční pobídky jako forma veřejné podpory, str. 40

pokud je počáteční investice provedená v období tří let jednou či více společnostmi a skládá se z dlouhodobých aktiv zkombinovaných ekonomicky neoddělitelným způsobem⁷⁵.

Maximální míra veřejné podpory, tudíž i výše povolené veřejné podpory se u velkých investičních projektů odvíjí od výše způsobilých výdajů. Nový rámec určil objektivní kritéria pro určení míry veřejné podpory závislé na výši investice, a to následujícím způsobem:

Způsobilé výdaje	Upravený limit podpory
do 50 mil. €	100% regionálního limitu
pro část od 50 mil. € do 100 mil. €	50% regionálního limitu
pro část nad 100 mil. €	34% regionálního limitu

EK na rozdíl od rámce z roku 1998 již nepoužívá při stanovení výše veřejné podpory volné uvážení. Poskytovatelé i příjemci veřejné podpory si proto díky tomu mohou přesně určit výši přípustné podpory v podporované oblasti. Povolená výše podpory se počítá podle vzorce: $R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$, kde R je neupravený limit regionální podpory v určitém regionu, B jsou způsobilé výdaje v rozmezí 50 mil. € až 100 mil. € a C jsou způsobilé výdaje nad 100 mil. €.

Dle Pokynů 2007-2013 nemusí již členské státy EK notifikovat všechny případy pokryté multisektorálním rámcem (jak dříve určoval rámec z roku 1998). Oznámeny tak musí být regionální podpory poskytované na základě programů i ad hoc podpory, u kterých je navrhovaná výše podpory ze všech zdrojů vyšší než 75% maximální částky podpory se způsobilými výdaji 100 mil. €⁷⁶. Pokud navíc za výše stanovených podmínek bude kumulativně splněna jedna z následujících situací, kdy: a) příjemci veřejné podpory již před investicí náleží více než 25% objemu prodeje daného výrobku na příslušném trhu nebo na něj případně více jak 25% po provedení investice nebo b) výrobní kapacita vytvořená projektem

⁷⁵ Dle Pokynů 2007-2013 EK při posuzování ekonomické neoddělitelnosti počáteční investice vezme v úvahu technické, funkční a strategické souvislosti, ale i geografickou blízkost. Ekonomická neoddělitelnost se bude posuzovat nezávisle na vlastnictví. To znamená, že při posuzování toho, zda velký investiční projekt tvoří jedinou investici, není relevantní, zda projekt realizuje jeden podnik či více podniků, které se spolupodílejí na investičních nákladech, nebo více podniků, které nesou náklady oddělených investic v rámci téhož investičního projektu, např. společného podniku.

⁷⁶ Při použití běžné horní hranice intenzity podpory pro velké společnosti obsažené ve schválené mapě regionální podpory platné ke dni, kdy je podpora poskytnuta.

představuje více než 5% trhu měřeno prostřednictvím údajů o zdánlivé spotřebě⁷⁷ daného výrobku, i když průměrný roční růst této spotřeby za posledních 5 let je vyšší než průměrné tempo růstu HDP v EHP, pak EK v řízení prověří, zda je v tomto případě poskytnutí podpory nutné a zda výhody, které podpora přinese, převažují nad narušením hospodářské soutěže. Břemeno důkazu, že k některé ze situací popsaných v bodě a) či b) nedochází, leží na členském státu.

4.3.4. Podpora nově založeným malým podnikům

Aby se povzbudil rozběh nových podniků v podporovaných oblastech byla do Pokynů 2007-2013 zařazena nová forma podpory určená pro zakládání a rozšiřování malých podniků v období prvních pěti let . Tato podpora je poskytována nad rámec regionální investiční podpory v celkové výši maximálně 2 miliony € pro jeden malý podnik působící v regionu dle čl. 87 odst.3 písm. a) a do maximální výše 1 milion € pro malý podnik, který svou hospodářskou činnost vyvíjí v regionu způsobilém k podpoře podle písm. c), pouze však za podmínky, že roční částka podpory nepřekročí 33% celkové částky podpory pro jeden podnik. Také intenzita podpory se liší podle toho, zda příjemce podpory vyvíjí činnost v podporovaném regionu dle písm. a) či c). V regionu způsobilém k podpoře podle písm. a) intenzita podpory nesmí překročit v prvních třech letech po založení podniku 35% způsobilých výdajů a v dalších dvou letech 25%. Působí-li příjemce podpory v regionech dle písm. c) pak je intenzita podpory snížena na 25% způsobilých výdajů v prvních třech letech po založení podniku a 15% ve dvou následujících letech.

Za způsobilé výdaje označují Pokyny 2007-2013 v bodu 87 náklady na právní služby, poradenství, správní náklady přímo související se vznikem podniku, úroky z půjček a dividendy z vlastního čistého kapitálu nepřevyšující referenční sazbu, poplatky za nájem výrobních provozoven a zařízení, spotřebu energie, vody, topení, daně (kromě DPH a daně z příjmu, odpisy, poplatky za leasing výrobních provozoven a mzdové náklady včetně povinných odvodů⁷⁸, pakliže vznikly v prvních pěti letech po založení podniku.

⁷⁷ Dle Pokynů 2007-2013 je zdánlivá spotřeba daného výrobku rovna výrobě plus import minus export. Objem trhu a zdánlivá spotřeba jsou definovány nomenklaturou Prodcom.

⁷⁸ Mzdové náklady včetně povinných sociálních odvodů mohou být považovány za způsobilé výdaje pro výpočet podpory nově založenému malému podniku pouze za podmínky, že malému podniku nebyla již na tyto výdaje poskytnuta jiná forma podpory.

Vzhledem k tomu, že podpora poskytovaná při založení malým podnikům může tyto lákat k ukončení a opětovnému zahájení hospodářské činnosti, doporučuje EK členským státům, aby režimy podpory koncipovaly tak, aby se tomuto problému vyhnuly, a to například tím, že stanoví limity pro žádosti podané vlastníky nedávno uzavřených podniků.

Tato podpora nesmí konečně za účelem obcházení povolenou výše veřejné podpory být kumulována s podporou de minimis.

4.3.5. Další podmínky pro přiznání regionální veřejné podpory

Jak Pravidla 1998-2006, tak i Pokyny 2007-2013 obsahují další podmínky, které musí být pro přiznání regionální podpory dodržovány.

a) Kumulace podpory

Pravidla pro kumulaci podpory nalezneme v Pokynech 2007-2013 v článku 4.4. Ten upravuje případy čerpání veřejné podpory v rámci jednoho investičního projektu z několika různých zdrojů (místních, státních, unijních atd.). Kumulace finanční podpory z různých programů na stejný projekt, tj. stejné náklady, je v zásadě možná, ale pouze do výše maximální míry podpory stanovené pro daný region platnou regionální mapou. Pokyny jednoznačně zakazují překročení limitu intenzity podpory i v případě kombinace podpory počáteční investice s veřejnou podporou tvorby pracovních míst.

Poskytovatel může v režimu podpory povolit souběh čerpání veřejných podpor podle různých programů podpor, avšak pouze pod podmínkou stanovení pravidel, podle kterých bude zaručeno dodržení maximálního stropu veřejné podpory. S ohledem na snahu zamezit obcházení předepsané maximální intenzity podpory nelze regionální investiční podporu rozhodně kumulovat s podporou de minimis, která by se týkala stejných způsobilých nákladů.

b) Veřejná podpora musí být přizpůsobena regionální problémům.

Míry podpory stanovené v regionální mapě členského státu představují maximální limit intenzity podpory. Poskytovatel veřejné podpory by proto měl brát v potaz hlavní cíl regionální podpory, a to pomoc znevýhodněným regionům.

c) Pobídkový efekt

Regionální podpora má mít pobídkový účinek, tzn. má být způsobilá přilákat investiční akce, ke kterým by bez poskytnuté veřejné podpory v daném regionu nedošlo. Má se za to, že tato podmínka je splněna v případě, kdy investor podá žádost o poskytnutí veřejné podpory na základě režimu podpory a poskytovatel písemně potvrdí, že projekt ještě před zahájením prací⁷⁹ v zásadě vyhověl podmínkám způsobilosti stanoveným v režimu podpory. Všechny programy regionální podpory musí dle Pokynů 2007-2013 obsahovat ustanovení, že žádost o podporu musí být podána dříve než začne práce na investičním projektu.

d) Zachování investice a pracovních míst na něž byla poskytnuta veřejná podpora po dobu nejméně 5 let

Poskytnutí podpory je podmíněno zachováním investice nebo vytvořených pracovních míst po dobu nejméně 5 let. Výklad pojmu "zachování" není v Pokynech blíže specifikován. Je zcela zřejmé, že přemístování výroby z regionu A ihned po vyčerpání veřejné podpory do regionu B, kde je nabídnuta veřejná podpora další je stavem nežádoucím. Podpořený investiční projekt či podpořená pracovní místa by měla zůstat zachována v regionu, ve kterém byla tato podpora poskytnuta. Zachování investice je třeba chápat jako stav, kdy určitý investiční projekt na nějž byla poskytnuta veřejná podpora vyvíjí činnost, která byla uvedena v investičním projektu. Pokyny rozhodně zakazují svévolné, ekonomicky nepodložené přesuny z regionu do regionu, nemohou však postihovat ekonomické procesy nezávislejší na vůli investora, jakými je např. recese trhu.

⁷⁹ Zahájení prací dle Pokynů 2007-2013 znamená buď zahájení stavebních prací nebo první závazný příslib objednávky zařízení. Tento pojem nezahrnuje předběžné studie proveditelnosti nebo například studii o rentabilitě investičního projektu.

5. Regionální podpora v českém právu

5.1. Investiční pobídky

Primárním úkolem vypracování systému regionální investiční podpory v devadesátých letech bylo přilákat do země co největší objem zahraničních investic a tím pomoci propadající se české ekonomice. Investiční pobídky přinesly tedy nejen významnou změnu do českého právního řádu, ale hlavně se v jejich důsledku změnilo investiční prostředí ČR. Veřejná investiční podpora se investorům ve zpracovatelském průmyslu začala nabízet nejdříve na základě vládního usnesení č. 298/1998⁸⁰, jenž proces udělování regionální veřejné podpory odstartovalo⁸¹. Poskytování jednotlivých investičních pobídek bylo realizováno vždy na základě individuálního usnesení vlády týkajícího se příslušného investičního projektu. Investiční podpora se musela samozřejmě řídit pravidly Společenství tak, jak vyplývalo z Evropské dohody. S ohledem na to, že celé území ČR spadalo pod vymezení oblasti s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností dle čl. 87 odst. 3 písm. a) SES, představovala maximální míra intenzity veřejné podpory na celém území ČR 50% a mohla být zvýšená o 15% pro malé a střední podniky. Investiční pobídky posuzovala do roku 2000 monitorující jednotka Ministerstva financí, která měla za úkol sledovat a zajišťovat slučitelnost s pravidly pro poskytování veřejné podpory, od roku 2000 přešla tato pravomoc na ÚOHS tak, jak je popsáno v kapitole 3.

Po dvou letech sbírání zkušeností se systémem udělování regionální investiční podpory byl schválen zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (dále jen "ZIP"), který nabyl účinnosti stejně jako ZVP dne 1.5.2000. Česká Republika se tak stala vůbec prvním státem střední i východní Evropy, kde byl program udělování investiční podpory zakotven ve formě zákona. ZIP byl jakožto program veřejné podpory průběžně konzultován i s Komisí, která ho také akceptovala. ZIP tak od počátku tvořil základní právní normu celého systému regionální investiční podpory v ČR. Dalšími právními normami systému investičních pobídek jsou především zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "DPřij") a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "ZZam"). Investiční pobídky, jakožto jedna z forem veřejné podpory, podléhaly před přistoupením ČR k EU režimu ZVP tak, jak jsem popsala v kapitole 3.

⁸⁰ Systém poskytování regionální investiční podpory – investičních pobídek byl dále rozvinut ve vládních usneseních č. 844 ze dne 16.12.1998 a č. 544 ze dne 31.5.1999.

⁸¹ První investiční pobídka byla schválena vládním usnesením č. 471 /1998.

5.1.1. Osobní působnost ZIP a minimální objem investice

Česká regionální investiční podpora byla od počátku obecně určena jak právníckým, tak fyzickým osobám. ZIP také nikdy nerozlišoval mezi českými a zahraničními subjekty. Z koncepce investičních pobídek byl však od prvních let fungování systému zřejmý primární cíl - přilákání silných zahraničních investorů. Podmínky pro získání investiční podpory byly od počátku v roce 1998 přísné, a to zvláště co se týče nutného minima objemu investovaných prostředků do jednoho projektu. Žadatel o investiční pobídky musel totiž dle vládního usnesení č. 298/1998 investovat minimálně 25 mil. USD. Tato hranice byla však ještě ve stejném roce snížena usnesením vlády č. 844/1998 na 10 mil. USD (ZIP v roce 2000 stanovil tuto hranici na 350 mil. Kč). Další snížení limitu na 100 mil. Kč v regionech "A" s mírou nezaměstnanosti o 50% vyšší než průměrnou mírou nezaměstnanosti v ČR; 150 mil. Kč v regionech "B" s mírou nezaměstnanosti o 25% vyšší než v průměru v ČR; 200 mil. Kč ve zbylých regionech "C"⁸² obsahovaly novely ZIP z roku 2004. Poslední novela ZIP č. 159/2007 Sb. snížila s účinností od 1.7.2007 hranici minimální investice na polovinu, tj. v regionech "A" 50 mil. Kč, "B" 60 mil. Kč a "C" 100 mil. Kč. Všechny úpravy limitu minimální výše investice byly vedeny především snahou otevřít režim investiční podpory i menším (především domácím) investorům.

5.1.2. Podmínky udělení investičních pobídek

Všeobecné podmínky pro přiznání investičních pobídek jsou upraveny v ustanovení § 2 odst. 2 ZIP. Ten nabízel od počátku veřejnou podporu pouze společnostem vyvíjejícím hospodářskou aktivitu ve zpracovatelském⁸³ průmyslu⁸⁴, které na území ČR vytvářely nové výrobní aktivity, tj. zaváděly novou výrobu nebo rozšiřovaly výrobu stávající. Investor musí investovat stanovenou minimální částku (viz. výše) do koupě hmotného a nehmotného majetku, přičemž platby za koupi tohoto majetku musí proběhnout do 3 let od data udělení

⁸² Oblastí typu A s nejvýhodnějšími podmínkami pro získání investiční pobídky zahrnovaly v období od 1.7.2007 do 31.12.2007 oblasti NUTS III dlouhodobě se potýkající s problémem vysoké nezaměstnanosti, jako např. okresy Jeseník, Bruntál, Ostrava, Karviná, Znojmo, Hodonín, Děčín, Teplice aj. Oblastí typu B zahrnovaly regiony NUTS III Šumperk, Sokolov, Opava, Přerov, Frýdek-Místek, Sokolov apod. Mapa „Minimální investice dle regionů“ s dobou platnosti 1.7.-31.12.2007 tvoří přílohu této diplomové práce.

⁸³ ZIP v ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) vymezuje činnosti, které se za zpracovatelský průmysl nepovažují, a to: dobývání nerostných surovin, výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, stavebnictví, opravy motorových vozidel, obchod a ostatní služby, doprava a zemědělství. Až do novely ZIP zákonem č. 19/2004 Sb. byly hlavní obory zpracovatelského průmyslu způsobilé pro příjem investiční podpory vyjmenovány přímo v § 2 písm. b) ZIP. Byly jimi obory letectví, kosmonautiky, dopravních prostředků a zařízení, počítačů, informačních technologií, elektroniky, radiokomunikací, telekomunikací a farmaceutiky.

⁸⁴ Sektory, v nichž nemohou být uděleny investiční pobídky jsou s účinností od data vstupu ČR do EU stanoveny vyhláškou č. 250/2004 Sb.. Investiční pobídky (s výjimkou pobídek na rekvalifikaci a školení) nemohou být poskytnuty do sektorů ocelářského průmyslu, průmyslu výroby syntetických vláken nebo podnikatelům v obtížích.

pobídek. ZIP umožňuje v odůvodněných případech Ministerstvu průmyslu a obchodu (dále jen "MPO") tuto lhůtu prodloužit o další 2 roky. Do výše minimální požadované investice nelze započítat náklady na pronájem hmotného a nehmotného majetku, tj. leasing. Investor také musí minimálně polovinu své investice financovat vlastním kapitálem právnické osoby nebo vlastními prostředky osoby fyzické, přičemž tato podmínka není splněna, pokud byly vynaloženy investiční prostředky vytvořené ze zisku dosaženého z investiční akce posuzované pro účely poskytnutí podpory. Až do novely č. 159/2007 Sb. muselo 40% z podporované investice směřovat do strojního zařízení dle účetních předpisů považovaného za dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek a 50% z nákladů na toto strojní zařízení muselo představovat zařízení vyspělých technologií tvořících součást výrobní linky uvedené v nařízení vlády č. 185/2002 Sb. Zákon č. 159/2007 Sb. nejen zrušil toto vládní nařízení a stanovil, že investorem pořízené strojní zařízení nemusí být již nové, že podmínky splňuje i zařízení vyrobené ne více než 2 roky před jeho pořízením za tržní cenu, ale také zvýšil minimální hodnotu předmětného strojního zařízení nejméně na 60% celkové hodnoty pořízeného majetku. Podporovaná investice musí také splňovat podmínku šetrnosti k životnímu prostředí. Poslední podmínkou pro získání investiční podpory je investorovo vyčkání s pořízením majetku v rámci investiční akce nejdříve ode dne vydání potvrzení organizací CzechInvest (dále jen „CI“) o tom, že žadatel může splnit všechny podmínky pro poskytnutí investičních pobídek.

Zvláštní podmínky pro přiznání investiční pobídky formou slev na daních z příjmu jsou upraveny v ustanovení § 35a odst. 2 DPřij. Až do poslední novely ZIP předpokládal DPřij čerpání slevy na dani z příjmu po dobu deseti po sobě bezprostředně následujících zdaňovacích období, zákon č. 159/2007 Sb. tuto lhůtu zkrátil na polovinu - 5 let. Prvním zdaňovacím obdobím pro uplatnění slevy na dani je to zdaňovací období, ve kterém investor splnil jak všeobecné podmínky podle ustanovení § 2 odst. 2 ZIP, tak zvláštní podmínky podle ustanovení § 35a odst. 2 DPřij, nejpozději však zdaňovací období, ve kterém uplynuly 3 roky od vydání rozhodnutí o příslibu investičních pobídek. Tuto zákonnou lhůtu lze posunout nejdéle o 2 roky v případě prodloužení lhůty podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. f) ZIP. Toto opatření vycházelo z předpokladu, že první roky po zahájení činnosti podporovaného subjektu budou ztrátové a že tedy podporovaný subjekt nebude vytvářet zisk potřebný k výpočtu daně z příjmu.

Zvláštní podmínky pro hmotnou podporu nových pracovních míst, školení a rekvalifikace upravuje ZZam.

5.1.3. Přípustná míra a hodnota veřejné podpory

Přípustnou mírou veřejné podpory rozumí ZIP podíl výše veřejné podpory poskytnuté formou investičních pobídek⁸⁵ na nákladech, které mohou být podpořeny, vyjádřený v procentech a přípustnou hodnotou veřejné podpory absolutní částku vypočítanou z předpokládaných nákladů, které mohou být podpořeny, uvedených v záměru investičních pobídek s ohledem na stanovenou přípustnou míru veřejné podpory. U přípustné míry veřejné podpory dle ZIP platí pravidla kumulace veřejné podpory, tj. že všechny formy pobídek může investor podle svých potřeb kombinovat, avšak jejich součet nesmí překročit stanovený přípustný limit podpory pro daný region. Získá-li příjemce veřejnou podporu nad přípustnou hodnotu veřejné podpory, je povinen vrátit tu část veřejné podpory, o kterou byla pro určitou investiční akci přípustná hodnota veřejné podpory překročena a zaplatit penále⁸⁶. Kontrolu nepřekročení přípustné míry a hodnoty veřejné podpory kontroluje průběžně po dobu čerpání investičních pobídek MPO.

Současně platné přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech ČR, které nemohou být překročeny, stanoví nařízení vlády č. 596/2006 Sb.⁸⁷ s ohledem na mapu regionální podpory schválenou EK. Maximální přípustné míry veřejné podpory pro investiční akci nesmí za celou dobu čerpání veřejné podpory překročit hodnotu 40% v regionu Moravskoslezsko, Střední Čechy, Severozápad, Střední Morava, Severovýchod a Jihovýchod, v regionu Jihozápad 36% do konce roku 2010, poté již jen 30% a ve vybraných městských částech regionu Praha (správní obvody Prahy 4, 5, 6, 7, 8,9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, Přední Kopanina, Suchdol, Dolní Měcholupy, Štěrboholy, Zličín) do konce roku 2008 10%. Přípustná míra veřejné podpory se navyšuje o 20% pro malé podnikatele a o 10% pro střední podnikatele, nejedná-li se o velké investiční projekty. Podle tohoto nařízení se však přípustná míra podpory snižuje na 75% hodnoty, pokud není investiční akce realizována v převážné míře v tzv. prioritním oboru zpracovatelského průmyslu⁸⁸.

⁸⁵ S výjimkou investiční pobídky podle ustanovení § 1 odst. 2 písm. d).

⁸⁶ Výše penále je stanovena rozpočtovými pravidly, nejméně však ve výši stanovených EK v době vydání rozhodnutí.

⁸⁷ Nařízení vlády č. 596/2006 Sb. je účinné od 1.1.2007 a zrušuje nařízení vlády č. 310/2004, které stanovilo přípustnou míru veřejné podpory v regionech soudržnosti ČR od 26.5.2004 do 31.12.2006 na 50% v oblasti Moravskoslezsko a Střední Čechy, 49% v oblasti Severozápad a Střední Morava, 48% v oblasti Severovýchod a Jihovýchod, 46% v oblasti Jihozápad a 20% v oblasti Praha.

⁸⁸ Mezi prioritní obory zpracovatelského průmyslu jsou zařazeny obory spadající pod kód DG, DK, DL nebo DM Klasifikace ekonomických činností OKEČ vydané ČSÚ (s účinností od 1.1.2008 bude zavedena nová Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, viz pozn. č. 107). Dle stávající Klasifikace OKEČ se jmenovitě jedná o obory: DG-chemický a farmaceutický průmysl, DK-výroba strojů a zařízení, DL-výroba elektrických a optických přístrojů, DM-výroba dopravních prostředků.

ZIP dále nově stanoví stejnou podmínku jako bod 39 Pokynů 2007-2013, tj. že investiční akce posuzovaná pro účely poskytnutí veřejné podpory musí být provedena tak, že alespoň 25 % celkové hodnoty investice musí být financováno prostředky, v nichž není obsažen žádný prvek veřejné podpory.

Přípustná hodnota veřejné podpory na investiční akci nesmí být překročena ani ze strany příjemce podpory ani poskytovatele či poskytovatelů. Získá-li příjemce veřejnou podporu nad přípustnou hodnotu veřejné podpory, je povinen vrátit část veřejné podpory, o kterou byla tato překročena, a zaplatit penále ve výši stanovené rozpočtovými pravidly, nejméně však ve výši úroků stanovených EK v době vydání rozhodnutí. Kontrolu nepřekročení přípustné míry a hodnoty veřejné podpory provádí průběžně po dobu čerpání investičních pobídek MPO.

ZIP v ustanovení § 6a odst. 6 pamatuje i na situaci, kdy příjemce investiční pobídky, kterému nebyla poskytnuta investiční pobídka formou slevy na daních z příjmu, je povinen nejpozději do 30 dnů od poskytnutí jiné veřejné podpory než investiční pobídky podle ZIP, určené pro investiční akci posuzovanou pro účely poskytnutí investičních pobídek, písemně informovat MPO. V případě nesplnění této informativní povinnosti musí být přípustná hodnota veřejné podpory snížena, a to o hodnotu poskytnuté veřejné podpory, o níž investor neinformoval MPO.

5.1.4. Druhy investičních pobídek

ZIP v ustanovení § 1 odst. 2 jako druhy investičních pobídek taxativně uvádí:

- a) slevy na daních z příjmu;
- b) převod technicky vybaveného území ze strany obce za zvýhodněnou cenu;
- c) hmotnou podporu vytváření nových pracovních míst;
- d) hmotnou podporu rekvalifikace zaměstnanců;
- e) převod pozemků evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků.

Investiční podpora tedy připouští tři typy investičních pobídek: daňovou pobídku, kdy investor po určitou dobu nemusí platit daň z příjmu; hmotnou podporu na nově vytvořená pracovní místa a rekvalifikaci zaměstnanců a pobídku při zakoupení pozemku určeného pro investici za zvýhodněnou cenu.

ad. a) Sleva na dani z příjmu

Sleva na dani z příjmu je dle ZIP poskytována maximálně do výše stropu veřejné podpory stanovené nařízením vlády č. 596/2006 Sb. po odečtení hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a rozdílu tržní a kupní ceny pozemku. Tuto formu veřejné podpory lze uplatnit nejdříve po splnění níže popsaných podmínek pro udělení investičních pobídek. Dle ustanovení § 21 odst. 1. DPřij činí ke dni sepsání této diplomové práce sazba daně pro právnické osoby 24%⁸⁹. DPřij umožňuje čerpání slevy na dani po dobu 5 let.

Za vhodné náklady, které mohou být způsobilé k podpoře v souvislosti s investicí pokládá ZIP v souladu s Pokyny 2007-2013 ty investice, na které nebyla dosud poskytnuta žádná veřejná podpora a které jsou tvořeny:

- a) hodnotou dlouhodobého hmotného majetku, tj. pozemky, budovami nebo strojním zařízením podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) ZIP, a
- b) hodnotou dlouhodobého nehmotného majetku⁹⁰ do výše 50% hodnoty dlouhodobého hmotného majetku podle písmene a) ve formě licencí nebo know-how za předpokladu, že byl koupen za tržní cenu od jiných než ekonomicky nebo personálně spojených osob a bude využíván výhradně zájemcem ve výrobním závodě, který byl podpořen investičními pobídkami.

Příjemce veřejné podpory formou slevy na dani má povinnost zachovat dlouhodobý hmotný a dlouhodobý nehmotný majetek, na který byla poskytnuta veřejná podpora formou investičních pobídek, v rozsahu odpovídající skutečné výši dosud čerpané podpory, nejméně však ve výši minimální hodnoty investice (dle jednotlivých regionů A, B, C) a ve skladbě odpovídající splnění obecných podmínek podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a), b) a c), a to po dobu uplatňování investiční pobídky formou slevy na daních z příjmu, nejméně však po dobu 5 zdaňovacích období, jež následují po zdaňovacím období, kdy zájemce splnil níže uvedené všeobecné podmínky poskytnutí investiční pobídky.

ad. c), d) Hmotná podpora na nová pracovní místa, školení a rekvalifikaci zaměstnanců

⁸⁹ Daň z příjmu pro právnické osoby se bude dle zák. č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v příštích letech snižovat, a to následujícím způsobem: od 1.1.2008 do 31.12.2008 bude sazba daně pro právnické osoby činit 21%, od 1.1.2009 do 31.12.2009 bude činit 20% a od 1.1.2010 do 31.12.2010 to bude 19%.

⁹⁰ Za dlouhodobý hmotný nebo nehmotný majetek není dle § 6a odst. 1 považován majetek nabytý na základě smlouvy o prodeji podniku nebo jeho části od ekonomicky nebo personálně spojených osob.

Pro poskytnutí hmotné podpory nových pracovních míst, školení a rekvalifikace zaměstnanců musí investor splnit výše popsané všeobecné podmínky dle ustanovení § 2 ZIP. Zvláštní podmínky pro přiznání investiční pobídky ve formě hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců jsou upraveny v ustanovení § 111 ZZam a nařízení vlády č. 515/2004 Sb.⁹¹.

Novými pracovními místy se rozumí pracovní místa na dobu neurčitou vytvořená zaměstnavatelem na základě dohody o poskytnutí hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst uzavřené mezi MPSV a investorem⁹². Aby investor splnil podmínky stanovené ZZam, musí vytvořit pracovní místa v regionu, ve kterém je průměrná míra nezaměstnanosti za 2 ukončená pololetí předcházející datu předložení záměru zaměstnavatele získat investiční pobídky nejméně o 50 % vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti v ČR. Do celkového počtu nově vytvořených míst se zahrnují místa vytvořená ode dne předložení záměru získat investiční pobídky organizací CzechInvest.

Maximální výše podpory investorovi na vytvoření nových pracovních míst a rekvalifikaci je dle nařízení vlády č. 515/2004 Sb. odstupňována na tři oblasti podle míry nezaměstnanosti v daném okrese (ZZam používá pojem "územní oblast")⁹³. V okresech s průměrnou mírou nezaměstnanosti nejméně o 50% vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR může investor čerpat podporu ve výši až 200 tisíc Kč na jedno nově vytvořené pracovní místo. V ostatních okresech s menší mírou nezaměstnanosti již investor na podporu na nově vytvořená pracovní místa podle novelizovaného programu ZIP od července roku 2007 nedosáhne⁹⁴.

⁹¹ Nařízení vlády č. 515/2004 Sb. o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek v platném znění, účinné od 1.10.2004.

⁹² Dohoda o poskytnutí hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst musí dle § 111 odst. 6 ZZam obsahovat:

- a) identifikační údaje účastníků dohody;
- b) počet a profesní strukturu pracovních míst, která budou vytvořena;
- c) datum, do kterého budou místa obsazena dohodnutým počtem zaměstnanců;
- d) druhy nákladů, na jejichž úhradu lze hmotnou podporu použít;
- e) výši a termín poskytnutí hmotné podpory;
- f) způsob kontroly plnění sjednaných podmínek;
- g) způsob a termín zúčtování hmotné podpory;
- h) závazek zaměstnavatele vrátit hmotnou podporu nebo její poměrnou část, pokud hmotnou podporu nevyčerpá v dohodnutém termínu, nebo pokud mu byla jeho zaviněním poskytnuta neprávem nebo v částce vyšší, než náležela, a lhůtu a podmínky vrácení hmotné podpory;
- i) ujednání o vypovězení dohody.

⁹³ Ve smyslu vyhlášky č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů ČR a území obvodů hlavního města Prahy.

⁹⁴ Až do novely č. 159/2007 Sb. mohl investor získat podporu na nově vytvořená pracovní místa ve výši 200 tisíc Kč i v okrese s nezaměstnaností o 20% vyšší, než byla průměrná míra nezaměstnanosti v ČR, pokud tento okres sousedil

Školením se pro účely investičních pobídek rozumí teoretické a praktické vzdělávání, získávání znalostí a dovedností pro pracovní zařazení zaměstnanců, které odpovídají požadavkům stanoveným zaměstnavatelem. Hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců může být poskytnuta investorovi na základě dohody o poskytnutí hmotné podpory rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců⁹⁵ uzavřené s MPSV, a to na částečnou úhradu nákladů, které budou na rekvalifikaci nebo školení nových zaměstnanců skutečně vynaloženy. Do celkového počtu rekvalifikovaných nebo školených zaměstnanců se stejně jako u podpory tvorby nových pracovních míst zahrnují zaměstnanci rekvalifikovaní nebo školení ode dne předložení záměru získat investiční pobídky.

Na školení jednoho pracovníka je možno v okresech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50% vyšší než v průměru v ČR čerpat až 35% uznatelných nákladů na rekvalifikaci nebo školení tohoto pracovníka. V ostatních okresech ČR tuto formu podpory podle ZIP není možno čerpat⁹⁶. Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci se dle ustanovení § 6 odst. 1 nezapočítává do maximálně přípustné míry podpory, což znamená, že tento druh veřejné podpory zvyšuje hodnotu poskytnuté podpory (viz příloha č. X, Porovnání dvou různých lokalit pro projekt)

Výše uvedené hmotné podpory se obvykle vztahují k pracovním místům vytvořeným a nákladům na školení vynaloženým v prvních 3 letech projektu⁹⁷. Podmínky pro čerpání hmotných podpor jsou blíže upraveny v Dohodě, kterou investor uzavře s MPSV.

s okresech s mírou nezaměstnanosti vyšší než 50% republikového průměru. Pokud investor zřídil pracovní místo v okrese s nezaměstnaností nejméně o 20% vyšší než v průměru v ČR, mohl získat na jedno nové pracovní místo podporu až do výše 100 tisíc Kč. K uvedeným 100 tisícům Kč se připočítalo dalších 25 tisíc Kč, pokud investor zaměstnával po dobu delší jednoho roku osobu se zdravotním postižením nebo uchazeče o zaměstnání, který byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 3 měsíce.

⁹⁵ Dohoda o poskytnutí hmotné podpory rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců dle § 111 odst. 7 ZZam obsahuje:

- a) identifikační údaje účastníků dohody,
- b) počet zaměstnanců, kteří budou zařazeni do rekvalifikace nebo školení,
- c) obsah rekvalifikace nebo školení, způsob a dobu jejího zabezpečení,
- d) předpokládanou výši nákladů na rekvalifikaci nebo školení,
- e) datum, do kterého bude dohodnutý počet zaměstnanců rekvalifikován nebo školen,
- f) druhy nákladů, na jejichž úhradu lze hmotnou podporu použít,
- g) výši a termín poskytnutí hmotné podpory,
- h) způsob kontroly plnění sjednaných podmínek,
- i) způsob a termín zúčtování hmotné podpory,
- j) závazek zaměstnavatele vrátit hmotnou podporu nebo její poměrnou část, pokud hmotnou podporu nevyčerpá v dohodnutém termínu, nebo pokud mu byla jeho zaviněním poskytnuta neprávem nebo v částce vyšší, než náležela, a lhůty a podmínky vrácení hmotné podpory,
- k) ujednání o vypovězení dohody.

⁹⁶ Mapa hmotné podpory na pracovní místa a rekvalifikaci dle regionů tvoří přílohu této diplomové práce.

⁹⁷ Zdroj CzechInvest: Resumé manuálu investičních pobídek pro sektor zpracovatelského průmyslu, str. 2.

Příjemce investiční pobídky na nová pracovní místa, školení a rekvalifikaci je povinen zachovat počet nově vytvořených pracovních míst a obsazení těchto míst zaměstnanci se stanovenou týdenní pracovní dobou, na která bude čerpána investiční pobídka po dobu nejméně 5 let ode dne prvního čerpání investiční pobídky.

ad b), e) nabídka investičně připravených pozemků za zvýhodněnou cenu

Tato forma investiční pobídky je realizována jak státem, jeho organizačními složkami či zákonem zřízenými právníckými osobami jako např. Pozemkovým fondem ČR, nejčastěji však obcemi, které se snaží přilákáním silného investora do budoucna zvýšit příjmovou stránku obecního rozpočtu.

Ne vždy při zakoupení pozemku investorem od veřejného subjektu se však musí jednat o veřejnou podporu, respektive investiční pobídku. O veřejnou podporu se nejedná, pakliže je prodej pozemku uskutečněn na základě nepodmíněného výběrového řízení, tj. výběrové řízení bylo dostatečně veřejně oznámeno (opakovaně zveřejňováno v celostátním tisku, bulletinch realitních kanceláří apod. po přiměřeně dlouhou dobu) a došlo k výběru nejlepší nebo i jediné nabídky. Pokud prodej pozemku nepředcházelo výběrové řízení, pak se nemusí jednat o veřejnou podporu také za podmínky, že tržní cena nemovitosti byla stanovena na základě znaleckého posudku vypracovaného na veřejných orgánech nezávislým znalcem a za tuto tržní cenu⁹⁸ investor pozemek odkoupil.

Pod pojmem zvýhodněná cena je třeba chápat takovou cenu pozemku, která neodpovídá buď ceně stanovené na základě volného působení nabídky a poptávky, anebo cena nižší než je cena stanovená posudkem nezávislého znalce⁹⁹. Výše veřejné podpory se v tomto případě rovná rozdílu mezi cenou, která by byla získána na základě transparentního výběrového řízení a cenou skutečně dosaženou.

5.1.5. Proces poskytování investiční podpory

Pro vyřízení žádosti investora o regionální podporu jsou kompetentní tři subjekty: Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest¹⁰⁰, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo

⁹⁸ Dle metodického doporučení MPO pro převod pozemků a budov za zvýhodněnou cenu lze za tržní cenu považovat i cenu o 5% sníženou oproti původnímu znaleckému posudku. Pokud se nemovitost nepodaří prodat ani za takto sníženou kupní cenu, vypracuje se nový znalecký posudek na základě přihlížející k získaným zkušenostem.

⁹⁹ Zdroj Kincel M.; Investiční pobídky jako forma veřejné podpory, str. 46.

¹⁰⁰ Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená MPO.

práce a sociálních věcí. Ustanovení § 8 ZIP stanoví, že při rozhodování podle ZIP se pokud ZIP nestanoví jinak, postupuje podle správního řádu.

Má-li investor zájem získat investiční pobídky, obrátí se nejdříve na CI. Ten poskytuje investorům kompletní servis ohledně regionální veřejné podpory, kdy seznamuje případného příjemce s podmínkami pro získání podpory, s nejvýhodnějšími lokalitami pro umístění investice a podobně. Investor na začátku procesu předloží CI zpracovaný záměr získat investiční pobídky se všemi náležitostmi uvedenými v ustanovení § 3 odst. 2¹⁰¹ a 3¹⁰² ZIP. Po obdržení záměru k němu CI vypracuje posudek, který spolu se záměrem předloží ve lhůtě 30 dnů po jeho obdržení MPO k dalšímu řízení. Shledá-li CI ve svém posudku, že investorův záměr splňuje všeobecné a zvláštní podmínky nezbytné pro přiznání investičních pobídek vydá o tomto žadateli o pobídku potvrzení a dále pak připojí k posudku adresovanému MPO také návrh na poskytnutí konkrétních investičních pobídek včetně jejich výše a podmínek pro jejich uplatnění. Dospěje-li CI po posouzení investorova záměru k negativnímu závěru, pak připojí k posudku návrh na odmítnutí předloženého záměru.

¹⁰¹ **Žadatel v záměru uvede:**

- a) jde-li o právnickou osobu, obchodní firma nebo název, sídlo, identifikační číslo, je-li přiděleno, jméno, bydliště a rodné číslo či jinou identifikaci osoby, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu právnické osoby, s uvedením rozsahu, v jakém může jednat jejím jménem; u organizační složky podniku zahraniční osoby dále její umístění, jakož i jméno a místo bydliště vedoucího této organizační složky;
- b) jde-li o fyzickou osobu, jméno, místo bydliště, datum narození, rodné číslo a identifikační číslo, pokud jí bylo přiděleno;
- c) plánovanou výši finančních prostředků určených na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v době realizace investiční akce v členění na jednotlivé roky a z hlediska účelu jejich použití;
- d) předpokládaný počáteční a konečný stav zaměstnanců, požadavky na jejich odbornou kvalifikaci a předpokládanou výši nákladů na jejich rekvalifikaci;
- e) označení katastrálního území, kde bude sídlo společnosti, a území, kde bude uskutečněna výstavba a umístěno strojní zařízení;
- f) požadavky na technické vybavení území a požadovanou plochu v m² v členění na pozemky určené pro vybudování výrobního zařízení, skladovacích prostor, administrativní budovy a další;
- g) strojní zařízení určené pro investiční akci v členění podle číselných kódů kombinované nomenklatury a data jeho výroby;
- h) bližší informaci o předpokládané výstavbě nových budov nebo o předpokládaném využití možností nájmu stávajících budov či jejich koupi;
- i) harmonogram investiční akce a předpokládaný termín zahájení výroby;
- j) požadované investiční pobídky a další údaje uvedené v příloze k ZIP
- k) údaj o jiné požadované nebo poskytnuté podpoře investiční akce z veřejných prostředků,

¹⁰² **Žadatel k záměru připojí:**

- a) jde-li o právnickou osobu, společenskou či jinou zakladatelskou smlouvu nebo zakladatelskou listinu společnosti nebo její úředně ověřenou kopii, u akciové společnosti, družstva, popřípadě společnosti s ručením omezeným stanovy, pokud je mají, výpis z obchodního rejstříku, u zahraniční osoby doklad obdobný výpisu z obchodního rejstříku, výroční zprávy nebo účetní závěrky anebo konsolidované účetní závěrky, pokud je žadatel povinen je sestavovat podle zvláštního právního předpisu, ověřené auditorem, a to za 3 poslední po sobě jdoucí účetní období nebo za 1 či 2 účetní období, podniká-li právnická osoba po dobu kratší než 3 roky;
- b) jde-li o fyzickou osobu, doklad o oprávnění k podnikání, je-li fyzická osoba v rejstříku zapsána, výpis z obchodního rejstříku, účetní závěrku, nebo jde-li o účetní jednotku účtující v soustavě jednoduchého účetnictví, výkaz o majetku a závazcích a o příjmech a výdajích za 3 poslední po sobě jdoucí účetní období, nebo za 1 či 2 zdaňovací období, podniká-li kratší dobu než 3 roky.

MPO posuzuje investiční záměr ve spolupráci s ministerstvem financí (dále jen "MF"), MPSV a ministerstvem životního prostředí (dále jen "MŽP"), které na žádost MPO udělují souhlasy s poskytnutím těch druhů pobídek, které mají ve své působnosti¹⁰³, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne obdržení žádosti od MPO. Ministerstva samozřejmě mohou k poskytnutí pobídek vydat záporné stanovisko. Pokud nebylo ve lhůtě 30 dnů vydáno k navrhované pobídce nesouhlasné stanovisko, má se za to, že bylo vydáno stanovisko souhlasné. Také obec, na jejímž katastrálním území bude zamýšlená investice umístěna, se na žádost MPO k navrhované investiční pobídce ve lhůtě 30 dnů vyjadřuje. Tato obec však neuděluje souhlas, ale pouze se k pobídce vyjadřuje.

Po uplynutí výše uvedené lhůty vydá MPO ve lhůtě 30 dnů na základě stanovisek MF, MPSV a MŽP nabídku na poskytnutí investičních pobídek podle jednotlivých druhů pobídek, jejich hodnoty vyjádřené v orientační výši, včetně podmínek, za kterých lze investiční pobídky čerpat, nebo vydá rozhodnutí, kterým předložený záměr zamítne. MPO nemůže vydat nabídku na poskytnutí investičních pobídek, pokud MF, MPSV nebo MŽP vydala k zamýšlené investiční akci nesouhlasná stanoviska. Nabídku na poskytnutí investičních pobídek nebo rozhodnutí, kterým předložený záměr zamítá, zašle MPO prostřednictvím CI žadateli a kopii nabídky zašle výše označeným ministerstvům, pokud se k žádosti vyjádřila.

Vyhovuje-li nabídka vydaná MPO představám investora, má tento možnost podat v prekluzivní lhůtě 3 měsíců¹⁰⁴ od doručení nabídky žádost o příslib investičních pobídek¹⁰⁵. ZIP připouští také změnu v subjektu žadatele o příslib investiční pobídky¹⁰⁶.

¹⁰³ Investiční podpora formou slev na daních z příjmu je v kompetenci Ministerstva financí, investiční podpora formou hmotné podpory vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace zaměstnanců je v gesci MPSV. Ministerstvo životního prostředí se ve svém souhlasu vyjadřuje k předpokladům splnění všeobecných podmínek šetnosti investice k životnímu prostředí.

¹⁰⁴ Až do novely ZIP zákonem č. 159/2007 Sb. činila prekluzivní lhůta pro požádání o příslib investiční pobídky 6 měsíců.

¹⁰⁵ Žádost o příslib investičních pobídek musí dle § 5 odst. 2 obsahovat:

- a) výpis z obchodního rejstříku, právnická osoba, která se nezapisuje do obchodního rejstříku, předloží doklad prokazující existenci této osoby, fyzická osoba, která není zapsána v obchodním rejstříku, předloží příslušná oprávnění k podnikatelské činnosti, zahraniční osoba předloží doklad obdobného charakteru; výpis z obchodního rejstříku nebo doklad obdobného charakteru nesmí být starší než 3 měsíce a musí odpovídat skutečnému stavu ke dni podání žádosti,
- b) potvrzení zájemce o investiční pobídky o pravdivosti údajů uvedených v záměru o získání investiční pobídky podle § 3 odst. 2 ZIP,
- c) souhlas zájemce s investičními pobídkami uvedenými v nabídce,
- d) prohlášení zájemce, že nejpozději do 24 měsíců od doručení rozhodnutí o příslibu investičních pobídek zahájí financování investiční akce vynaložením prostředků na pořízení hmotného či nehmotného majetku a že výrobu zahájí nejpozději do 3 let od doručení rozhodnutí o příslibu investičních pobídek.

¹⁰⁶ Dle § 5 odst. 1 ZIP může být zájemcem osoba či osoby, které předložily záměr získat investiční pobídky, nebo jiná osoba, avšak jen za podmínky, že současně s podáním žádosti prokáže, že

MPO po obdržení žádosti vydá ve lhůtě 30 dnů rozhodnutí o příslibu investičních pobídek¹⁰⁷, jehož zašle MF, MPSV, MŽP a místně příslušnému správci daně.

Rozhodnutí MPO o příslibu investičních pobídek pozbývá platnosti, pokud nejsou splněny některé z následujících podmínek:

- a) placení částek na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (dle ustanovení § 2 odst. 2 ZIP) není zahájeno do 24 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o příslibu investičních pobídek;
- b) výroba není zahájena nejpozději do 3 let ode dne doručení Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek, aniž byla tato lhůta prodloužena (dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. f) ZIP);
- c) při kontrole je zjištěno neplnění všeobecných podmínek (dle ustanovení § 2 ZIP). Pokud je při kontrole zjištěno chybné plnění zvláštních podmínek, pak se postupuje podle toho předpisu, který byl porušen.

V případě pozbytí platnosti výše uvedeného rozhodnutí je příjemce podpory povinen vše, co bylo formou investiční pobídky získáno, vrátit a odvést zpět včetně penále nebo dalších sankcí podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁸, nejméně však ve výši úroků stanovených EK v době vydání rozhodnutí.

MPO také zruší na žádost zájemce rozhodnutí o příslibu investičních pobídek pro tohoto zájemce, avšak pouze za podmínky, že příjemce investiční pobídky tuto nezačal doposud čerpat. Stejnopis písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí MPO opět zašle MF, MPSV, MŽP a místně příslušnému správci daně.

a) byla založena v souvislosti s přijetím nabídky podle § 4 odst. 3 ZIP a že osoba či osoby, které předložily záměr získat investiční pobídky, mají v nově založené právnické osobě stoprocentní majetkovou účast, nebo b) byla založena v souvislosti s přijetím nabídky podle § 4 odst. 3 ZIP dceřinou společností osoby, která předložila záměr získat investiční pobídky, a že tato dceřiná společnost má v nově založené právnické osobě stoprocentní majetkovou účast.

¹⁰⁷ Náležitosti rozhodnutí o příslibu investičních pobídek dle § 5 odst. 4 ZIP:

- a) označení zájemce o investiční pobídky,
- b) druhy přiznaných investičních pobídek,
- c) podmínky, za kterých lze investiční pobídky čerpat,
- d) přípustná míra a hodnota veřejné podpory a
- e) podmínky, za nichž se veřejná podpora poskytuje.

¹⁰⁸ Např. DPřij, ZZam.

ZIP pamatuje v ustanovení § 7 na kontrolu uplatňování investičních pobídek a také hlavně na vyzovávání důsledků za porušení podmínek, za kterých byly investiční pobídky poskytnuty. Kontrolu dle ZIP provádí MPO, MPSV, MŽP, MF a územní finanční orgány.

5.2. Podpora tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností

System regionální podpory měl od počátku své existence snahu směřovat investice do problematických regionů ČR, tj. do oblastí s vysokou mírou nezaměstnanosti, postižených úpadkem některých průmyslových odvětví. Snaha více podpořit příliv kapitálu do těchto regionů vedla k vytvoření národního Programu na podporu tvorby nových pracovních míst přijatého usnesením vlády č. 566/2004 Sb. Tento program se od již fungujícího systému investičních pobídek v ZIP, který také nabízí hmotnou podporu nových pracovních míst, liší především nižším limitem minimální investice, čímž od počátku zahrnuje do množiny potenciálních příjemců veřejné podpory podstatně větší skupinu domácích subjektů.

V úvodním ustanovení tohoto programu je deklarováno, že: „Účelem Programu je podpora tvorby nových pracovních míst formou oživení zpracovatelského průmyslu či zavedení specifických služeb a hospodářského rozvoje v regionech ČR nejvíce postižených nezaměstnaností“. Veřejná podpora dle tohoto Programu je poskytována v souladu s komunitárními předpisy, jmenovitě nařízením EK č. 2204/2002 a 68/2001. Poskytovatelem finanční podpory je v tomto případě MPSV nebo příslušný úřad práce.

Regionem nejvíce postiženým nezaměstnaností je region, ve kterém dle statistiky MPSV průměrná míra nezaměstnanosti vypočítaná pro každé pololetí z údajů za 2 bezprostředně předcházející pololetí, přesahuje o 50% průměr míry nezaměstnanosti pro celou ČR ve stejném rozhodném období. Podporovanou investicí je jak zavedení nové výroby ve zpracovatelském průmyslu¹⁰⁹ nebo její rozšíření, tak zavedení poskytování specifických služeb¹¹⁰ nebo jejich rozšíření. Aby podnikající subjekt dosáhl na podporu dle tohoto programu, musí investovat do dlouhodobého majetku (vyjma formy leasingu) minimálně 10 mil. Kč, přičemž z vlastního kapitálu musí být vynaloženo minimálně 5 mil. Kč a alespoň 25%

¹⁰⁹ Vymezení zpracovatelského průmyslu je do dne 31.12.2007 provedeno Českým statistickým úřadem v Klasifikaci ekonomických činností OKEČ, sekce D2. Od 1.1.2008 nahradí dle sdělení ČSÚ č. 244/2007 Sb. Klasifikaci OKEČ Klasifikace ekonomických činností CZ – NACE, která je kompatibilní s klasifikací ISIC a byla schválena a vydána nařízením EP a Rady ES č. 1893/2006 ze dne 20.12.2006. Klasifikace CZ-NACE vymezuje zpracovatelský průmysl v sekci C.

¹¹⁰ Specifickými službami se dle Programu rozumí centra zákaznické podpory (např. call centra) a centra strategických služeb.

celkové investice musí být financovány prostředky prosté prvku veřejné podpory. Příjemce podpory podle tohoto Programu dále musí ve lhůtě do 2 kalendářních let¹¹¹ následujících po roce, kdy dojde k uzavření dohody o udělení podpory s MPSV podle tohoto Programu vytvořit minimálně 10 nových pracovních míst a tyto podobně jako celou investici zachovat po dobu nejméně 3 kalendářních let od konce kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky pro udělení podpory. Konečně podporovaná investice musí splňovat podmínky šetrnosti k životnímu prostředí a práce na podporovaném projektu nesmí být zahájeny přede dnem registrace projektu žadatele CI nebo dnem doručení závazného příslibu podpory od poskytovatele.

Program nabízí dvě formy hmotné podpory, a to podporu tvorby nových pracovních míst a podporu školení nebo rekvalifikací pracovníků. Do vyčerpání limitu maximální míry podpory pro určitý region tak může investor čerpat 200 tisíc Kč na jedno nově vytvořené pracovní místo, ale maximálně 40% uznatelných nákladů tvořených hrubými mzdami¹¹² za 2 roky po uzavření dohody s MPSV. Hmotná podpora školení a rekvalifikace činí 35% uznatelných výdajů, ale maximálně 30 tisíc Kč na jedno nově vytvořené pracovní místo vytvořené do 2, respektive maximálně však 3 let od uzavření dohody s MPSV.

Organizační zajištění Programu je podrobně rozepsáno v článku 8 Programu, kdy hlavními provádějícími organizacemi jsou CI a MPSV.

5.3. Podpora technologických center a center strategických služeb

Česká vláda se po prvotním úspěchu přílivu zahraničních investic začala vážněji zabývat strukturou podporovaného, téměř výlučně zahraničního kapitálu a možnostmi podpory především investic s tzv. „vysokou přidanou hodnotou“¹¹³. Důvodem tohoto přístupu byla snaha zabránit odchodu investorů, kteří přicházeli do země pouze za levnou a méně kvalifikovanou pracovní silou. Podpora investic hospodářských subjektů zaměstnávajících kvalifikované a vzdělané pracovníky, jejichž nahrazení levnou pracovní silou např. v Indii nebo

¹¹¹ Na žádost příjemce podpory může být tato lhůta prodloužena na 3 roky.

¹¹² Dle bodu 4.5 Programu se do objemu hrubých mezd započítávají i odvody na všeobecné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti.

¹¹³ Pojem sektory s „vysokou přidanou hodnotou“ je v souvislosti s investičními pobídkami již delší dobu hojně používán, dlouho však nebylo přesně vymezeno, která hospodářská odvětví se pod tímto názvem skrývají. Na stránkách CI jsou sektory s vysokou přidanou hodnotou uvedeny následovně: automobilový průmysl, letecký průmysl, přesné strojírenství, elektrotechnika elektronika, life sciences, medicínská technika, IT, vývoj software, strategické služby.

Čině by nebylo s výhledem do budoucna tak jednoduché, jako je tomu u tzv. montážních závodů.

V červnu 2002 byly proto vládním usnesením č. 573/2002 Sb. schváleny dva rámcové programy rozšiřující stávající systém investičních pobídek určený pouze investorům ve zpracovatelském průmyslu dle ZIP. Jednalo se o Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center (dále jen „PTC“) a Rámcový program pro podporu strategických služeb¹¹⁴ (dále jen „PSS“). Tyto dva programy byly později sloučeny.

Podmínky pro získání podpory dle PSS byly následující: minimální výše investice činila 50 mil. Kč a zahrnovala pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku ne staršího jednoho roku v plné výši, dlouhodobého nehmotného majetku do výše 25% ceny majetku hmotného, náklady na nájemné majetku formou finančního leasingu, náklady na školení a rekvalifikaci do specifikované výše. Minimální výše investice byla snížena na 25 mil. Kč u projektů směřujících do regionů s mírou nezaměstnanosti o víc než 25% vyšší než celorepublikový průměr nebo pro projekty do vývoje nového software či expertního a řešitelského centra pro informační a telekomunikační technologie. Investor musel vytvořit minimálně 50 nových pracovních míst, minimálně 25% investice pak muselo být financováno z vlastních zdrojů příjemce podpory a minimálně 50% obrátu z poskytování služeb muselo být realizováno v zahraničí. Jako další podmínky následovaly již obligátní povinnosti potenciálního příjemce podpory nezahájit práce na projektu před registrací tohoto projektu CI a dále zachovat investici a počet nově vytvořených pracovních míst po dobu nejméně 5 let. Investiční záměr měl též šetřit životní prostředí.

PSS nabízel dva druhy podpory:

- a) dotaci na podnikatelskou činnost ve výši maximálně 50% uznatelných nákladů po dobu nejdéle 10 po sobě následujících kalendářních let, kdy tuto bylo možno vypočítat buď ze skutečně vynaložených nákladů na pořízení majetku nebo z objemu skutečně vyplacených hrubých mezd zaměstnancům zaměstnaných do 5 let a

¹¹⁴ Strategické služby definoval Program jako vybrané aktivity společností vyznačující se vysokým podílem přidané hodnoty, vysokým podílem kvalifikované práce, úzkou návazností na informační technologie, výrazným mezinárodním zaměřením, zejména pak centra zákaznické podpory, centra sdílených služeb, včetně regionálních ústředí nadnárodních společností, centra pro vývoj softwaru, expertní a řešitelská centra pro informační a telekomunikační technologie a high-tech opravárenská centra.

- b) dotaci na školení a rekvalifikaci zaměstnanců ve výši maximálně 35% uznatelných nákladů zvláštního školení¹¹⁵ a maximálně 60% školení obecného¹¹⁶.

Maximální výše podpory se řídila regionální mapou veřejné podpory. Podmínky pro získání podpory podle PTC se od podmínek uvedených v PSS lišily pouze v dílčích věcech, jako minimální výši investice, která byla u PTC snížena na 15 mil. Kč a minimálního počtu 15 nově vytvořených pracovních míst. Výsledky podporovaného projektu nebo následné produkty musely být každoročně alespoň z 50% určeny na export, podíl externích řešitelů na celkovém počtu zaměstnanců pro naplnění odborné činnosti technologického centra mohl být maximálně 40%, realizace výsledků technologického centra v sériové výrobě byla nejdéle do 3 let ode dne vydání rozhodnutí o podpoře projektu a konečně projekt nesměl ani z části směřovat do zbrojního průmyslu.

V roce 2004 byly PSS a PTC sloučeny do jednoho Rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb (dále jen „PTCSS“) a v rámci tohoto sloučení proběhla i novelizace programu, kdy byla především snížena minimální částka investice do centra zákaznické podpory, high-tech opravárenského centra a centra sdílených služeb. Nehmotný majetek mohl být do výše investice zahrnut v plné výši a naopak do minimální výše investice se u centra strategických služeb nezahrnovaly náklady na školení. Změna proběhla i u krytí vlastním kapitálem, kdy pro příště muselo být v případě investice do technologického centra, centra vývoje software, expertního a řešitelského centra a regionálního ústředí nadnárodní firmy z vlastních zdrojů financováno minimálně 7,5 mil. Kč a v případě investice do centra zákaznické podpory, high-tech opravárenského centra a centra sdílených služeb to bylo 15 mil. Kč. Doba poskytování dotací byla snížena z 5 na 3 roky a stejně tak byly částečně změněny i jiné podmínky získání dotace.

Sloučený PTCSS fungoval až do konce roku 2006, kdy byl z rozhodnutí MPO na neurčitou dobu pozastaven, což vyvolalo u investorské veřejnosti menší znepokojení. Nový návrh rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb vytvořený MPO byl schválen usnesením vlády č. 217/2007 Sb.. V článku I inovovaného PTCSS se uvádí, že účelem programu je podpora hospodářského rozvoje České republiky formou

¹¹⁵ Zvláštní školení PSS definoval jako získání znalostí a dovedností nutných pro konkrétní práci u příjemce, které nejsou použitelné v jiných podnicích; výstupní certifikáty a osvědčení mají většinou podnikovou nebo odvětvovou platnost.

¹¹⁶ Obecné školení bylo definováno jako získání znalostí a dovedností, které nemusí přímo a nutně souviset s konkrétním uplatněním v podniku příjemce, a které jsou uplatnitelné i u jiných podniků.

podpory investičních projektů zaměřených na progresivní technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou a velkým exportním potenciálem, vedoucích ke zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky v oblasti inovací, informačních technologií a strategických služeb, a podpora vytváření nových pracovních příležitostí, a to s důrazem na méně rozvinuté regiony České republiky.

Nový PTCSS opět snížil hranici minimální výše investice na 10 mil. Kč, zvýšil však na druhé straně minimální počet nově vytvořených pracovních míst. Call-centra musí napříště zaměstnat minimálně 100 pracovníků (původně 50), centra pro vývoj software, expertní a řešitelská centra 20 pracovníků (původně 15), technologická centra pak 30 pracovníků. Dotace je i nadále poskytována na podnikatelskou činnost, konkrétně na úhradu mzdových nákladů a to maximálně do výše 40% z dvouletých hrubých mezd vztažených k pracovním místům vytvořeným do 3 let od Rozhodnutí o poskytnutí dotace na podnikatelskou činnost (tato dotace je poskytována MPO) a na úhradu až 35% z částky vynaložené na školení a rekvalifikaci po dobu až 5 let¹¹⁷ (Rozhodnutí o poskytnutí dotace na školení a rekvalifikaci je v gesci MPSV). Podporovaná investice musí dále splňovat podmínky šetrnosti k životnímu prostředí a práce na podporovaném projektu nesmí být zahájeny přede dnem registrace projektu žadatele CI nebo dnem doručení závazného příslibu podpory od poskytovatele.

¹¹⁷ Podpora formou dotace na školení a rekvalifikaci u příjemce, který vytvoří méně než 100 nových pracovních míst se vypočítá z uznatelných nákladů taxativně vyjmenovaných v bodu 3.7 nového PTCSS za období 3 kalendářních let následujících po roce, kdy bylo vydáno Rozhodnutí o podpoře projektu. Pokud příjemce veřejné podpory vytvoří 100 a více pracovních míst (150 a více nových pracovních míst v případě investice do vybudování nebo rozšíření centra zákaznické podpory) pak se výše veřejné podpory vypočítá z uznatelných nákladů za období 5 let.

6. Závěr

V EU tvoří právní úprava veřejné podpory nedílnou součástí komunitárního práva již od podepsání Římské smlouvy v roce 1957. Ta dává za úkol orgánům ES zabránit nadměrnému narušení vnitřního trhu veřejnou podporou poskytovanou členskými státy. Kontrola státní podpory vyplývá z potřeby zachovat rovné podmínky pro všechny podniky činné na jednotném vnitřním trhu, bez ohledu na to, ve kterém členském státě jsou usazeny. Zvláště jsou prověřována ta opatření veřejné podpory, která některým podnikům poskytují neopodstatněné selektivní výhody, čímž brání jiným společnostem, které veřejnou podporu neobdrží, aby měly prospěch z působení jednotného trhu.

Orgány ES zdůrazňují, že poskytnutí veřejné podpory nepředstavuje zázračné řešení okamžitě odstraňující všechny hospodářské potíže. V konečném důsledku jsou to totiž opět daňoví poplatníci, kteří veřejnou podporu financují. Poskytování podpory podnikům totiž znamená, že se odebírají finanční prostředky z jiných oblastí státní politiky (jako je vzdělávací systém, zdravotnictví, bezpečnost státu, sociální ochrana apod.)

Článek 87 SES zakotvuje nejen obecný zákaz veřejných podpor, ale i podmínky, za kterých může být podpora považována za slučitelnou se společným trhem. Veřejná podpora může být prohlášena za slučitelnou se SES za předpokladu, že splňuje přesně určené cíle společného zájmu a že nenarušuje hospodářskou soutěž a obchod uvnitř Společenství v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Pravidla pro uplatnění výjimky jsou dále specifikována v prováděcích předpisech ES. Jedná se především o opatření na podporu nejméně rozvinutých regionů, podporu malého a středního podnikání atd.

Sledování a posuzování navrhované a existující veřejné podpory poskytované jednotlivými členskými státy zajišťuje EK. Přezkum jejich rozhodnutí má za úkol ESD. EK sleduje, zda jsou negativní účinky podpory na hospodářskou soutěž vyváženy účinky pozitivními co se týče společného zájmu Společenství. Veřejné podpory by se dle EK rozhodně měly používat pouze tehdy, pokud představují vhodný nástroj pro splnění členským státem přesně definovaného prospěšného cíle, vytváří správné pobídky, jsou přiměřené a samozřejmě pokud narušují hospodářskou soutěž v co nejmenší možné míře.

EK se dlouhodobě snaží o zjednodušení pravidel pro veřejnou podporu a za tímto účelem také v roce 2005 vypracovala Akční plán pro státní reformy se záměrem podpory co nejvíce omezit,

lépe zacílit a snížit jejich objem. Část změn již byla provedena, jako např. zvýšení limitu pro podporu de minimis či vypracování nových Pokynů pro regionální podporu pro léta 2007-2013.

Za ospravedlňující podmínky pro udělení veřejné podpory považuje ES především relativní zaostalost regionu členského státu za průměrem EU v úrovni hrubého domácího produktu. Regiony s HDP/obyv. nižším než 75 % průměru EU-25 splňují podmínky pro nejvyšší míru podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. a), jakož i pro podporu provozní. I tyto regiony byly však rozděleny do tří kategorií vzhledem k tomu, že mezi nimi panují obrovské rozdíly v úrovni HDP/obyv. Díky přistoupení nových členských zemí a nové úpravě regionální podpory v Pokynech 2007-2013, tj. také změně regionálních map, se některé regiony členských zemí dostaly do situace, že jejichž HDP je nižší než 75 % HDP v EU-15, ale vyšší než 75 % HDP v EU-25 (u nás se jedná o region NUTS II Jihozápad). Takzvané „regiony se statistickým účinkem“ mohou využít výhod přechodného statusu znevýhodněných regionů až do 31. prosince 2010 až do roku 2010, kdy bude situace v těchto regionech přezkoumána, a pokud by se jejich situace zhoršila, budou moci nadále využívat výhod plynoucích z čl. 87 odst. 3 písm. a). V opačném případě budou od 1. 1. 2011 způsobilé pro příjem regionální podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c) SES při 20% míře podpory.

U regionu s HDP/obyv. dosahujícího více než 75 % průměrného HDP/obyv. v EU-25, mohou členské státy přiznávat nižší míru regionální podpory (mezi 10 % a 15 %) podle čl. 87 odst. 3 písm. c) SES oblastem vymezeným v souladu s vnitrostátní politikou regionálního rozvoje. Regiony, které přišly o svou způsobilost být příjemcem regionální podpory podle Pokynů 2007-2013 (u nás se jedná o některé správní obvody Prahy) mohou v přechodném období do 31.12.2008 čerpat podporu do maximální výše 10% ze způsobilých výdajů. Do Pokynů k regionální podpoře byla poprvé včleněna také změněná pravidla pro velké investiční projekty v hodnotě nad 50 mil. €. Politika veřejných podpor v EU se kloní více k podpoře menších podniků, majících lepší dopad na stabilitu regionu, než projektů velkých. Míru podpory lze zvyšovat o 20 % ve všech podporovaných oblastech, pokud podpora směřuje malým podnikům, respektive o 10 %, pokud je poskytnuta středně velkým podnikům. EK chce dle své strategie povzbudit rozběh nových podniků v podporovaných regionech, a proto zavedla novou formu podpory zakládání a rozšiřování malých podniků během prvních pěti let jejich existence.

Regionální investiční podpora se počítá buď podle hmotných a nehmotných investičních nákladů na investiční projekt nebo podle mzdových nákladů na pracovní místa přímo

vytvořená daným investičním projektem. Protože forma podpory není v Pokynech 2007-2013 určena, může si ji proto každý členský stát stanovit dle svého uvážení. Český systém regionální investiční podpory tak používá dle ZIP slevu na dani z příjmu, převod technicky vybaveného území nebo pozemku, hmotnou podporu nově vytvořených pracovních míst a hmotnou podporu rekvalifikace zaměstnanců. Ze strany komunitárního práva tedy nenalezneme omezení co se týče formy veřejné podpory a ČR tak může do budoucna vybrat i jiné možnosti, které by pro investory mohly být taktéž atraktivní a stávající nabídku by rozšiřovaly nebo zúžily. Zde by šlo kupříkladu uvažovat o zúžení nabídky technicky vybaveného území, kdy by se investorům neposkytovaly tzv. "zelené louky", ale stávající prostory nevyužitých budov bývalých provozů či podniků.

Ekonomický vývoj v České republice vedl postupem času k přehodnocování priorit v rámci politiky regionální podpory, který se odrazil v systému právním. Jestliže v roce 1998 bylo hlavním záměrem tehdejších vládou poskytnutých investičních pobídek přilákat do země co největší množství zahraničního kapitálu nehledě na jeho strukturu, neboť prioritou bylo dostat zemi z ekonomické krize, tak během následujících let se tento trend začal pomalu měnit. S ekonomickým úspěchem ČR a s ním spojeným bohatnutím širokých vrstev populace (tudíž i růstem ceny práce pro podnikatelské subjekty) se zvýšila intenzita důrazu na nutnost podpory investic využívajících více vzdělanější a kvalifikovanou pracovní sílu. Úpravy systému regionální veřejné podpory se tomuto trendu začaly přizpůsobovat. Systém regionální investiční podpory pak doznal výrazných změn především v tomto roce, a to nejen vlivem nové komunitární úpravy v Pokynech 2007-2013. Nová pravicová vláda již od počátku svého působení dávala najevo, že se hodlá spíše soustředit na podporu malého a středního podnikání a že plánuje stávající systém investičních pobídek zpřísnit (ne-li úplně zrušit, viz. názor Martina Římana prezentovaný v úvodu), přiblížit menším firmám, ztížit čerpání státní podpory montážním závodům a klást mnohem silnější důraz na podporu moderních technologií a inovací. Nejvíce je shora popsána snaha o zvýšení dosažitelnosti pobídek pro širší spektrum subjektů patrná u limitu minimální výše investice, který se snížil z 25 mil. USD v roce 1998 na současných minimálních 50 mil. Kč v regionech typu A dle ZIP či 10 mil. Kč u PTCSS nebo Programu na podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností. Aby investice mohla dosáhnout na veřejnou podporu, musí být samozřejmě situována do znevýhodněných regionů dle mapy regionální podpory schválené EK. Zpřísnění můžeme pozorovat u zkrácení doby, po kterou může příjemce podporu čerpat ve formě slevy na dani z příjmu z deseti let na pět roků. Za období 5 let totiž pravděpodobně

nestihne řada příjemců příslibenou podporu plně vyčerpat, což může odradit náročnější investice vykazující v prvních letech ztrátu nebo jen malý zisk. Poslední novela také přitvrdila podmínky pro čerpání hmotné podpory na tvorbu nových pracovních míst, kdy podporu přiznává pouze v regionech s mírou nezaměstnanosti převyšující o polovinu celostátní průměr.

Zásadní novelou systému investičních pobídek v roce 2007 ČR potvrdila, že hodlá podporovat investice přinášející tzv. vyšší přidanou hodnotu. K tomu vede nejen skutečnost, že celková pozice země se radikálně liší oproti stavu před 10 lety. ČR si je také vědoma hrozby přesunu montážních závodů, využívajících v ČR většinou méně kvalifikovanou pracovní sílu, do levnějších zemí, například do nových zemí EU Bulharska a Rumunska, kterým ČR v ceně práce již v současné době nemůže konkurovat. ČR se také přijetím PTCSS přiblížila vyspělým zemím západní Evropy, které uplatňují vypracovanou politiku lákání inovačních technologií již desítky let. Je však důležité si uvědomit, že veřejná podpora poskytovaná subjektům zabývajícím se high-tech technologií jen stěží přiměje podnikatele k investici, pokud v ČR nenaleznou dostatek odborných pracovníků. A právě dostatek nejen odborných pracovníků, ale také i levné pracovní síly začíná být pro ČR problematický. Předtím než odsoudíme vznik nových „montážních závodů“ si musíme uvědomit fakt, že většina zahraničních firem, které v posledních letech v ČR umístily svá technologická centra a centra sdílených služeb (jako např. společnost Honeywell) zde nejdříve situovaly své „montážní závody“, aby poznaly celkovou úroveň zdejšího nejen podnikatelského prostředí a až poté se odhodlaly k investici do technologických center a center sdílených služeb.

Domnívám se, že do budoucna je třeba očekávat další omezování podpory určené tradičním průmyslovým odvětvím, zesilování důrazů na moderní technologie a strategické služby a nelze ani vyloučit záměr současného ministra průmyslu a obchodu podporovaný prezidentem Hospodářské komory ČR na celkové zrušení systému pobídek, kdy jedinou „pobídkou“ zůstane nízká sazba daně, zjednodušení právního prostředí a posílení právních jistot, omezení byrokracie na minimum a samozřejmě výhodná poloha ČR, vyhovující infrastruktura¹¹⁸. Pokud by však ČR zcela zrušila systém veřejné regionální podpory, pak by se stala bezprecedentně první zemí EU, která žádné neposkytuje. Kterak totiž uvedl dnes již bývalý ředitel CI Tomáš

¹¹⁸ Zdroj článek Hospodářská komora chce zrušit investiční pobídky ze dne 19.9.2007 publikovaný na stránkách webu Hospodářských novin http://ihned.cz/3-22056840-investi%ED%8n%ED+pob%EDdky-O00000_detail-56.

Hruda: „V tuto chvíli je situace taková, že pobídky mají prakticky všechny země a pro nás jsou jedním z nástrojů, který je nezbytný, abychom s nimi udrželi krok“¹¹⁹.

¹¹⁹Zdroj Literární noviny ze dne 12. 6. 2006, str. 15.

7. Seznam literatury a zdrojů

České a zahraniční knihy

Bakeš M. a kol.; *Finanční právo*; C. H. Beck, Praha 2006.

Barták L.; *Průvodce Evropskou unií; Ústav mezinárodních vztahů*, Praha 2000.

Evans, A.; *EC Law of State Aid*; Clarendon Press, Oxford 1997.

Hancher, Ottervanger, Slot; *EC State Aids*; Chancery Law Publishing, 1993

Jurčík R. a kol.; *Právní úprava veřejné podpory v České republice*; Linde, Praha 2001.

Kincl M.; *Veřejná podpora v Evropské Unii*; Polygon, Praha 2004.

Kincl M.; *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*; Linde, Praha 2003.

Koenig, Ch., Kühling J., Ritter; *EG-Beihilfenrecht*; Frankfurt am Main 2005.

Marková H., Boháč R.; *Rozpočtové právo*; C. H. Beck, Praha 2007.

Tichý L. a kol.; *Evropské právo*; C. H. Beck, Praha 2006.

Tichý L. a kol.; *Dokumenty ke studiu evropského práva*; Linde, Praha 2002.

Odborné články a publikace

Běhan P.; *Státní podpory slučitelné se společným trhem část I - III*; Právní fórum č. 8/2005, 9/2005, 10/2005.

Kincl M.; *Státní záruky jako forma veřejné podpory*; Právní fórum č. 3/2005.

Křepelka F.; *Státní podpora v soutěžním právu Evropské unie*; Ročenka evropského práva, svazek III/1997.

Schwarz J. a kol.; *Analýza investičních pobídek v České republice*; Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, květen 2007, publikace dostupná na webových stránkách MPO.

Akční plán pro státní podpory, Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005-2009; publikace dostupná na webových stránkách EK.

Manuály k investičním pobídkám platné od 1.5.2004 a 2.7.2007; publikace dostupné na webových stránkách CI.

Manuál k programu pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností platný od 2.6.2007; publikace dostupná na webových stránkách CI.

Manuál k rámcovému programu pro podporu technologických center a center strategických služeb platný od 18.4.2007; publikace dostupná na webových stránkách CI.

Vademecum – Community rules on State aid 2007; publikace dostupná na webových stránkách EK.

Internetové odkazy

[http:// ec.europa.eu/comm/](http://ec.europa.eu/comm/) - oficiální stránka EK.

<http://czechinvest.org> - oficiální stránka CI.

<http://www.compet.cz/> - oficiální stránka ÚOHS.

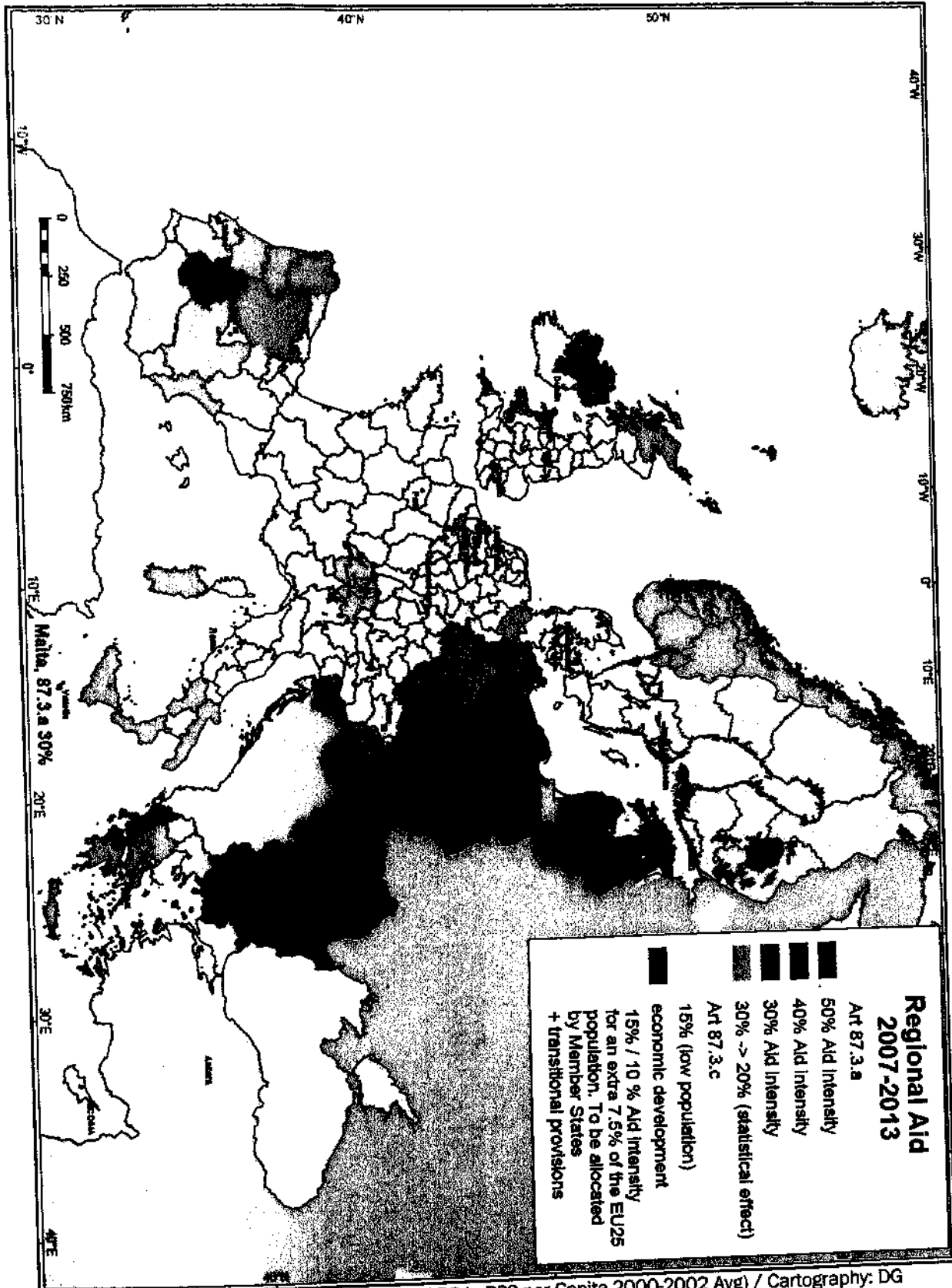
<http://mpo.cz> - oficiální stránka MPO.

8. Přílohy

1. Maximální míra veřejné podpory v Evropské unii platná pro období 2007-2013.
2. Maximální míra veřejné podpory v ČR platná v období 1.5.2004 - 31.12.2006.
3. Maximální míra veřejné podpory v ČR platná pro období 2007 – 2013.
4. Maximální míra veřejné podpory v Praze platná pro období 2007-2008.
5. ZIP - minimální investice dle regionů.
6. Program na podporu tvorby nových pracovních míst - výše grantů na pracovní místa / rekvalifikaci dle regionů.
7. PTCSS - podmínky kvalifikace pro veřejnou podporu

Příloha 1

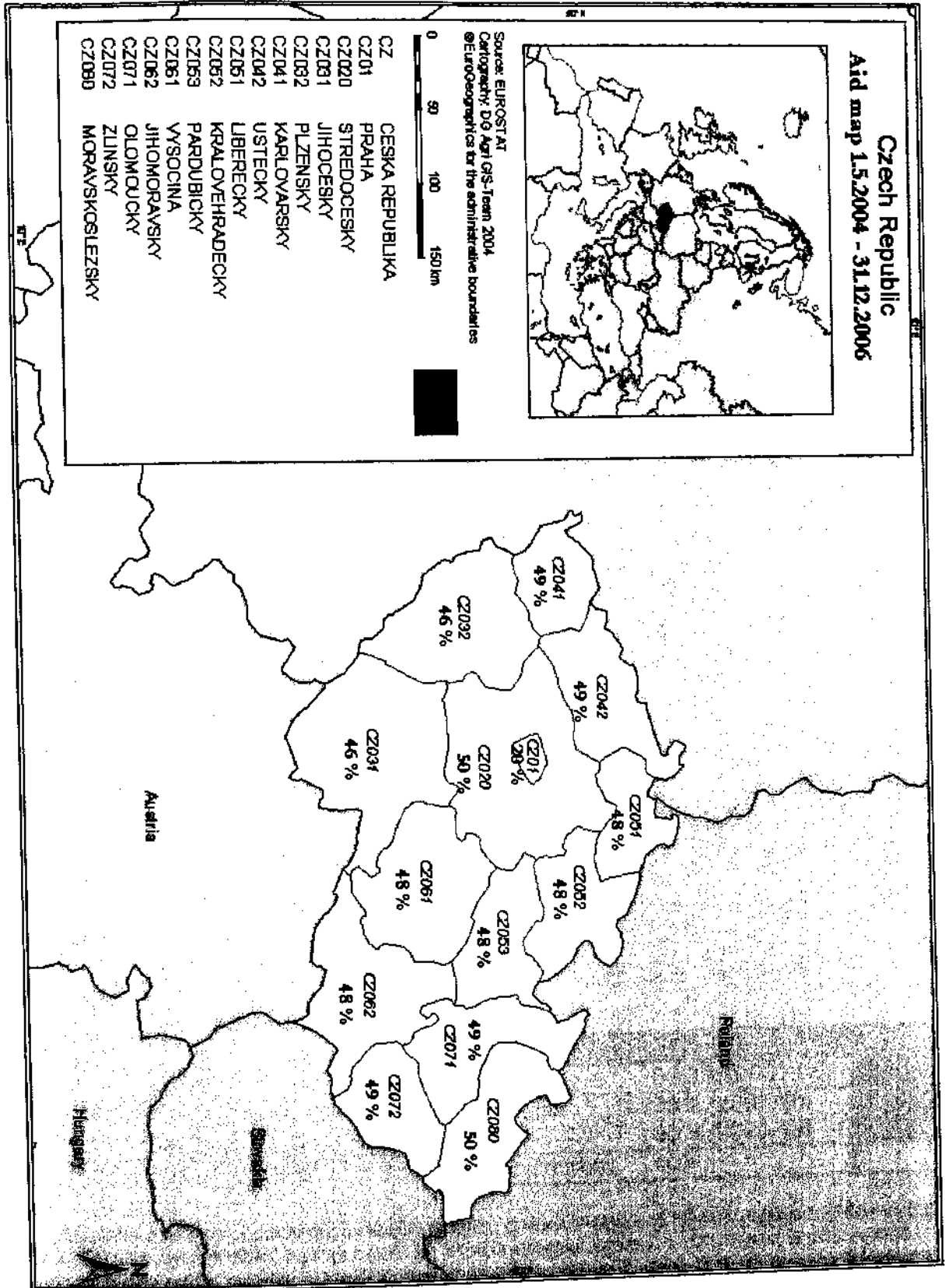
Maximální míra veřejné podpory v Evropské unii platná pro období 2007-2013.

Based on EUROSTAT statistics of 7.4.2005 (GDP in PPS per Capita 2000-2002 Avg) / Cartography: DG COMP - G1 12/2005 / © EuroGeographics for the administrative boundaries

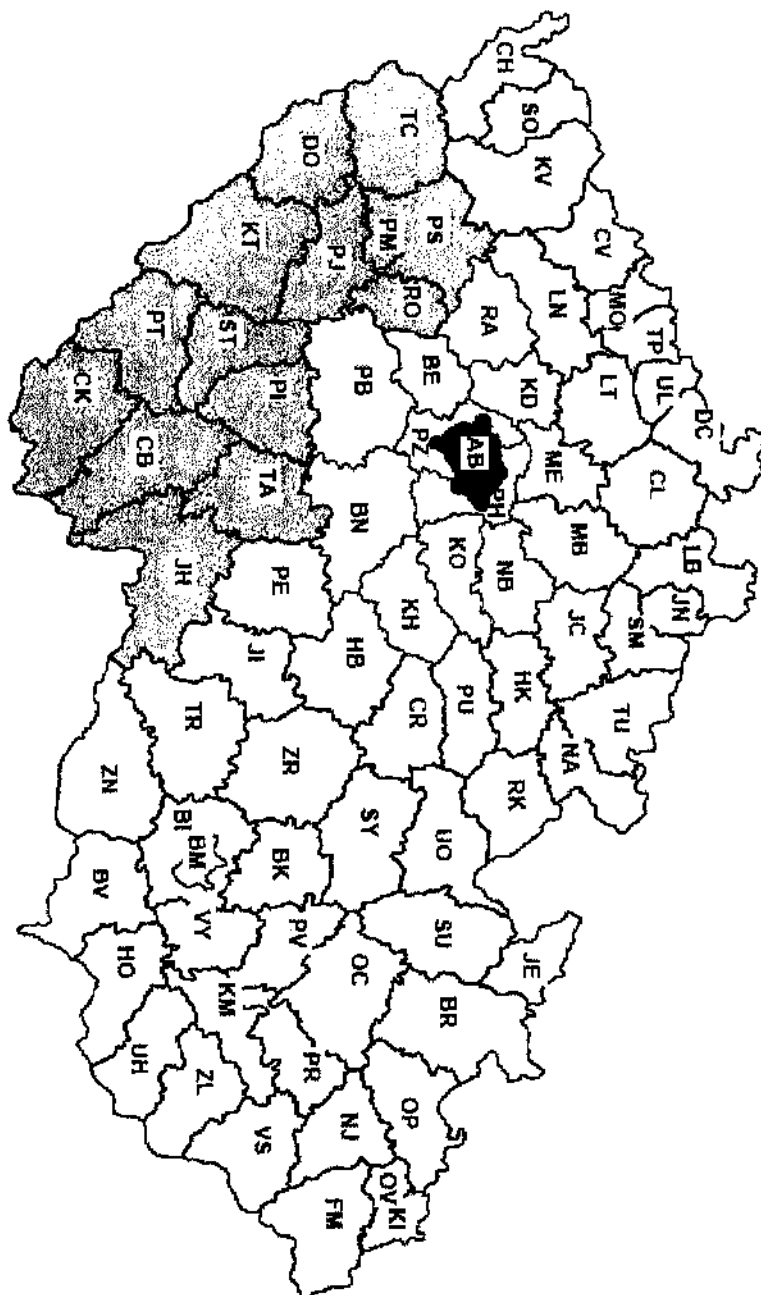
Příloha 2

Maximální míra veřejné podpory v ČR platná v období 1.5.2004 - 31.12.2006.

Příloha 3

Maximální míra veřejné podpory v ČR platná pro období 2007-2013.

Region	Veřejná podpora	Výplň
Praha	0-10 % (2007-08)	
Jihozápad	36 % (2007-10) 30 % (2011-13)	
Ostatní regiony	40%	

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady nepřesahují 50 mil. EUR, se v případě malých podniků zvyšuje o 20% a v případě středních podniků o 10%. Přípustná míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady přesahují 50 mil. EUR, je upravena Pokyny pro regionální podporu 2007 - 2013.

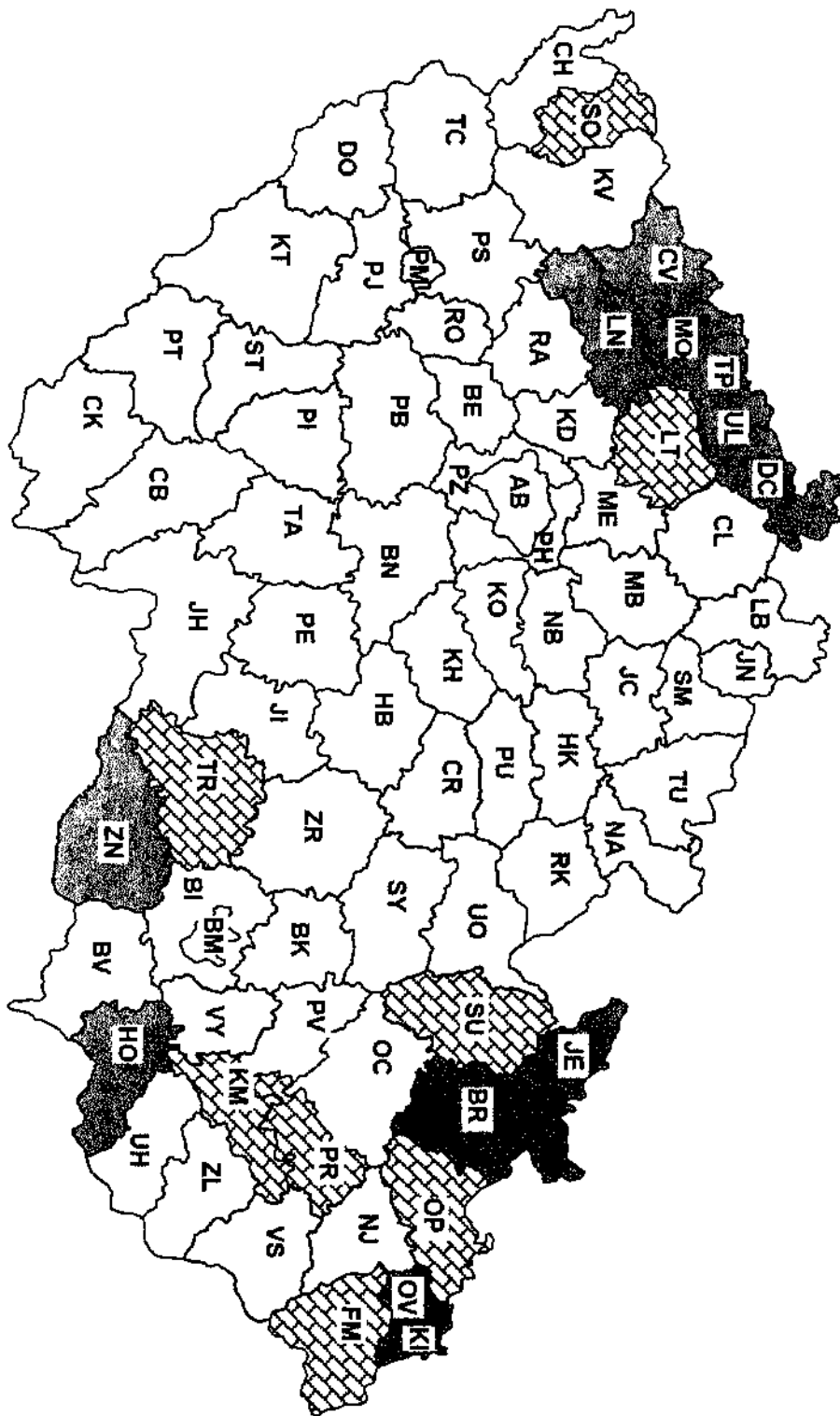
Příloha 4

Maximální míra veřejné podpory v Praze platná pro období 2007-2008.

Příloha 5

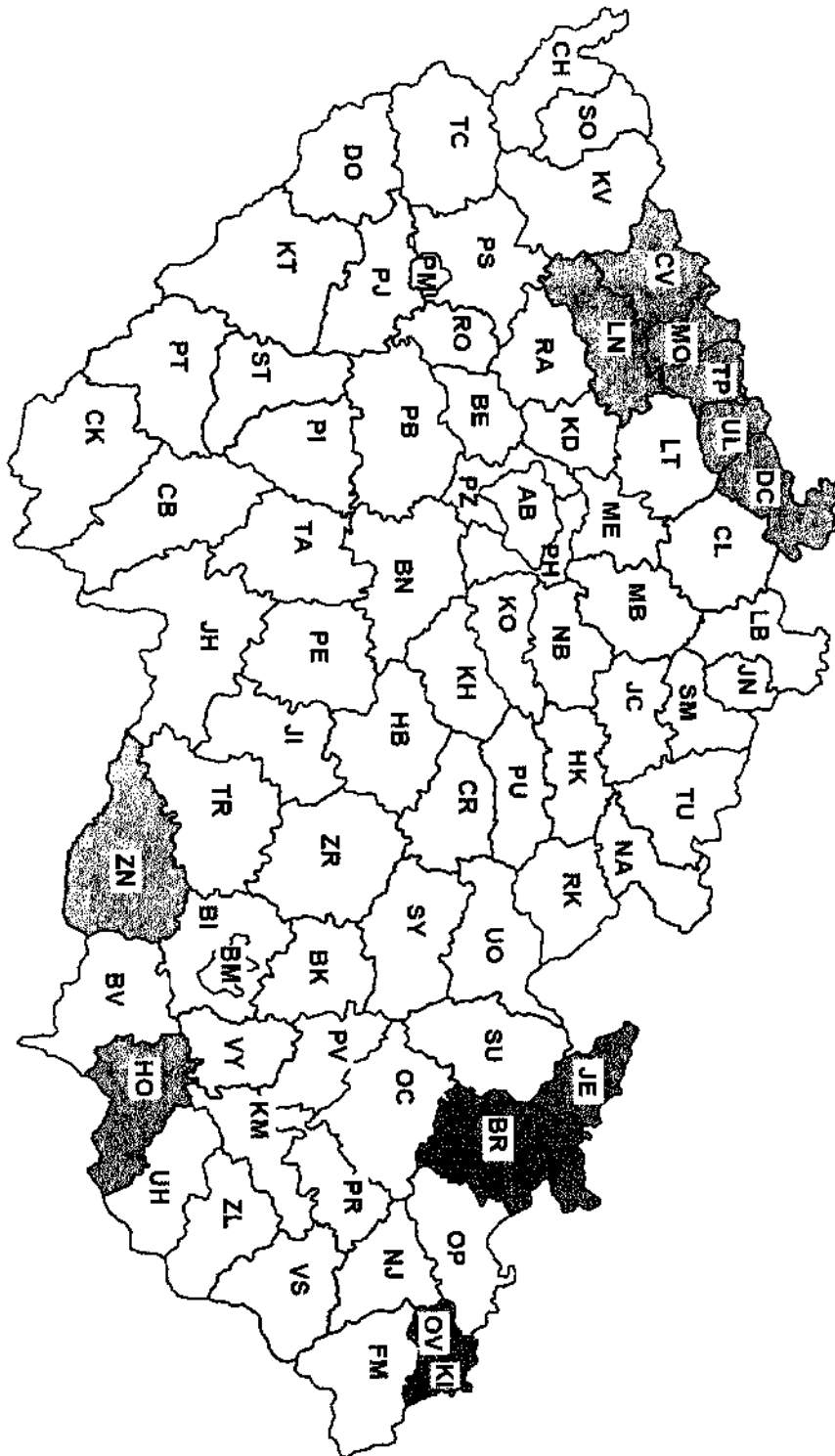
ZIP - minimální investice dle regionů.

Skupina	Minimální investice
A	50 mil. Kč
B	60 mil. Kč
C	100 mil. Kč

Příloha 6

Program na podporu tvorby nových pracovních míst - výše grantů na pracovní místa / rekvalifikaci dle regionů.

Skupina	Pracovní místa	Rekvalifikace
	200 000 Kč	35 %
B	0 Kč	0 %
C	0 Kč	0 %

Příloha 7

PTCSS - podmínky kvalifikace pro veřejnou podporu.

Minimální výše investice	10 mil. Kč
Minimální počet nově vytvořených pracovních míst	
– Centra pro vývoj software – Expertní a řešitelská centra	20
– Technologická centra	30
– High-tech opravárenská centra – Centra sdílených služeb	50
– Centra zákaznické podpory	100

RESUMÉ MANUÁLU INVESTIČNÍCH POBÍDEK PRO SEKTOR ZPRACOVATELSKÉHO PRŮMYSLU

Na základě Zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, platné od 2. 7. 2007.

TYPY POBÍDEK

- sleva na dani z příjmů právnických osob
- hmotná podpora na nová pracovní místa
- hmotná podpora školení a rekvalifikace
- poskytnutí pozemku vybaveného infrastrukturou za zvýhodněnou cenu
- převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu

SLEVA NA DANI

- Současná sazba daně z příjmů právnických osob je **24%**.
 - Sleva na dani je poskytována maximálně do výše stropu veřejné podpory (viz mapa na straně 3) po **odečtení** hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a rozdílu tržní a kupní ceny pozemku.
 - Období poskytování slevy na dani z příjmů právnických osob:
 - **úplná** sleva na dani z příjmů právnických osob **až po dobu 5 let** (nový právní subjekt),
 - **částečná** sleva na dani z příjmů právnických osob **až po dobu 5 let** (stávající právní subjekt).
- } pouze do vyčerpání výše veřejné podpory (viz mapa na str.3)
- Slevu na dani lze **nejdříve** uplatnit po splnění podmínek pro udělení investičních pobídek (viz. podmínky pro kvalifikaci).

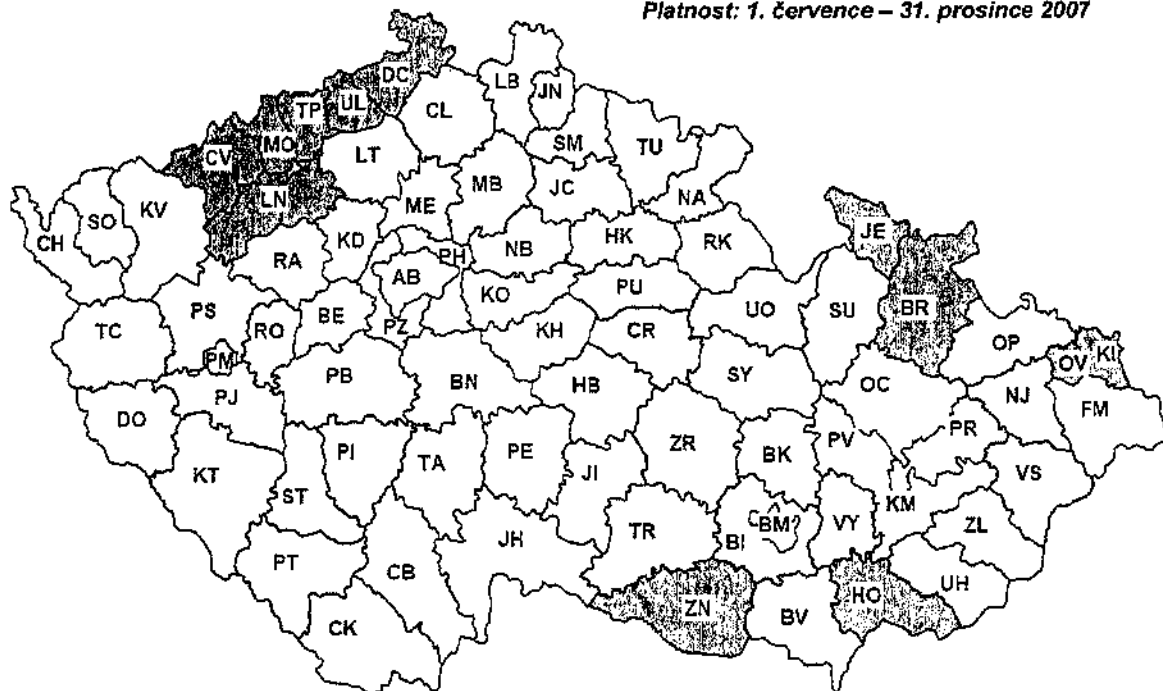
HMOTNÁ PODPORA NA NOVÁ PRACOVNÍ MÍSTA A ŠKOLENÍ A REKVALIFIKACI ZAMĚSTNANCŮ

Systém investičních pobídek obsahuje dvě pobídky související se zaměstnaností:

- hmotnou podporu na nová pracovní místa
- hmotnou podporu na školení a rekvalifikaci

Hmotná podpora na pracovní místa a na rekvalifikaci dle regionů

Typ regionu	Hmotná podpora na nové pracovní	Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci
A	200 000 Kč	35 % nákladů na získání kvalifikace
B,C	Žádná	Žádná

Platnost: 1. července – 31. prosince 2007

Hmotné podpory mohou být vyplaceny dle dohody podepsané mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a investorem na základě Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek. Hmotné podpory se obvykle vztahují k pracovním místům vytvořeným a nákladům na školení vynaloženým v prvních třech letech projektu.

PODPORA FORMOU NABÍDKY INVESTIČNĚ PŘIPRAVENÝCH POZEMKŮ ZA ZVÝHODNĚNOU CENU

Je možné realizovat zvýhodněný převod pozemku nebo pozemku vybaveného infrastrukturou vlastněného státem, nebo jeho organizačními složkami (nejčastěji Pozemkovým fondem ČR) či obcemi, a to v závislosti na souhlasu vlastníků pozemku s takovýmto zvýhodněným převodem.

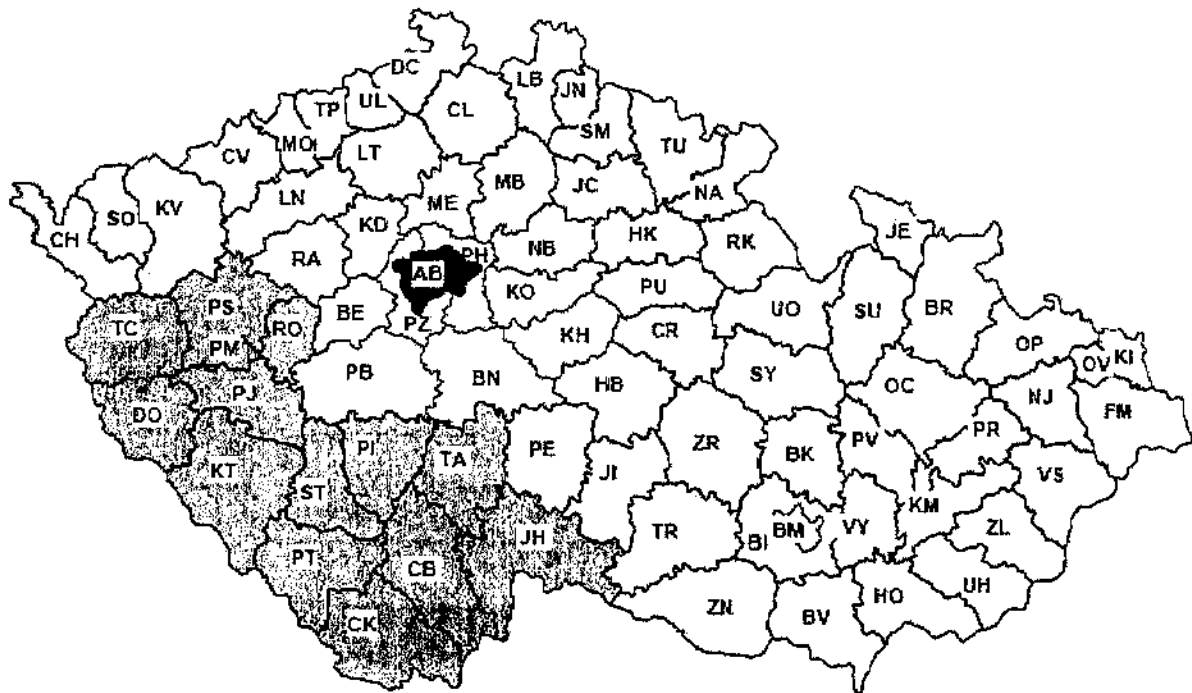
VEŘEJNÁ PODPORA

Veřejnou podporou se rozumí daňová pobídka, hmotná podpora na nová pracovní místa a v případě převodu pozemku za zvýhodněnou cenu je veřejnou podporou rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku.

Hmotná podpora na školení a rekvalifikaci se do maximální výše veřejné podpory nezapočítává a má svou vlastní maximální výši.

Regionální mapa veřejné podpory v ČR - maximální veřejná podpora¹

Region	Veřejná podpora	Výplň
Praha	0-10 % (2007-08)	
Jihozápad	36 % (2007-10) 30 % (2011-13)	
Ostatní regiony	40%	

¹ Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady nepřesahují 50 mil. EUR, se v případě malých podniků zvyšuje o 20% a v případě středních podniků o 10%. Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty, u kterých uznatelné náklady přesahují 50 mil. EUR, je upravena Pokyny pro regionální podporu 2007-2013.

Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty realizované v převážné míře v oborech, které nespádají pod kódy **DG, DK, DL** nebo **DM** odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ), činí 75 % maximální míry veřejné podpory v jednotlivých regionech.

Maximální míra veřejné podpory dle oborů OKEČ průmyslu	
100 % hodnoty stropu	75 % hodnoty stropu
DG - Chemický a farmaceutický	DA - Potravinářský a tabákový
DK - Výroba strojů a zařízení	DB, DC - Textilní, oděvní a kožedělný
DL - Výroba elektrických a optických přístrojů	DD - Dřezpracující
DM - Výroba dopravních prostředků	DE - Papírenský a polygrafický, vydavatelské činnosti
	DF - Koksování, rafinérské zpracování ropy, výroba jaderných paliv, radioaktivních prvků a sloučenin
	DH - Gumárenský a plastikařský
	DI - Sklářský, keramický a stavební hmoty
	DJ - Výroba kovů
	DN - Ostatní obory

Příklad: Porovnání dvou různých lokalit pro projekt

Předpoklady (v mil. Kč)		
Lokalita	Hodonín	Brno – město
Míra veřejné podpory	40%	40%
Typ regionu (A, B, C)	A	C
Investice	300	300
Nová pracovní místa	400	400
Náklady na školení a rekvalifikaci	25	25

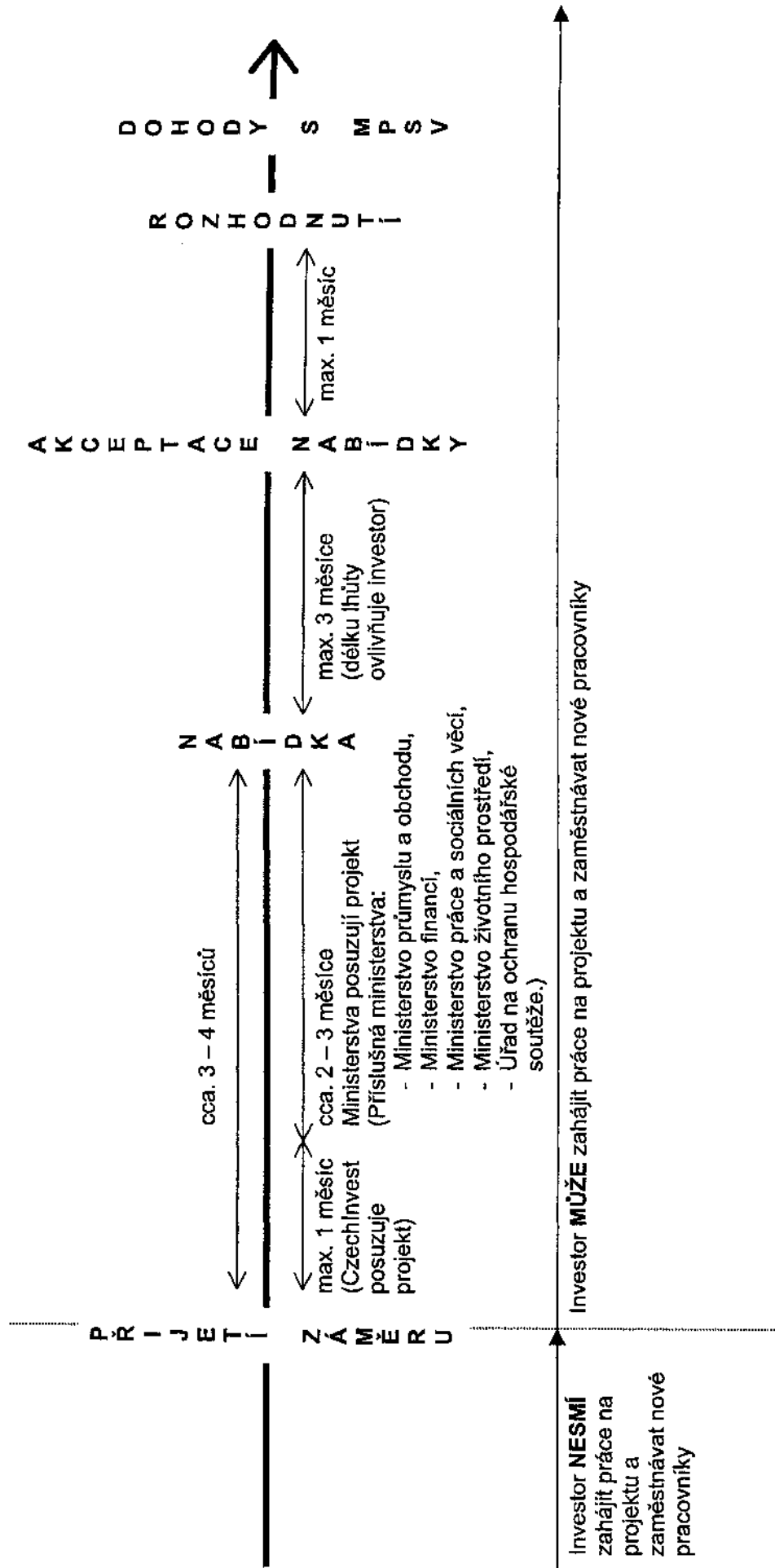
Kalkulace pobídek		
Maximální výše podpory (1 + 2 + 3)	120	120
1) Podpora na tvorbu pracovních míst	80	0
2) Pozemek za zvýhodněnou cenu*	6	6
3) Sleva na dani	34	114
+ Podpora na školení a rekvalifikaci	8,75	0
Investiční pobídky celkem	128,75	120

* rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku

PROCES ŽÁDOSTI O POBÍDKY

Všichni investoři podávají své žádosti pouze prostřednictvím CzechInvestu.

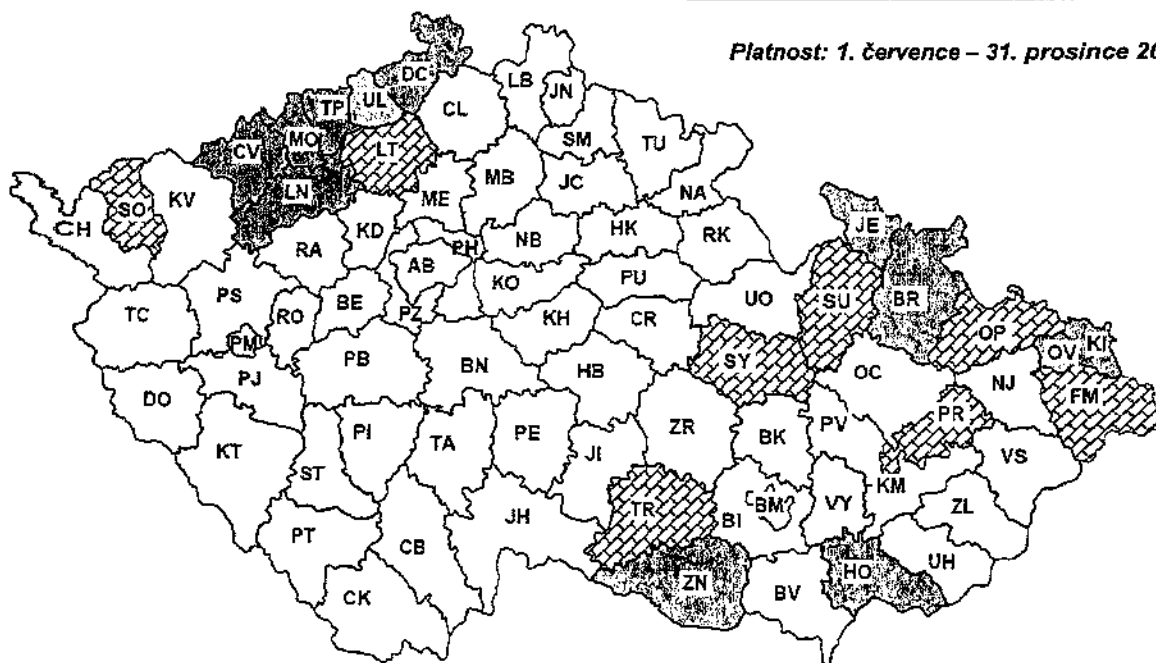
PODMÍNKY PRO KVALIFIKACI

A: ZÁKLADNÍ PODMÍNKY:

- zavedení **nové výroby nebo rozšíření** stávající výroby
- **minimální investice** do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (vyjma leasingu) – 50 mil. Kč (A), 60 mil. Kč (B), 100 mil. Kč (C)

A	B	C
50 mil. Kč	60 mil. Kč	100 mil. Kč

Platnost: 1. července – 31. prosince 2007

- nejméně **polovina** výše uvedených částek kryta **vlastním kapitálem** investora
- minimálně **60 %** celkové investice směřuje do **strojního zařízení**
- strojní zařízení musí být **nové**
- **splnění** výše uvedených podmínek do **3 let** od data udělení pobídek

B: DALŠÍ PODMÍNKY:

- příjemce **nezahájí práce** na projektu před vydáním potvrzení o registraci záměru CzechInvestem
- příjemce pobídek **zachová investici** po dobu **nejméně 5 let** od splnění základních podmínek
- příjemce hmotné podpory na pracovní místa **zachová počet nově vytvořených pracovních míst** po dobu **nejméně 5 let** ode dne prvního čerpání hmotné podpory
- výroba bude **šetrná k životnímu prostředí**

RESUMÉ PROGRAMU PRO PODPORU TVORBY NOVÝCH PRACOVNÍCH MÍST V REGIONECH NEJVÍCE POSTIŽENÝCH NEZAMĚSTNANOSTÍ

FORMY VEŘEJNÉ PODPORY POSKYTOVANÉ NA ZÁKLADĚ PROGRAMU

- finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst
- finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců

PODMÍNKY PRO KVALIFIKACI

A: ZÁKLADNÍ PODMÍNKY:

- projekt zavedení nové výroby či poskytování specifických služeb (center zákaznické podpory a center sdílených služeb) nebo rozšíření stávající výroby či rozšíření poskytování stávajících specifických služeb
- alokace projektu v regionu, ve kterém průměrná míra nezaměstnanosti je, nebo v průběhu posledního roku byla, o 50% vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR.
- minimální investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (výjma leasingu) ve výši 10 mil. Kč
- minimální financování z vlastního kapitálu ve výši 5 mil.Kč
- vytvoření minimálně 10-ti nových pracovních míst
- splnění výše uvedených podmínek do 2 let od data uzavření dohod o udělení podpory

B: DALŠÍ PODMÍNKY:

- příjemce nezačíná práci na projektu před podáním záměru získat investiční pobídky u CzechInvestu
- příjemce podpory zachová investici a počet nově vytvořených pracovních míst po dobu nejméně 3 let od splnění podmínek pro udělení podpory
- příjemce pobídek bude prvním vlastníkem dlouhodobého hmotného majetku (např. strojů) v České republice, s výjimkou nemovitostí
- výroba bude šetrná k životnímu prostředí

FINANČNÍ PODPORA NA TVORBU NOVÝCH PRACOVNÍCH MÍST

Finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst může být poskytnuta ve výši **200 000 Kč** na jedno nově vytvořené pracovní místo. Celková **výše finanční podpory je však omezena maximální mírou veřejné podpory**, vyjádřenou v procentech (viz mapa) z celkových skutečně vynaložených uznatelných nákladů.

Uznatelnými náklady se přitom rozumí **suma hrubých mezd vyplacených v období dvou let** zaměstnancům na projektem nově vytvořených místech.

FINANČNÍ PODPORA NA REKVALIFIKACI NEBO ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ

Finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců může být poskytnuta ve výši **35 %** ze skutečně vynaložených uznatelných nákladů na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců, **maximálně však do výše 30 000 Kč** na jedno nově vytvořené pracovní místo.

PROCES ŽÁDOSTI O PODPORU

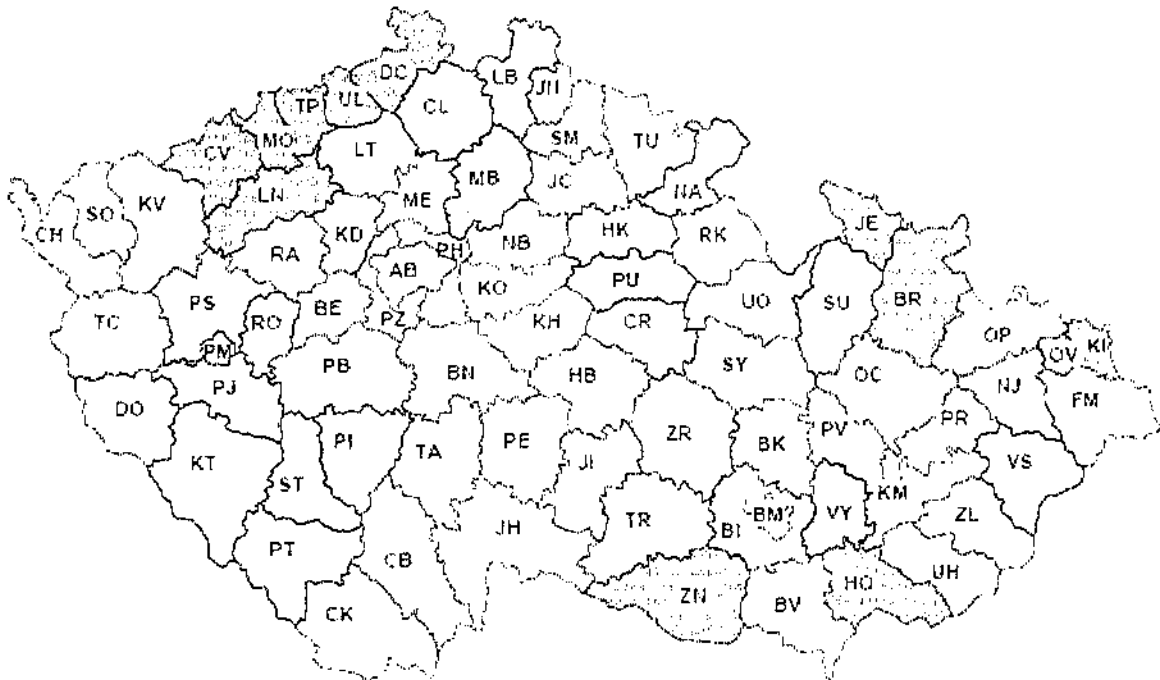
Všichni investoři podávají své žádosti pouze prostřednictvím CzechInvestu.

- Po přijetí Žádosti o poskytnutí podpory má CzechInvest 30 dní na její posouzení.
- CzechInvest předloží svůj posudek společně s návrhem Doporučení k podpoře projektu na Ministerstvo průmyslu a obchodu, které tento materiál předloží do 7 dnů příslušným resortům k připomínkování.
- Připomínková místa mají 14 dnů na doručení svých stanovisek k projektu.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu vydá do 7 dnů od doručení stanovisek připomínkových míst Doporučení k podpoře projektu a zašle jej MPSV.
- MPSV vydá do 7 dnů Rozhodnutí o podpoře projektu spolu s Návrhem Dohody a zašle jej investorovi. Rozhodnutí o podpoře obsahuje výčet jednotlivých druhů podpor a maximální míru veřejné podpory.
- Investor je povinen se ve lhůtě 3 měsíců písemně vyjádřit k návrhu Dohody. Po akceptaci návrhu investorem uzavře MPSV nebo pověřený úřad práce s investorem Dohodu.
- Na základě Dohody jsou investorovi poskytnuty finanční podpory.

Regionální mapa veřejné podpory pro vybrané regiony ČR

Ve vyznačených lokalitách je míra veřejné podpory 40% z celkových skutečně vynaložených uznatelných nákladů.

Platnost: 1. července – 31. prosince 2007

Vyznačené regiony splňují podmínku nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší než je průměr ČR a investice v nich alokovaná tak může být při splnění ostatních podmínek podpořena podle tohoto programu.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

- Usnesení vlády ze dne 2. června 2004 č. 566
- Program je účinný od 2. června 2004

RESUMÉ RÁMCOVÉHO PROGRAMU PRO PODPORU TECHNOLOGICKÝCH CENTER A CENTER STRATEGICKÝCH SLUŽEB

Na základě Usnesení vlády České republiky č. 217 ze dne 12. března 2007, platnost od 18. dubna 2007.

1. TYPY PODPOROVANÝCH PROJEKTŮ

1.A TECHNOLOGICKÁ CENTRA

Vývoj a inovace

- Inovační aktivity společností, týkající se high-tech výrobků a technologií, s úzkou návazností na výrobu; pravidelné změny produktů, produktových řad, výrobních procesů a technologií
- Zaměřeno na obory: letectví a kosmonautika, kancelářské stroje, IT a telekomunikační technika, (mikro)elektronika, farmaceutika, vědecké přístroje, průmyslové elektrické stroje, motorová vozidla, motory, zařízení pro silniční dopravu, chemické výrobky, turbíny a zemědělské stroje

1.B CENTRA STRATEGICKÝCH SLUŽEB

Centra zákaznické podpory

- Centra, zajišťující jak příchozí tak odchozí hovory, centra technické podpory; tato centra zajišťují obsluhu zákazníků prostřednictvím telefonu, faxu, e-mailu, Internetu

Centra sdílených služeb

- Centralizování podpůrných procesů v podniku ze všech poboček do jednoho centra; jedná se o finance, účetnictví, lidské zdroje, marketing, IT

Centra pro vývoj software

- Vývoj nového software, nových softwarových řešení, a to zejména pro zahraniční klienty

ICT expertní a řešitelská centra

- Implementace IT systémů v dceřinných firmách ve skupině, outsourcing řízení informačních systémů, outsourcing řízení telekomunikačních systémů

High-tech opravárenská centra

- Centra na opravu kancelářských strojů a počítačů, elektrických strojů a přístrojů, radiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů, zdravotnických, optických a časoměrných přístrojů; opravy letadel

2. PODMÍNKY PRO KVALIFIKACI

Minimální výše investice	10 mil. Kč
Minimální počet nově vytvořených pracovních míst	
-- Centra pro vývoj software -- Expertní a řešitelská centra	20
-- Technologická centra	30
-- High-tech opravárenská centra -- Centra sdílených služeb	50
-- Centra zákaznické podpory	100

- splnění podmínek do tří let od Rozhodnutí o podpoře projektu
- zachování investice a pracovních míst po dobu nejméně pěti let
- nezahájení prací na projektu před registrací Žádosti o podporu na CzechInvestu
- mezinárodní orientovanost projektu v případě center strategických služeb

3. FORMY PODPORY

3.A DOTACE NA PODNIKATELSKOU ČINNOST

- investor nárokuje dotaci každoročně, vždy v termínu od 1. ledna do 30. června
- určená na úhradu hrubých mezd zaměstnanců na nových pracovních místech (včetně povinných sociálních odvodů zaměstnavatele)
- dotaci je možno čerpat do výše maximální hodnoty veřejné podpory, která je stanovena procentem (dle níže znázorněné Regionální mapy) z uznatelných nákladů, které jsou vypočteny jako $A * B$, kde

A = průměrná hrubá mzda (včetně povinných sociálních odvodů zaměstnavatele) připadající v přepočtu na jednoho nového zaměstnance za období dvou po sobě jdoucích kalendářních let spadajících do období počínaje podáním žádosti o podporu a konče třetím kalendářním rokem následujícím po roce obdržení Rozhodnutí o podpoře projektu;

B = počet nově vytvořených pracovních míst na konci třetího kalendářního roku následujícího po roce obdržení Rozhodnutí o podpoře projektu.

Příklad:
Vstupní data: Investice je v Praze → míra podpory 10%

rok I: 30 000 Kč / měsíc / zaměstnanec

rok II: 35 000 Kč / měsíc / zaměstnanec

50 nových pracovních míst do konce třetího kalendářního roku od

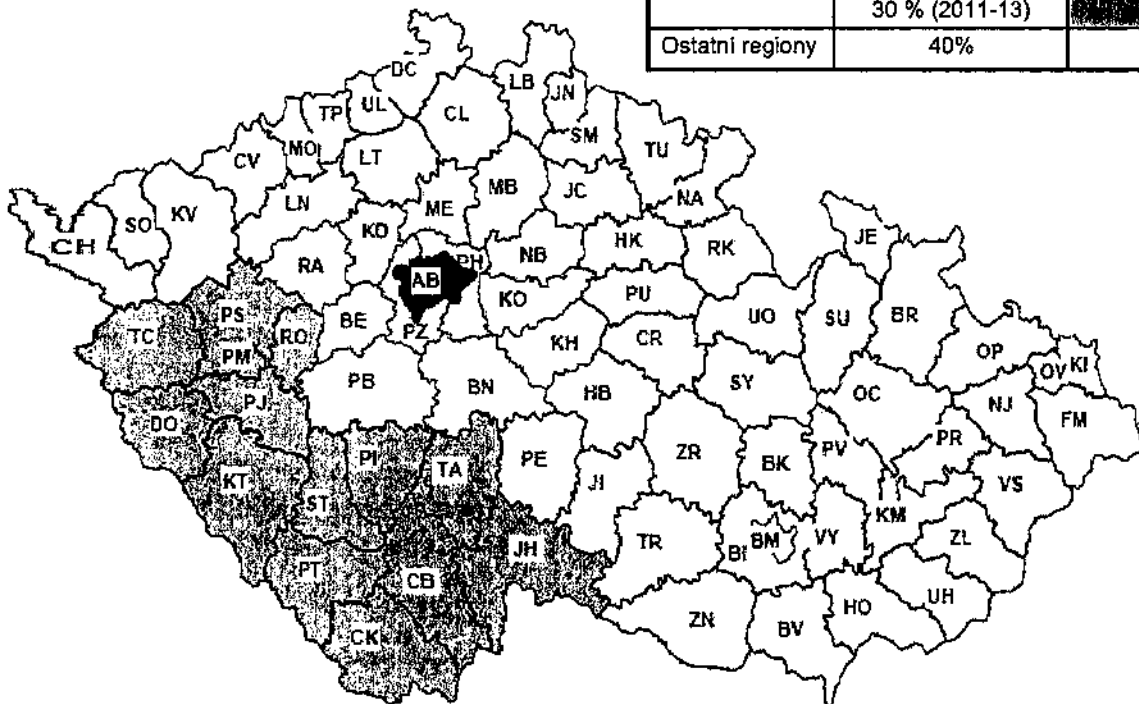
Rozhodnutí

Ukazatel A: $(30\,000 \cdot 12 + 35\,000 \cdot 12) = 780\,000$
Ukazatel B: 50

Maximální hodnota veřejné podpory: $780\,000 \cdot 50 \cdot 0,1 = 3\,900\,000$ Kč

Regionální mapa pro období 2007-2013: maximální míra veřejné podpory¹

Region	Veřejná podpora	Výplň
Praha	0-10 % (2007-08)	
Jihozápad	36 % (2007-10) 30 % (2011-13)	
Ostatní regiony	40%	

¹ Pro společnosti, které se klasifikují jako střední podnikatelé, bude míra veřejné podpory navýšena o 10 procentních bodů; pro společnosti, které se klasifikují jako malí podnikatelé, bude míra veřejné podpory navýšena o 20 procentních bodů.

Regionální mapa Prahy pro období 2007-2008

3.B DOTACE NA ŠKOLENÍ A REKVALIFIKACI

- investor nárokuje dotaci každoročně, vždy v termínu od 1. ledna do 30. června
- dotace je vypočítána jako procento ze skutečně vynaložených nákladů na školení a rekvalifikaci, konkrétně se jedná o:
 - a) spotřebu materiálu a energie
 - b) cestovné školených a rekvalifikovaných zaměstnanců
 - c) ostatní služby související se školením a rekvalifikací
 - d) osobní náklady zaměstnanců zajišťujících školení a rekvalifikaci (instruktoři, lektoři, pedagogičtí pracovníci a další)
 - e) účetní odpisy majetku používaného ke školení a rekvalifikaci
 - f) náklady školených zaměstnanců (maximálně do výše součtu položek (a) – (e))
- Výše dotace:

< 100 nových pracovních míst	35% nákladů za 3 roky;
≥ 100 nových pracovních míst (≥150 v případě centra zákaznické podpory)	35% nákladů za 5 let;

*Pozn.: V Praze je podpora snížena o 5 procentních bodů.
Pro společnosti, které se klasifikují jako malí nebo střední podnikatelé, bude míra veřejné podpory navýšena o 10 procentních bodů.*

4. POSTUP PŘI VYŘIZOVÁNÍ PODPORY

1. Registrace Žádosti o podporu na CzechInvestu - od tohoto data může být zahájena investice a najímání pracovníků.
2. CzechInvest zpracuje posudek a nejpozději do **1 měsíce** předá předložený projekt na Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO).
3. Projekt je připomínkován jednotlivými resorty (cca **2 - 3 měsíce**).
4. Po vyhodnocení stanovisek z připomínkovacích míst MPO vypracuje návrh Rozhodnutí o podpoře projektu.
5. Investor má lhůtu **3 měsíce** k akceptaci návrhu Rozhodnutí o podpoře projektu.
6. Akceptací návrhu investorem vydá MPO oficiální **Rozhodnutí o podpoře projektu**.